

5 | 2017

ZPRÁVY A INFORMACE
ČESKÉ KOMORY
AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ

VIZE O BIM A ROZPOČTOVÁNÍ V ČR
ZMĚNY V POVOLOVÁNÍ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY
ČKAIT PŘIPOMÍNKOVALA VYHLÁŠKY STAVEBNÍHO ZÁKONA
25 LET SPOLUPRÁCE ČKAIT S VEŘEJNOU SPRÁVOU
PŘEDSTAVUJEME OBLAST PARDUBICE

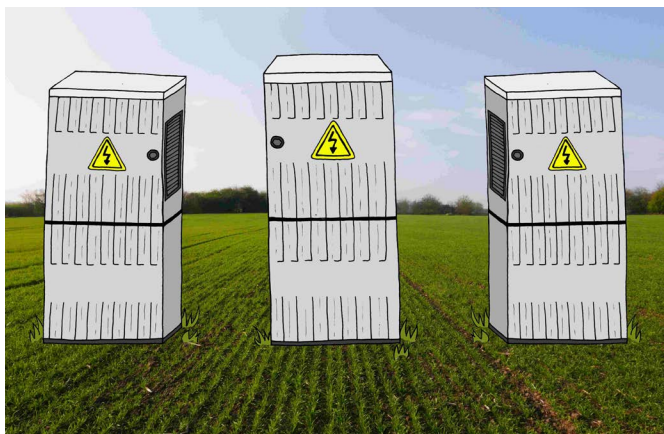
ISSN 1804-7025

9 771804 702001

05

Podle novely stavebního zákona nesmí být technická infrastruktura realizována svépomocí **14**

Dřevěný krov vznikající na stavbě stavební činností dodavatele nemůže být považován za stavební výrobek **24**

Kaple v Deblově s novým zvonek zvítězila v anketě o Cenu veřejnosti v soutěži Stavba roku Pardubického kraje ... **34**

Letošní pětadvacáté výročí Komory oslavili členové ČKAIT a ČSSI plavbou po Labi **40**

Obsah

Úvodník	1
Váš názor, váš hlas náleží na valnou hromadu.....	3
Valné hromady oblastí ČKAIT 2018.....	3
BIM	4
Vize o BIM a rozpočtování v ČR.....	4
BIM bude povinný u nadlimitních zakázek.....	7
PROFESIS	9
PROFESIS off-line = aktuální data.....	9
Daně	10
Jak spočítat daně za rok 2017?.....	10
Jubileum: Jan Mašek slaví 65 let.....	13
Novela stavebního zákona	14
Změny v povolování technické infrastruktury.....	14
Technický dozor stavebníka od 1. ledna 2018.....	15
Od října 2017 platí nové technické specifikace pro dobíjecí stanice.....	16
ČKAIT připomínkovala prováděcí vyhlášky k novele stavebního zákona.....	17
Právo	18
Výrobci požárních zařízení již nemají monopol.....	18
Kdo je oprávněn zpracovávat dokumentaci?.....	18
Podle Ministerstva pro místní rozvoj musí i dokumentaci pro provádění stavby zpracovat autorizovaná osoba.....	19
Postavit bezpečné lešení neumí každý.....	20
Statika	22
Statické problémy podzemních prostor.....	22
Co je stavební výrobek a co konstrukce?.....	24
Jubileum: Ing. Pavel Stoužil slaví osmdesátiny.....	26
Zpráva z profesního aktivu statiků.....	27
Eva Jiříčná přednášela pro členy ČKAIT.....	27
Z činnosti ČKAIT	28
Páté zasedání Představenstva ČKAIT.....	28
Zamyšlení nad postavením a podmínkami činnosti Stavovského soudu ČKAIT.....	29
Deklarace ze setkání zemí visegrádské čtyřky.....	30
ČKAIT má již pět let tiskovou manažerku.....	30
Rada pro podporu rozvoje profese.....	31
Z činnosti oblastí České Budějovice.....	32
Představujeme oblasti	33
Představujeme oblast Pardubice.....	33
Stavba roku Pardubického kraje 2017.....	34
25. výročí ČKAIT	37
25 let spolupráce ČKAIT s veřejnou správou.....	37
Oslavná plavba po labské vodní cestě.....	40

Na titulní straně: Nové administrativní a vývojové centrum firmy ERA, která se zabývá od roku 1994 výrobou pasivních radiolokačních systémů pro civilní i vojenské využití, získalo titul Stavba roku Pardubického kraje v kategorii průmyslových a administrativních staveb. Porotci vyzdvihli půdorysné uspořádání i použití přírodních materiálů v interiéru. Projektant: Jiří Bíza, Pavel Táborský, Ondřej Hilský (Bíza Hilský Táborský Architekti s.r.o., AED project, a.s.); zhotovitel: Chládek a Tintěra, Pardubice a.s. (Foto: Peter Fabo)

Z+i ČKAIT 5/2017

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025

Vycházíme pětkrát ročně. Pro členy ČKAIT zdarma.

Náklad: 29 230 výtisků

Datum vydání: 8. 12. 2017

Redakční rada:

- Ing. Radim Loukota
předseda redakční rady, člen Představenstva ČKAIT
- Ing. Svatopluk Zídek
místopředseda redakční rady, předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary, člen Představenstva ČKAIT
- Ing. Markéta Kohoutová
šéfredaktorka
- Marie Báčová
odborná poradkyně předsedy ČKAIT, kancelář ČKAIT Praha
- Ing. Milan Havliš
předseda oblasti ČKAIT Hradec Králové
- Ing. Dominika Hejduková
vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT
- Ing. Hedviga Klepáčková
vedoucí Legislativně právního střediska ČKAIT
- Ing. Daniel Lemák, Ph.D.
oblast ČKAIT Olomouc, statik
- Ing. Miroslav Loutocký
Regionální kancelář ČKAIT Brno
- Doc. Ing. Karel Papež, CSc.
oblast ČKAIT Praha
- Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT, předseda Ediční rady ČKAIT a předseda Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT, oblast ČKAIT Ostrava
- Ing. Jaroslav Valkovič
oblast ČKAIT Zlín
- Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.
oblast ČKAIT Ostrava, odborná poradkyně předsedy ČKAIT

Vydavatel: INFORMAČNÍ CENTRUM ČKAIT s.r.o.
Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2
www.ice-ckait.cz
IČ: 25930028

Redakce: ČKAIT, Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2
tel.: 227 090 111 (Milena Smilková)

Layout: Petr Ludva a Petr Gabzdyl, EXPO DATA spol. s r.o.
Návrh layoutu 1. obálky: 3P spol. s r.o.
Ilustrace: Eliška Čermáková
Sazba: MgA. Ivana Dudková
Externí redaktorka: PhDr. Markéta Pražanová
Jazyková redakce: Mgr. Eva Klapalová, Věra Pichová, EXPO DATA spol. s r.o.

Tisk: Moraviapress a.s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav

Připravujeme Z+i 1/2018

- Z valných hromad oblastí ČKAIT
- Představujeme oblast Jihlava

Termíny příspěvků: 15. 1. 2018

Termín vydání: 5. 3. 2018

Příspěvky posílejte na: zpravy-informace@seznam.cz

Kontakt: Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338

Nový web: zpravy.ckait.cz

- Možnost vyhledávání podle tématu a klíčových slov od čísla 1/2017
- Starší ročníky ve formátu pdf

Tolik randálu bylo a ještě asi bude i po volbách. Kolik hloupostí bylo na nás vylito a ještě to pokračuje. Seděl jsem v Lékařském domě, poslouchal výklad architektky Evy Jiříčné, doplňované obrázky z přírody, aby nám ukázala, jak navrhla ten či onen tvar konstrukce, a bylo mi u toho dobře. Klidná přehlídka její práce, bez kritiky jiných. Snad jen jednou se uchýlila k radikálnějšímu vyjádření, a to k Nové scéně Národního divadla Karla Pragera. Ke Kaplického knihovně zaujala rozumné stanovisko – knihovna byla navržena za jiných podmínek a jakékoliv ožívování je nelogické. Knihovna je opravena, není tedy potřeba stavět novou. Stejný názor mám i já. Dámy Adriana Krnáčová a Eliška Kaplicky Fuchsová, jak to vypadá, půjdou do voleb s heslem pro příští pražské volby Kaplického knihovnu postavíme. Měl bych jedno doporučení. Celý ten drahý vnější plášť postavit na Staroměstské náměstí do míst, kde bylo křídlo radnice. Slyšel jsem totiž, že se chystá soutěž na dostavbu Staroměstské radnice, kolikátá již v mém životě, i paní Jiříčná přiznala svou účast v takové soutěži v šedesátých letech 20. století. Myslím, že není architekta, který by se v minulosti některé ze soutěží na dostavbu Staroměstské radnice nezúčastnil. Když jsem děkoval paní Jiříčné za úžasné odpoledne, ještě jsem je doplnil druhým pohlažením duše, zhlédnutím Rozmarného léta, jehož krásná čeština a klid byly pro mne balzámem. Tím více si uvědomuji, že všichni ti podivní lidé, usilující o můj hlas ve volbách, mi mohou být ukradení. Ti, kterých si musíme vážit, jsou rodina a přátelé.

Asi bychom měli připravit podobná setkání s dalšími významnými inženýry, staviteli či architekty. Myslím, že zejména mladá generace by se mohla od nich dozvědět o stavitelství mnoho zajímavého.

Vrátím se do komorových reálií. Řešíme soudní spory se skupinou cizinců, usilujících o dočasnou autorizaci. Abych se nemusel pouštět do dlouhého vysvětlování, odkazuji na naše webové stránky, kde je převzatý článek z Parlamentních listů.

Jsem docela otráven z chování některých našich členů. To, že se společnost uchyluje k čím dále větší vulgarizaci, zejména v horních patrech, nemusíme v našem komorovém společenství akceptovat. Dokonce si myslím, že by se měla některými excesy zabývat Dozorčí rada ČKAIT. Není přece možné, aby byli pracovníci IT střediska vulgárně osočováni za to, že pošlou informaci o akci Komory. Osobně se občas sám s obdobným jednáním setkám a na místě jej vyřeším, ale předchozí příběh je jiný. Vždy říkám, že mezi třiceti tisíci autorizovanými osobami je zastoupení různorodé, čemuž se ani nelze vyhnout, ale vulgární chování nebudu nikdy tolerovat.

Letos jsem nemohl být přítomen vyhlášení výsledků soutěže Stavba roku, byl jsem v Brně na schůzce V4. Setkání to bylo plně pracovní. Informovali jsme se o situaci v jednotlivých státech visegradské čtyřky. Chtěli jsme vědět především to, jak uznávají autorizace pro hostující osoby v přeshraniční činnosti ostatní komory V4. Všichni jsme se shodli na tom, že pokud se jedná o příležitostnou akci, je povolení vydáváno pouze na jednu konkrétní stavbu, po dobu jednoho roku a s možností prolongace. Nikdy však na více staveb. Potom následuje institut osoby usazené, která se pohybuje v režimu domácích autorizovaných osob. Opět bylo frekventovaným tématem oceňování projektových prací, i v tomto případě je situace tristní, pořád se soutěží na ceny nízké. Nikde nesmějí komory vydávat ceník. Na Slovensku existuje ústav, který je soukromý a vydává aktualizované ceny. I u nás se vydávají různé pomůcky, ale nezávazné. ČSSI navázalo spolupráci se soukromým zpracovatelem ceníku, který bude volně přístupný. Jinými slovy pomůcek je k dispozici dost – sazebník Unika, kalkulačka apod. Víím, že každý z nás má svou databázi. Teď jenom aby platilo to, co je psáno v zákoně o veřejných zakázkách, tj. že u projektových činností se nesmí soutěžit na kritérium nejnižší ceny. Zákon nám však nepomůže, pokud budeme dávat ceny odpovídající někdy až 30 % ceny obvyklé, a to s vědomím, že po získání zakázky budeme chtít z investora „vyrazit“ naopak násobek obvyklé ceny.

Ve Státním fondu dopravní infrastruktury se konal kulatý stůl, kde se tato rétorika u projektů, ale především u nadlimitních staveb zhotovitelů probírala. Výsledkem bylo, že stejně pracujeme za ceny, kdy se i nadále pohybujeme na hraně před zánikem firmy. Všichni máme dobré reference a všichni jsme něco postavili.

Hledáme možnosti, jak ovlivnit důstojné postavení nás stavbařů ve společnosti. Pracujeme, kde se dá – v Radě vlády pro stavebnictví ČR, SIA ČR – RV, profesní komory ustavené ze zákona se rovněž scházely s předsedou vlády. Jsme připomínkovým místem při tvorbě zákonů. Přes to všechno není náš vliv dostatečný. Uvidíme, zda si vezme nová vláda za svou myšlenku vzniku samostatné instituce

pro stavebnictví. Moc tomu nevěřím. Ministryně Šlechtová se bije v prsa, že změní zcela pojetí povolování staveb, ale to říkála i před novelou stavebního zákona, která platí od ledna 2018. Ale že by to byl nějaký zázrak?

Byl jsem pozván na konferenci do Plzně, kterou každé dva roky pořádá Ministerstvo pro místní rozvoj. Letos jsem se jí zúčastnil po třetí. Asi největší přínos pro mne měla konference v libereckém Babylonu. Letos jsme měli snad všichni připraveny referáty s mottem Co se povedlo a co se nepovedlo. Teprve praxe však ukáže, co se nepovedlo. Život ukáže, kde se objeví různé spolky, aby se vymezily proti stavbě. Na letošní konferenci vystoupil zástupce Ministerstva dopravy. Jak jsem vyrozuměl z jeho slov, největší brzdou při stavbě dopravních staveb je křeček. Dokonce prý je dovážěn do prostoru stavby v batohu. Musel jsem se ozvat, že dovážet Křečka v batohu není jednoduché.

V současné době jednáme s Asociací konzultačních inženýrů CACE, navazujeme kontakt s Asociací pro rozvoj infrastruktury ARI a vše má směřovat k posílení úlohy projektanta. V připomínkovém řízení jsou vyhlášky vztahující se k obsahu dokumentace. V tomto případě jsme odvedli dobrý kus práce. Zejména hodnotím preambuli, že obsah má odpovídat druhu a velikosti navrhované stavby. Všechny kapitoly budou mít stejnou symboliku od studie přes územní řízení až po dokumentaci pro provedení stavby. Důležité je to, že E-dokladová část není součástí projektové dokumentace, ale bude muset být přiložena k žádosti o vydání povolení. Jinými slovy si musí investor tuto část obstarat samostatně, a tedy za ni i samostatně zaplatit. Je na něm, zda ji objedná u zpracovatele dokumentace ve formě inženýrské činnosti, nebo si doklady zajistí sám.

V praxi se začíná rozvíjet aplikace BIM. Víím, že již některé kanceláře v systému BIM pracují, bude ovšem dobré, když budou zavedena jednotná pravidla, zejména v oblasti veřejných staveb. Hodně se mluví o elektronizaci, digitalizaci, bohužel zatím víceméně jenom v předvolební rétorice. Bude nutné připravit jednoduchou a srozumitelnou vyhlášku pro všechny partnery výstavby, např. definovat substituci autorizačního razítka, které musíme otisknout na doklady, za které zodpovídáme. Při jednání rady jsem odlehčeně namítl, že velkým problémem bude rozpiska. Jistě jste mnozí zažili kreativnost architekta při koncipování rozpisky na výkres. Mnohdy mi připadalo, že se jedná o nejdůležitější partii projektu.

Dovolím si v této souvislosti odbočit do minulosti. Začínal jsem, dalo by se říci, pseudosoukromou kancelář v září 1989. Musel jsem tehdy získat rozpiskové razítko. Jeden můj spolužák ze Žižkova pracoval v družstvu Znak. Razítko zajistil, když jsem mu nejdříve dal „fórsus“. A ne malý, to by nestačilo, musel jsem sehnat voděvzdornou překližku, na kterou přilepili gumovou matici. Kdeže ty skvělé doby jsou. Dnes na mne všude „trčí“ reklamy o razítku do hodiny a podobně. Kdeže je čas před rokem 1989, kdy o postavení ve společnosti nerozhodovala knížka-živitelka a kdy korupce byla neznámým pojmem (pro ty, kteří by mi nerozuměli, si tu dobu zpátky nepřejí).

Při udělování ceny Vladimíra Lista pořádané Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví vystoupil pracovník Ministerstva dopravy a hovořil o tzv. smart systémech. Všechny budou potřebovat zdroje napájení. Podle mého názoru nevystačíme s netradičními obnovitelnými zdroji, zejména v době, kdy se uplatní

masové využití elektromobilů. Uhelne elektrárny nebudou stačit a bude nutná dostavba Dukovan i Temelína. Jedním z dobrých počínů v novele stavebního zákona je proto příprava jaderných zařízení. V § 79 odst. 1 stavebního zákona je soubor staveb v areálech jaderných zařízení (tzv. obalová metoda). Je nutné mít územní rozhodnutí a umístěnou stavbu, k čemuž bude sloužit vyhláška pro modulové navrhování. V dokumentaci budou striktně stanoveny limity pro dodavatele jaderného zařízení, limity množství vod, vztahu k přírodě, začlenění do krajiny, přenosové cesty, otázky bezpečnosti, požární premisy a další. Jakmile bude vydáno územní rozhodnutí, může se vypsát výběrové řízení na zhotovitele jaderného modulu. Tím bude dosaženo jeho aktuálnosti, jasněji definované ceny i termínu dokončení stavby. To v současné době nelze, neboť dnes se vybere zhotovitel jaderného zařízení, poté se začne připravovat územní řízení, mezitím uplynou roky a vybrané zařízení zastará, je to tedy „never-ending story“. Škoda, že Ministerstvo životního prostředí nesouhlasilo s využitím stejného principu i pro jiné technologické soubory – elektrárny, výtopny apod.

Komora vydala k 25 letům obnovení naší činnosti pěknou publikaci. Uvedl jsem ji do světa na slavnostním večeru veletrhu FOR ARCH, paní Daniela Písařovicová mi velmi dobře vypomáhala, no prostě byl to příjemný večer. Při čtení jsem se vrátil o dvacet pět let zpátky. A musel jsem si přiznat, že některé události se mi již vytrátily z mého opotřebovaného harddisku. Prohlížejte a připomínejte si také jako já, jak ČKAIT vznikala. Znovu jsem ocenil pozitivní umanutost Václava Macha, bez které by se asi Komora neobnovila.

Pavel Křeček

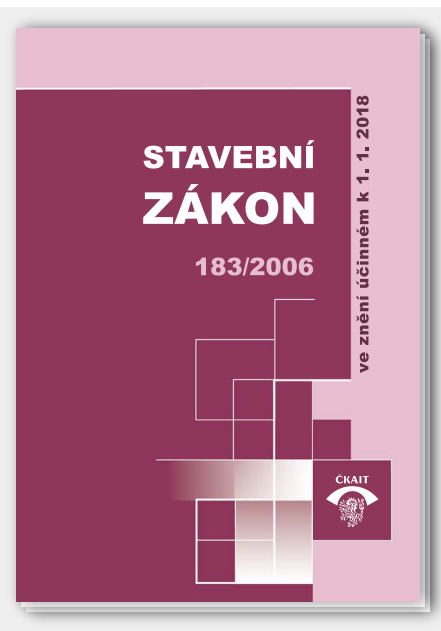
Ing. Pavel Křeček
předseda ČKAIT

P.S. ... volby dopadly dobře, ještě pořád máme demokracii...

Stavební zákon ve znění účinném k 1. lednu 2018

Vydavatel: INFORMAČNÍ CENTRUM ČKAIT s.r.o.
Rok vydání: 2017
Formát: A5, vazba: V2, počet stran: 204
ISBN 978-80-87438-92-3

Ke dni 31. července 2017 byl stavební zákon celkem 22× novelizován. Publikace obsahuje úplné znění zákona č. 183/2006 Sb. (po zapracování všech změn) k tomuto datu. Úvodní komentář přináší informace k vybraným novelám a cenný přehled dalších prováděcích předpisů.

Váš názor, váš hlas náleží na valnou hromadu

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě dospěla v roce 2017 k dvacátému pátému výročí své existence. Navázala na tradici sahající do doby Rakousko-Uherské monarchie. V intervalu roků 1992 až 2017 jsou pro Komoru charakteristické dvě etapy strategického směřování, vymezené časově působností předsedů Ing. Václava Macha a Ing. Pavla Křečka.

První etapa byla liberální, charakterizovaná snahou o hledání nejlepších východisek pro uvedení Komory ze zákona č. 360/1992 Sb. do praxe autorizovaných osob. Etapa druhá je obdobím centralizace, stanovení hranic pro kompetence, obtížného vyjednávání podmínek pro výkon povolání v nesnadných časech rostoucí krize ve stavebnictví. Zvyšuje se publikační činnost Komory a reprezentace Komory jak v prostředí domácím, tak v zahraničí.

V obou etapách spočívá politika Komory na čtyřech pilířích: činnosti Komory vymezené autorizačním zákonem, vzdělávání autorizovaných osob, zahraniční orientaci a vazbách Komory, oprávněných zájmech členů Komory.

Obsah úkolů vyplývajících z prvních tří okruhů náleží do kompetence volených funkcionářů v orgánech centrálních a přibližně stovky funkcionářů v oblastních výborech Komory. Jedná se cca o 160 osob. Pro Komoru pracují také funkcionáři na pozicích poradních v ediční radě, Radě pro podporu rozvoje profese a v profesních aktivech, kteří nejsou voleni, ale jmenováni.

Pilířem čtvrtým jsou výkony více jak třiceti tisíc členů, jejichž počet stále roste. Otázkou je, jak může člen ovlivnit práci a strategii Komory, hospodařící s pozoruhodným rozpočtem. Jak souzní názory členů ve čtvrtém pilíři s výsledky rozhodování prvních tří pilířů, je zásadní otázkou, náležející do programu oblastních valných hromad. Rozumí si třicet tisíc členů dostatečně se svými představiteli?

Jen 5 % členů volí představitele ČKAIT

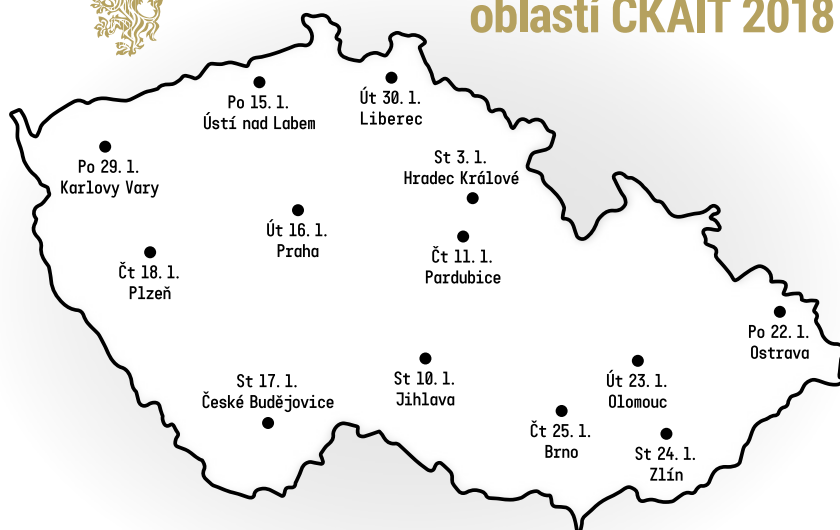
Na valné hromady chodí méně než 5 % členů, asi šedesát až sedmdesát z nich diskutuje. Přibližně 1500 členů volí oblastní výbory a delegáty na shromáždění delegátů. (Počty charakterizují zhruba současný stav.)

Přijďte na valné hromady oblastí a podílejte se na řešení úkolů Komory. Vyslovte svůj názor, názor praktikujících inženýrů a techniků, existenčně spojených při výkonu povolání s tržním prostředím.

Námětů k diskusi je mnoho a slyšíme je hlavně v nenáležitých prostorech. Prostředí pro výkon povolání je stále náročnější na technickou a právní erudici. Pro podnikání v profesi je pro naše členy nezbytnou výbavou znalost podmínek na trhu a rovina právního vědomí dostatečná k oceňování rizika. Znalosti technické jsou považovány za samozřejmý předpoklad nabídky klientovi. Má-li Komora poskytovat členovi podporu, musí disponovat kapacitami se znalostí problematiky. Na tomto místě je dobrá příležitost pro citování věty pana předsedy Křečka: „Rád bych věděl, jaký prospěch přináší toto rozhodnutí Komory stavbyvedoucímu z Kardašovy Řečice“.

Valné hromady oblastí ČKAIT 2018

Shromáždění delegátů ČKAIT se koná v Praze 24. března 2018

Často slyšíme, že mladí členové jsou přetíženi prací a nejvíce ochotu převzít funkce v Komoře. Je toto tvrzení upřímné? Jaký mají výbory program pro výběr a poskytování příležitostí mladším funkcionářům? Rostoucí nároky na přípravu a realizaci staveb budou provázány růstem cen projektů, zejména těch, které budou zpracovány v BIM. S cenami poroste riziko. I na tomto segmentu bude Komora muset využívat znalostí kompetentních funkcionářů, nemůže přenechat prostor úředníkům.

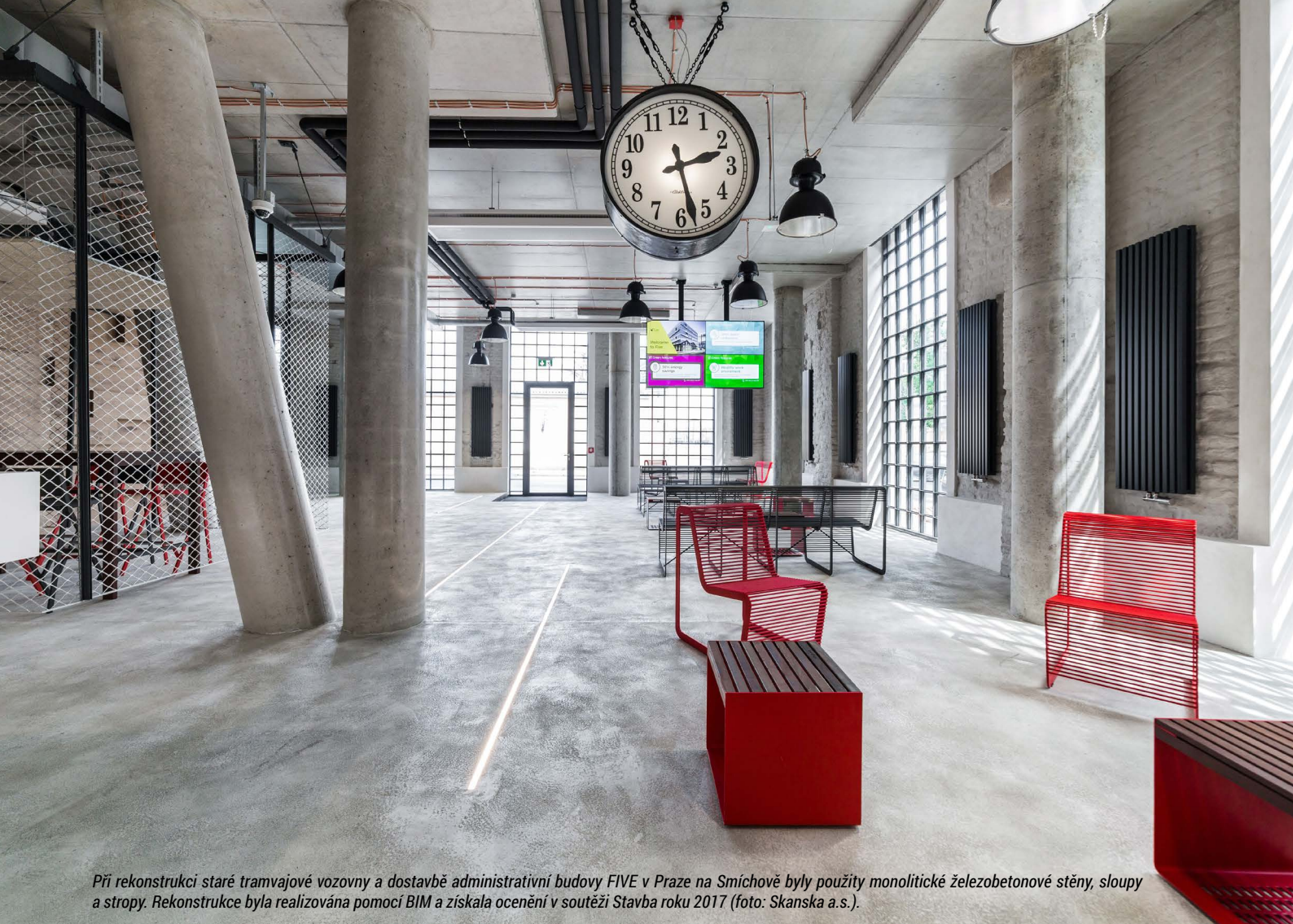
Přijďte a nepřenechávejte prostor úředníkům

Podíváme-li se pozorně na stavby, které byly postaveny v uplynulých dvaceti letech, nabýváme oprávněného pocitu, že jsme dokázali uskutečnit dobré projekty. Dokázali jsme to i v podmínkách, kdy nám politické a právní prostředí nebyly příliš nakloněny. Tunel Blanka je toho příkladem.

Naše stavby přetrvávají a nadále chceme být garanty kvality stavění, jak nám to ukládá autorizační zákon. K tomu je nutno vytvářet podmínky. Pro rozhodování v Komoře je prioritou vaše diskuse na oblastní valné hromadě. Velmi prospěšná bude vaše účast v poradních orgánech Komory, v profesních aktivech, v Radě pro podporu rozvoje profese a ediční radě. Kde jinde máme větší prostor pro vyjádření svého stanoviska než na valné hromadě oblastí. Přijďte a nenechávejte rozhodování na druhých.

Ing. Miroslav Loutocký
zakládající člen ČKAIT

Při rekonstrukci staré tramvajové vozovny a dostavbě administrativní budovy FIVE v Praze na Smíchově byly použity monolitické železobetonové stěny, sloupy a stropy. Rekonstrukce byla realizována pomocí BIM a získala ocenění v soutěži Stavba roku 2017 (foto: Skanska a.s.).

Vize o BIM a rozpočtování v ČR

Aspekty oceňování v souvislosti s rozvojem metody BIM je potřeba změnit tak, abychom v budoucnu byli schopni cenu stanovovat efektivně, s menší chybovostí a především abychom dokázali pro svůj prospěch maximálně využít nabízené moderní technologie.

V článku bude často úmyslně používán pojem oceňování, který podle mého názoru vystihuje obecné stanovování ceny projektu v jeho různých fázích lépe než pojem rozpočtování, jenž je z mého pohledu úzce spjat pouze s využíváním různých cenových soustav.

Jak to tedy s tím oceňováním BIM vlastně u nás je?

Budme upřímní – skoro nijak (kromě několika málo úzce specializovaných firem, které ovládají jak navrhování, tak provádění staveb). Není to vůbec žádná výtka rozpočtářům, prostě pro to nejsou zatím vytvořeny základní podmínky. Aktuálně jsou progresivní rozpočtáři schopni sami si otevřít 3D model, podívat se v něm na technologické souvislosti, ručně si naměřit určité výměry nebo si sami zjistit potřebné informace, případně si občas něco vygenerovat do excelu. Přenos do rozpočtu se děje přepisováním, kontrola kompletnosti zpracování neexistuje, zjišťování dalších informací všude možné trvá celou věčnost (např. technická zpráva, 2D výkresy apod.). No a co se stane, když se 3D model (tedy návrh stavby) změní, není ani potřeba zmiňovat. Je to stále manuální práce od začátku až do konce. Datové přenosy

neexistují, o standardizovaných procesech nemůže být ani řeč, takže BIM v této oblasti opravdu zatím nehledíme.

Nemám v povaze jen hořkovat nad tím, jak je všechno nanic. Mou reakcí je přiznat si a popsat, co je špatně, a hned ve druhém kroku si stanovit vizi a cíl, který posouvá danou oblast významně kupředu. A o tom bude další část tohoto článku, který je zaměřen na popis vize a dílčích cílů, ke kterým bychom podle mého názoru měli směřovat. V dalších dílech nastíníme detailněji možné scénáře, které povedou k naplnění úkolů. Pojďme si tedy chvíli povídat o té vizi.

Vize, jak se posunout kupředu

Loni na jedné konferenci se mě jedna slečna ptala: „Kdy už budete mít udělané to tlačítko na vytvoření rozpočtu z modelu?“ Roztomilá otázka, celkem bezelstná snaha zbavit se otravné ruční práce, kterou nikdo pořádně neocení, a navíc při ní hrozí velké riziko chybovosti. Zkusme se tedy zamyslet nad tím, co by to „kouzelné tlačítko“ mělo umět. Zanalyzovat 3D model, určit jednotlivé technologické etapy, v nich jednotlivé činnosti (práce, včetně pomocných), kvantifikovat jejich množství a do ceny promítnout jejich kvalitu

(standard) a v neposlední řadě sestavit seznam specifikací včetně složených konstrukčních prvků. Není toho zrovna málo na jedno tlačítko, co říkáte? Dnes je to nepředstavitelné, ale kdo si před deseti lety dokázal představit, že potká ve městě auto, ve kterém bude „řidič“ napjatě sledovat finále Ligy mistrů a popíjet u toho čerstvou kávu? Nebo v budoucnu možná i něco ostřejšího. A vidíte, dnes je to realita. Autonomní řízení je tady a stává se jednoznačnou budoucností automobilového průmyslu. Proč? Protože se někteří vizionáři v Tesle a Googlu nenechali otrávit tím, že to „nejde“. Podobně velkou výzvou je vytvoření „umělé inteligence“ pro oceňování, která by na základě informací (nikoliv pocitů) provedla analýzu a ze své znalostní databáze navrhla řešení. To je vize, která bude realizovatelná v následujících dekadách, a z mého pohledu výzva pro nastupující generaci.

Co však pro to můžeme reálně začít dělat my?

Jakákoliv „umělá inteligence“ potřebuje v principu jen dvě věci – uspořádané informace a přesně stanovené dílčí algoritmy, tj. pravidla a postupy, jak s nimi pracovat. Tak jednoduché to je. Současné technologie raketově navyšují kapacity úložišť, přenosové rychlosti i výpočetní výkon, takže tato vize už není sci-fi jako před dvaceti lety, ale reálnou výzvou. Jak tedy začít pracovat na přípravě „kouzelného tlačítka“? Na začátku je důležité rozdělit si velkou výzvu na dvě fáze – nejdříve se v první fázi domluvit, naučit se uspořádat informace do digitální podoby a práci nad nimi nechat lidem. Následně pak v druhé fázi začít pracovat na postupném ulehčování práce a předávání jasných postupů z hlav lidí do znalostní databáze uložené v počítači.

Pojďme si nyní pojmenovat a nastínit cestu, jak by se v budoucnu proces oceňování mohl významně posunout vpřed. Oceňování stavebního projektu je velmi náročná a komplikovaná úloha sama o sobě, a to i při předpokladu, že máme všechny potřebné informace k dispozici, a dokonce i když jsou optimálně zorganizované na předem určených místech. Všichni víte, že každý stavební projekt je individuální a neopakovatelný ve svém celku. Lze samozřejmě najít velkou řadu dílčích částí, které mají svoje zákonitosti a pravidla naprosto přesně určené technologickými či montážními postupy, ale celý projekt je vždy individuální puzzle. Zkusme zůstat u této analogie a pokračujeme v ní. Každá kostička puzzle musí být popsána datově, musí mít přesně definovaný tvar, aby bez problémů zapadla do jiné kostičky. Při představě algoritmizace (tedy „automatizace“) je nezbytné, aby každý proces byl jednoznačně a hlavně datově popsán, co je vlastně zač a jak ovlivňuje cenu. To dnes existuje jen v textových popisech některých dodavatelů technologií a ještě více v hlavách a představách rozpočtářů. Jediným v současnosti existujícím datovým podkladem jsou tři cenové soustavy, které spravují nezávisle tři různé subjekty, ovšem každý po svém. Tyto soustavy jsou odvozeny od metodiky, jež vznikla před více než čtyřiceti lety a byla poplatná dost jinému způsobu „podnikání“. V posledních desetiletích se toto transformovalo do snahy poskytnout investorovi rámcovou představu o ceně za jednotlivé stavební práce. Opakuji termín: rámcovou, nikoliv přesnou nebo dokonce individualizovanou. Položky jsou z logiky věci (a jinak to při tomto záměru a rozsahu stavebních prací ani nejde) zprůměrované, zobecněné, nikdy nemohou pokrýt specifické práce a procesy apod. To, že tato data dnes běžně přebírají stavební firmy a tváří se, že takto práce skutečně provádějí, je zcela mimo reálný život.

Jak z toho ven?

Proč to takto děláme? Jak se z toho postupně dostat? A jak to všechno směřovat, aby to v budoucnu bylo využitelné tím jedním „kouzelným tlačítkem“? Jednoduché otázky, ale velmi složité odpovědi. Prvním a naprosto zásadním krokem je otevřeně si přiznat, že se současný stav musí začít postupně měnit! Přestat se tvářit, že takto je to správně. To, že nevím detailně, jak procesy změnit, neznamená, že radši nebudu dělat nic. Nestačí tvářit se, že to podle toho dělám, bokem na to nadávat a dělat si to jinak – po svém. Proč? Není smysluplnější dávat dohromady společně nápady, inspirace ze zahraničí a postupně začít společně budovat celý proces oceňování tak, aby odpovídal 21. století a byl pro BIM, tedy Building Information Management, partnerem a mohl se opravdu honosit označením 5D? Cílem není direktivně preferovat jedno z existujících řešení, ale konsensuálně hledat společné nové řešení, přičemž BIM je klíčová aktivita, která tuto výzvu zastřešuje.

Stavba roku 2017 – Cena CzBIM

Cenu CzBIM v soutěži Stavba roku 2017 získala rekonstrukce a dostavba administrativní budovy FIVE v Praze, která byla realizována pomocí BIM a PENB C. Celkové náklady 635 mil. Kč; obestavěný prostor 22 039 m³. Dodavatel: Skanska a.s.; návrh: QARTA ARCHITEKTURA s.r.o.

Ze staré tramvajové vozovny na Smíchově se stala nová moderní kancelářská budova, u níž byly zachovány původní historické obvodové zdi. Je zde použito několik inovativních a současně ekologických technologií podle požadavků certifikace LEED Platinum. Administrativní budova je navržena jako sedmipodlažní s hlavními vstupy z ulice Na Valentince. Dispozičně se jedná o podélný pětitrakt se dvěma středními chodbami. Nosná konstrukce spodní stavby je železobetonová, monolitická stěnová konstrukce doplněná sloupy. Nosná konstrukce horní stavby je navržena s ohledem na statické požadavky jako železobetonová, monolitická. Nosný systém nadzemní části je navržen jako kombinovaný stěnový/sloupový, a to za použití monolitických železobetonových stěn, sloupů a železobetonových stropů. Obvodový plášť do ulice Na Valentince a Svornosti je řešen jako dvojítrakt montovaná prosklená fasáda.

Podstatou a novinkou BIM na FIVE je kromě pro firmu Skanska již standardního využití při stavbě také využití pro Facility Management, kde FM dostane kompletní model budovy a na jeho základě dokáže budovu lépe spravovat, tendrovat zakázky a snadněji dělat úpravy na základě žádostí nájemců.

Nové administrativní a vývojové centrum firmy ERA Pardubice. „Finanční předpoklad byl 150 mil. Kč, ale v průběhu stavby investor zvýšil požadavky na standard i bezpečnostní opatření, která jsou pro společnost klíčová. Cena se proto vyšplhala na 250 mil. Kč. Časový předpoklad se dodržel, stavba byla dokončena v kratší době, než se původně plánovalo. Stavba byla projektována v BIM, investor dokonce předpokládá, že stavební dokumentaci BIM nechá nakrmit dalšími daty a využije ji pro správu a servis objektu,“ uvádí architekt Jiří Bíza, jeden z autorů návrhu řešení. (Foto: Peter Fabo)

Jasnou snahou BIM je digitalizovat informace (což není pdf soubor ani excelová tabulka) a zpřístupnit je standardním způsobem všem ostatním účastníkům projektu. Z mého pohledu je toto naším prvotním krokem. Začít pojmenovávat a hledat řešení a standardy, jak data sbírat, organizovat, označovat, ukládat a řízeně měnit. Vraťme se však zpět ke konkrétnějším aspektům oceňování.

Věškerá data pro rozpočtáře na jednom místě

Odpovězte si ve světle předešlého na jednoduché otázky: Kde dnes bere informace rozpočtář pro oceňování? Dá se to popsat pravidly? Je to na každém projektu stejné? Odpovědi jsou zřejmé – informace jsou všude možné, plno z nich si musí do(vy)myslet rozpočtář sám, pokaždé je to jinak... Takže nic pro „umělou inteligenci“.

Obsah standardu pro negrafická data uvnitř 3D modelu:

- Závazný třídění jednotlivých prvků modelu.
- Přesná definice rozsahu vlastností každého typu prvku.
- Určení vlastností prvků pro různé podrobnosti modelu (LOD).

O přípravě tohoto standardu Odbornou radou pro BIM (CzBIM) detailněji pojednával článek nazvaný Bude akcelerace BIM pokračovat i letos? uveřejněný v předcházejícím čísle časopisu Z+i 4/2017.

Velmi důležitou součástí informací o stavbě je 3D model. Často je z mého pohledu mylně označován jako model BIM. Modelem BIM vnímám všechny informace o stavbě, tedy i komunikaci mezi účastníky projektu, doplňkovou dokumentaci (např. povolení, schvalování, předávání), expertní data (cost management, time management, facility management apod.). Z výše uvedeného je zřejmé, že všechny tyto informace do 3D modelu nelze vložit, ale určitě lze celou řadu z nich na data uvnitř 3D modelu ve velké většině navázat. To je také první reálná výzva pro oblast oceňování. Začít datově začleňovat 3D model do práce rozpočtáře jako jediný podklad pro svou práci.

Jak tedy na to?

Základem jsou negrafické údaje uložené uvnitř 3D modelu. Každý prvek (výrobek či konstrukce) 3D modelu může mít libovolný počet vlastností, které ho mají charakterizovat. A to jak co do rozměrů (výška, šířka, hloubka, plocha, objem apod.), tak i do technické specifikace. Tyto údaje jsou zdrojem pro všechny účastníky projektu – tedy i pro rozpočtáře. Jenže jak dosáhnout toho, aby v projektu byly komplexní údaje a navíc vždy na stejném místě? Odpověď už asi tušíte – musí existovat standard. Technický již existuje mezinárodně (formát IFC víceméně respektovaný všemi producenty CAD software), obsahový standard však neexistuje. Práce na tomto standardu jsou v plném proudu ve všech zemích, které jsou lídry BIMu v Evropě. Standardy musí být národní, neboť podléhají lokálním normám i dalším právním předpisům, které upravují různé povinnosti jednotlivých účastníků projektu.

V dalším kroku bude nutné začít pracovat i na postupné změně léty zakořeněné metodiky kalkulace jednotkové ceny za jednotlivé prvky a vůbec na nové definici jednotlivých položek uváděných v soupisu prováděných prací. Toto téma je velmi, ale velmi citlivé, necháme si je proto na samostatný článek.

BIM v České republice se stává skutečností

V současné době se téma BIM, tak jak je stále více a více mediálně prezentované, stává předmětem zájmu velkého množství progresivních firem, různých zájmových a profesních organizací. Bohužel však bez větší koordinace a konceptu, neboť počet odborníků, kteří skutečně mají zkušenosti a znalosti, je velmi omezený. Proto je klíčové je sdružit do jednoho celku, a nikoliv je tříštit mezi jednotlivé zájmové skupiny. Tento princip má v sobě zakotven i připravená Konceptce zavádění metody BIM v ČR, která je v současné době předložena Ministerstvem průmyslu a obchodu do schvalovacího procesu ve vládě. Konceptce zahrnuje jako jeden ze svých stěžejních úkolů právě vytvoření jednoho místa, které bude celý proces koordinovat, a především bude mít zodpovědnost za realizaci konceptce. Tím místem je samostatná sekce v nově vytvořené České agentuře pro standardizaci, jež bude celý složitý proces řídit a bude koncentrovat do svých pracovních skupin aktivní odborníky z řad soukromého sektoru, vysokých škol i státních organizací. S oblastí oceňování se zde počítá jako s jedním ze stěžejních pilířů rozvoje metody BIM.

Do doby, než tato organizace začne plnit svoje poslání, je k dispozici platforma spolku Odborná rada pro BIM (CzBIM), která sdružuje velmi zajímavou skupinu odborníků z různých společností i profesí. Konkrétními aktivitami CzBIM pro oblast rozpočtování je již zmíněný Standard pro popis negrafických dat 3D modelu a druhou aktivitou, která je však teprve na začátku, je iniciace jednání softwarových firem pro vytvoření otevřeného společného formátu pro přenos dat soupisu provedených prací (rozpočtů) v rámci výběrových řízení. Dosažení dohody v této oblasti a její důsledná aplikace do praxe by významným způsobem zvýšila efektivitu a naopak dramaticky snížila chybovost v rámci předávání dat mezi zadavatelem a potenciálními uchazeči. Pevně věřím, že zvítězí zdravý rozum a zodpovědnost a k této dohodě brzy dojde. Vše by se mělo rozhodnout během podzimu 2017.

Jak se zdá, letošní podzim bude z pohledu BIM velmi zlomový. Byla schválena vládní Konceptce zavádění metody BIM v ČR, měla by být zveřejněna první část Standardu pro popis negrafických dat 3D modelu a pokud by tyto počiny doplnila dohoda o otevřeném rozpočtovém formátu, bylo by to více než pěkné. Ve světle těchto aktivit hledím na rok 2018 jako na velmi zajímavý z hlediska dalšího rozvoje využívání metody BIM v reálné praxi rozpočtáře.

Jaroslav Nechyba

ředitel společnosti Callida a místopředseda CzBIM

BIM bude povinný u nadlimitních zakázek

Vláda České republiky schválila 25. září 2017 Konceptci zavádění metody BIM v České republice (dále jen konceptce). BIM považuje vláda za základní nástroj digitalizace stavebnictví. Klíčovým datem konceptce je rok 2022, kdy bude zavedena povinnost použití BIM pro nadlimitní veřejné zakázky na projektové a stavební práce financované z veřejných rozpočtů.

Součástí konceptce je Plán postupného zavádění BIM ve stavební praxi v letech 2018–2027. Zpracovatelem konceptce je Ministerstvo průmyslu a obchodu (gestor pro zavádění BIM v ČR) ve spolupráci s Ministerstvem dopravy, resp. Státním fondem dopravní infrastruktury, a Odbornou radou pro BIM (nevládní nezisková organizace podporující BIM). Konceptce byla konzultována s odbornou veřejností prostřednictvím Meziresortní expertní skupiny pro BIM, ustavené při MPO. Své zastoupení tu měla i ČKAIT.

BIM se ve světě stává běžným způsobem realizace stavebních projektů od návrhu stavby přes její realizaci až po užívání a provoz. Evropská unie zakotvila možnost použití BIM při zadávání veřejných zakázek v roce 2014 ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek; obdobně se tak stalo v ČR přijetím zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Konceptce ukazuje stav zavádění metody BIM ve vybraných evropských zemích, v rozpětí let od zpracování pravidel do povinného uplatnění u veřejných zakázek (např. Finsko u pozemních staveb 2001–2007; Norsko u pozemních i dopravních staveb 2007–2010; Nizozemsko 2010–2015; Velká Británie 2011–2016; Německo 2015–2020).

V praxi lze v České republice hovořit o částečném využívání BIM při navrhování a provádění staveb. Při provádění staveb se metoda BIM

používá pro řízení a organizaci stavby a koordinaci profesí. K výhodám, které BIM i při omezené možnosti použití přináší, patří mj.:

- možnost detekce kolizí již ve fázi návrhu, předcházení výskytu kolizí na stavbě;
- přesnější plánování průběhu stavby a potřeby materiálu v daném čase a množství;
- možnost využití automatizace;
- možnost využití prefabrikace;
- přesnější kontrola provedené práce a kvality.

Pro využití BIM v oblasti oceňování a facility managementu chybí zatím technické standardy a software.

Jedním ze základních kamenů na cestě k širokému uplatnění BIM v českém stavebnictví je přebírání světových a evropských technických norem věnovaných metodě BIM a jejich začlenění do systému českých technických norem, a to zásadně v českém jazyce. Tyto ISO a EN technické normy využívají v anglickém originále postupy, procesy a terminologii projektového řízení, které nejsou v českém stavebnictví běžně užívány, a anglické termíny jsou pro české prostředí obtížně přeložitelné. Druhým základním kamenem, který může ovlivnit stát, je podpora a realizace pilotních projektů, o nichž konceptce uvažuje jak v oblasti dopravních, tak i pozemních staveb.

Třetí základní kámen BIM je v rukou výrobců stavebních výrobků a materiálů. Od nich se očekává zpracování knihoven a katalogů vlastní produkce pro využití v modelu BIM. V některých zemích vznikají národní knihovny BIM (např. Velká Británie) se stanoveným obsahem a strukturou geometrických a negeometrických dat pro jednotlivé typy stavebních výrobků. Deklarované vlastnosti stavebních výrobků musí vycházet z platných právních předpisů.

Používání metody BIM rovněž vyžaduje zpracování speciální metodiky, vzorových dokumentů a dalších nástrojů jako kontrakčních pomůcek pro oblast smluvních vztahů (BIM Execution Plan – BEP, Prováděcí plán pro BIM), což můžeme označit za čtvrtý základní kámen BIM.

Na nastupující trend BIM v ČR reagují i vzdělávací instituce. Střední a vysoké školy zavádějí BIM do svých studijních programů. Narážejí přitom na řadu problémů, např. v oblasti personálního zajištění. Téma BIM můžeme najít v programech organizátorů a poskytovatelů celoživotního vzdělávání, včetně ČKAIT.

Koncepce zmiňuje také oblasti, které souvisejí s uplatňováním metody BIM a jimž je třeba rovněž věnovat pozornost:

- standardizovaný datový formát pro výběrová řízení veřejných zakázek;
- propojení GIS systémů s 3D modely, které představují základní prvek metody BIM;
- katastr nemovitostí a územní plánování;
- standardizovaná evidence státního majetku;
- digitalizace procesů umísťování a povolování staveb včetně souvisejících vyjádření a stanovisek.

Informační model stavby v sobě zahrnuje geometrické údaje ve formátu 3D modelu a negeometrická data. Mezi negeometrická data patří vedle informací o vlastnostech a parametrech stavebních výrobků a materiálů (produktové informace) řada dokumentů jako např. stavební deník, harmonogram, dokumenty BOZP, stanoviska a rozhodnutí dotčených a správních orgánů. Modely BIM jsou významnými zdroji strukturovaných dat pro další aplikace (oceňování, revize, facility management) a musí být vysoce standardizované. Standard formátu je již globálně pevně stanoven a je jím formát IFC. Proto není třeba uvažovat o národní standardizaci. Složitější je situace obsahu dat

uložených v modelu BIM. V rámci EU žádná jednotná standardizace neexistuje a členské státy musí řešit tuto problematiku na národní úrovni. Rozhodující pro tuto standardizaci je požadovaná, resp. potřebná podrobnost (úroveň) modelu, tj. přesné určení fáze projektu, pro kterou je model zpracováván. V ČR se standardizací BIM zabývá pracovní skupina Odborné rady pro BIM.

Důležitým nástrojem v rukou zadavatelů stavebních zakázek budou validační SW programy (validátory), jejichž pomocí bude možné ověřit, že všechna data obsažená v modelu odpovídají platným požadavkům na prvky modelu BIM.

V prostředí BIM se změní požadavek na obsah dokumentace skutečného provedení stavby. V současné době postačí ověřená dokumentace pro stavební povolení se zakreslením změn, k nimž došlo v průběhu provádění stavby. Aby mohl být informační model budovy využíván i v další fázi stavebního projektu, ve fázi provozu a užívání stavby, musí dokumentace skutečného provedení stavby odpovídat co do podrobností dodavatelské/realizační dokumentaci.

Návrh koncepce byl předložen do meziresortního připomínkového řízení v červnu 2017. Připomínková místa zaslala 150 připomínek (100 zásadních, 50 doporučujících); všechny připomínky byly vypořádány. Plán postupného zavádění BIM navržený v Koncepci zahrnuje 40 úkolů včetně časového harmonogramu jejich realizace v letech 2018–2027 a doporučených opatření k efektivnímu využívání metody BIM. MPO jako gestor zavádění BIM v ČR bude vykonávat řídicí, metodickou a kontrolní činnost v rámci přípravy, zavádění a používání metody BIM. Při Radě vlády pro stavebnictví ČR bude zřízena pracovní skupina pro BIM, ve které budou zastoupeny ústřední orgány státní správy, vysoké školy a nevládní profesní organizace včetně ČKAIT.

Plné znění koncepce zavádění metody BIM v České republice je možné nalézt na portálu Ministerstva průmyslu a obchodu: www.mpo.cz v sekci Stavebnictví a suroviny pod heslem BIM.

Marie Báčová

odborná poradkyně předsedy ČKAIT, kancelář ČKAIT Praha

Rekonstrukce areálu kolonády v Mariánských Lázních

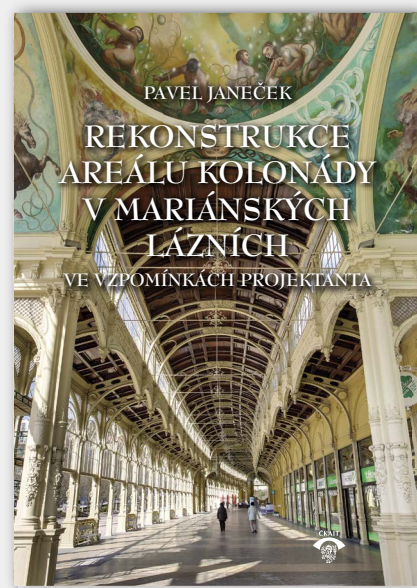
Autor: Pavel Janeček
Vydavatel: IC ČKAIT, 2017
Formát B5, vazba brožovaná
Počet stran: 148

Rekonstrukce areálu kolonády v Mariánských Lázních ve vzpomínkách projektanta je čtivou knihou, popisující nejen stavební práce z technického pohledu, užití technologie a materiály, ale je i lidským vyprávěním a osobními vzpomínkami. Autor Ing. Pavel Janeček práci na rekonstrukci kolonády věnoval osmnáct let svého profesního života. Koordinoval tehdy veškeré práce. Unikátní re-

konstrukce znamenala nejen velkou technickou výzvu, kterou se podařilo úspěšně vyřešit spoluprací řady partnerů v celé republice, ale i nový přístup ke zhodnocení kolonády zapojením uměleckých děl. To vše bylo realizováno v podmínkách socialismu. Autor ve svém vyprávění vzpomíná na spolupracovníky – projektanty, techniky, dělníky, architekty, sochaře, výtvarníky, skladatele hudby a další. Kniha obsahuje technické informace i bohaté grafické přílohy z archivu autora.

Ing. Šárka Janoušková

ředitelka INFORMAČNÍHO CENTRA ČKAIT s.r.o.

PROFESIS off-line = aktuální data

Profesní informační systém ČKAIT v roce 2018 vstupuje do nové etapy. V roce 2008 došlo ke změně typu datového nosiče z CD na DVD, v roce 2012 byla spuštěna on-line verze systému (www.profesis.cz). Novinkou roku 2018 je přechod z datového nosiče DVD na off-line verzi programu.

Off-line program bude možné instalovat a registrovat do dvou počítačů uživatele (notebook, tablet...). Výhodou programu oproti DVD je možnost aktualizovat data v průběhu roku, a to pomůcky i právní předpisy. Pro aktualizaci je nutný přístup k internetu.

Pro členy ČKAIT bude instalační soubor a návod k instalaci a registraci programu PROFESIS off-line umístěn přímo na webu PROFESISu (www.profesis.cz). V horním pravém rohu úvodní stránky bude k tomuto účelu zřízeno nové tlačítko, které se uživateli zobrazí až po přihlášení do systému. Na nové stránce otevřené tlačítkem bude umístěn licenční klíč uživatele, instalační soubor programu PROFESIS off-line a návod k instalaci a registraci. Licenční klíč bude vygenerovaný unikátně pro každého uživatele, je nepřenositelný.

Pro instalaci a registraci programu je potřeba připojení k internetu. Počítač musí být vybaven operačním systémem MS Windows 7 a vyšším, prohlížečem internetu MS Internet Explorer 10+, operační paměť minimálně 2 GB a místem na pevném disku min. 10 GB. Pro případ řešení problémů s instalací a registrací bude zveřejněna telefonní linka.

Členové Komory budou o novince podrobně informováni prostřednictvím e-mailu Střediska vzdělávání a informací ČKAIT a formou letáků, které obdrží na valných hromadách ČKAIT.

Off-line verze systému PROFESIS přináší několik novinek. Nejdůležitější z nich je možnost aktualizace dat v průběhu roku, jak je psáno výše. Další novinkou je rozsah právních předpisů. Ty jsou v programu rozšířeny o vyhlášky měst a krajů České republiky a právní předpisy Evropské unie.

Uložené pomůcky a právní předpisy kopírují v programu webovou verzi, dodržují členění a shodné umístění v položkách. Vyhledávání

v systému je umožněno v celém programu (pomůcky i právní předpisy), nebo pouze na dané stránce. Vyhledávání v právních předpisech ČR je, shodně s on-line verzí, možné podle čísla právního předpisu, roku vydání nebo ustálených právních hesel. U nově uložených vyhlášek měst a krajů je možné vyhledat veškeré vyhlášky, které se týkají konkrétní problematiky v daném městě.

Off-line verze je navržena tak, aby uživatelům byla povědomá, práce v programu intuitivní, ovládání jednoduché. Cílem změny je přizpůsobit se vývoji na trhu a umožnit práci s aktuálními pomůckami PROFESIS i v místech bez možnosti připojení k internetu.

Ing. Dominika Hejduková

vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT

Profesní informační systém ČKAIT **profesis**

Novinky

- Překladový a výkladový slovník z oboru techniky prostředí (S 2.02 slovník česko-německo-anglický)
- Stavební a technická údržba staveb (PS 10.6)
- Výtah z odborných článků ze zahraničních časopisů (07, 08 a 09/2017)

Aktualizace

- Stavba a občanský zákoník (A 3.17)
- Druhy a složení cementů podle ČSN EN 197-1 (TP 2.2)
- Dokumentace pro stavby drah a stavby na dráze (MP 1.2.3)

Právní předpisy

Právní předpisy Sbírky zákonů a Sbírky mezinárodních smluv, uvedené v systému PROFESIS, jsou aktualizovány ve 14denních intervalech.

Novela stavebního zákona (zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) je zapracována v konsolidovaném (úplném) znění. Do 31. prosince 2017 lze konsolidované znění SZ zobrazit takto: v plovoucím menu v horní části dokumentu vybrat „Změnit datum“, do jednotlivých polí zadat 1. ledna 2018 a zvolit „Zobrazit“. Zobrazí se dokument s účinností k požadovanému datu.

Přístup do systému

Systém PROFESIS.cz je pro členy ČKAIT zdarma. Uživatelské jméno je členské číslo (všech 7 znaků), heslo je možné vygenerovat na webu pomocí odkazu „Zaslat nové heslo“, nebo o ně můžete požádat na e-mailu jjendruscak@ckait.cz. Heslo bude zasláno na e-mailovou adresu uloženou v databázi ČKAIT.

Ilustrace: Eliška Čermáková

Jak spočítat daně za rok 2017?

Nejdůležitější změny pro rok 2017 se týkají nejen daňových zákonů, ale i elektronické evidence tržeb. Článek upozorňuje na některé skutečnosti, na něž je důležité dát si pozor. Článek nenahrazuje přesný text zákonů ani veškeré výklady k těmto zákonům, pouze upozorňuje na problémy, se kterými je nutné počítat, a na připravované změny pro rok 2018.

Je čerstvě po parlamentních volbách, jsou jasné výsledky, politické strany začínají jednat o budoucí podobě vlády. Zákony, které zatím nebyly schváleny, nejspíše do konce roku 2017 schváleny ani nebudou. K novelizacím daňových předpisů však došlo ještě před volbami. Pro rok 2018 jsou naplánovány nové povinnosti, které vyplývají z již dříve schválených předpisů, např. další fáze zavedení elektronické evidence tržeb.

Rozsáhlé novely daňových zákonů nás v současné době nečekají, větší změny lze očekávat až pro rok 2019 nebo 2020, přece jen však najdeme dostatek věcí, které budou nové. Přibudou také některé nové povinnosti, například již uvedená elektronická evidence tržeb.

Daň z příjmů – informace o změnách pro rok 2017

Koncem roku 2016 byla schvalována novela zákona, Poslanecká sněmovna PČR zákon bohužel do 31. prosince 2016 neschválila. Ke konečnému schválení došlo až 4. dubna 2017. Vzhledem k tomu,

že součástí novely byly také změny zákona o DPH, vyšel tento zákon ve Sbírce zákonů (č. 170/2017 Sb.) až 16. června 2017. Účinnost byla stanovena patnáct dnů po vyhlášení, tedy 1. července 2017. Jak popíšu v dalších odstavcích, některé novinky jsou účinné již v letošním roce, jiné nabudou účinnosti až v roce 2018.

Autorizované osoby mohou vykonávat svou činnost různými způsoby: jako zaměstnanci, fyzické osoby podnikající na základě živnosti, fyzické osoby podnikající podle zvláštního právního předpisu (autORIZAČNÍ zákon) a právnické osoby. Každý z těchto způsobů v sobě zahrnuje různé skutečnosti, které je nutné zohlednit při sestavení daňového přiznání.

Autorizované osoby – zaměstnanci

Pokud jsou autorizované osoby zaměstnanci, zařizuje za ně veškeré daňové náležitosti zaměstnavatel, který je plátcem daně z příjmů. V této oblasti chci upozornit na následující skutečnosti (pro rok 2017 nedochází v této oblasti k žádné změně):

- Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je počítána z tzv. superhrubé mzdy, tj. hrubé mzdy, která je navýšena o pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a o pojistné na zdravotní pojištění. Tímto matematickým výpočtem tedy u zaměstnanců dochází ke zvýšení sazby daně (ze zákonných 15 %).
- V současné době existuje mnoho tzv. daňových benefitů, tj. nepeněžních příjmů, které jsou u zaměstnance osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a současně se z těchto příjmů neplatí zdravotní a sociální pojištění, jedná se o různé vstupenky na sportovní zápasy, rekreace, kulturu apod.;
  - vždy se musí jednat o nepeněžní příjmy, tj. vše musí platit přímo zaměstnavatel;
  - pokud tedy zaměstnanec dostane například příspěvek na dovolenou, musí být tento příspěvek poskytnut přímo cestovní kanceláří, zaměstnanci nesmí být poskytnuty peníze, protože v tomto případě by se již jednalo o mzdu, která by podléhala zdanění.
- Možnost poskytování stravenek.
- Vyplácení cestovních náhrad apod.

Pokud má zaměstnanec v daném kalendářním roce příjmy pouze ze závislé činnosti (tj. ze zaměstnání) u jednoho nebo postupně u více zaměstnavatelů a současně nemá jiné příjmy vyšší než 6000 Kč, může požádat zaměstnavatele (do 15. února) o roční zúčtování daně. V tomto případě zaměstnavatel vypočítá celkovou daň zaměstnance a vypořádá vše při výpočtu mezd, kdy vrátí zaměstnanci přeplatek na dani přímo ve mzdě.

Pokud má zaměstnanec i jiné příjmy, musí po skončení kalendářního roku (v termínu do 1. dubna) podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Další možností je využití služeb daňového poradce, kterému je zaměstnancem dána plná moc na zpracování daňového přiznání, a tím je kromě jiného posunut termín pro podání daňového přiznání na 1. červenec.

Již od roku 2014 je stanoven limit ve výši 10 000 Kč pro uplatnění konečné srážkové daně u zaměstnanců, kteří jsou zaměstnání na základě dohody o provedení práce a nemají podepsané prohlášení k dani. Zaměstnanec v tomto případě obdrží konečnou mzdu, na rozdíl od běžné mzdy, kdy je odvedena záloha na daň a celá daň je vypořádána až na začátku následujícího roku. Z tohoto příjmu se také neodvádí pojistné.

Současně je nutné sledovat i celkový příjem s ohledem na tzv. solidární zvýšení daně, kdy v určitých případech musí i zaměstnanec, který nemá jiné příjmy než příjmy ze zaměstnání, podat daňové přiznání k dani z příjmů. Podmínky jsou uvedeny níže v textu.

V následujícím období v roce 2018 by podmínky zdanění zaměstnanců včetně odvodu daně ze superhrubé mzdy měly zůstat stejné. Navíc je v této oblasti několik novinek, na které upozorním v dalším textu.

Autorizované osoby podnikající na základě živnosti a podnikající podle autorizačního zákona

Fyzické osoby, které podnikají, mohou při evidenci svého podnikání postupovat třemi základními způsoby.

- Vedení účetnictví podle podmínek zákona o účetnictví:
  - fyzické osoby mohou vést účetnictví dobrovolně nebo povinně, pokud jejich obrát přesáhl částku 25 mil. Kč.
- Vedení daňové evidence podle § 7b zákona o daních z příjmů:

- v tomto případě je nutné vést evidenci příjmů a výdajů a také majetku a závazků.
- Použití výdajových paušálů podle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů (v roce 2017 a 2018 dochází v této oblasti ke změnám):
  - Fyzické osoby, které mají příjmy z podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti a které neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů (tj. výdaje skutečné), mohou uplatnit výdaje paušální. Pro určení správné výše výdajového paušálu je důležité stanovení činností, které fyzická osoba provádí.
  - Fyzická osoba podnikající podle živnostenského listu, např. živnost projektová činnost ve výstavbě, § 14 odst.1 písm.b) autorizačního zákona, může použít výdajový paušál ve výši 60 %.
  - Fyzická osoba podnikající podle zvláštních právních předpisů – § 14 odst.1 písm.a) autorizačního zákona – může použít výdajový paušál ve výši 40 %.
  - Jakmile se tedy podnikající fyzická osoba připravuje na výpočet daně z příjmů, je důležité zjistit, jaké činnosti provádí a jaký výdajový paušál se k těmto činnostem vztahuje. Pokud by se výše paušálních výdajů blížila nebo překračovala výši výdajů skutečných, je pro fyzické osoby výhodnější použití výdajů paušálních, protože není nutné žádným způsobem výdaje prokazovat, je nutné vést pouze evidenci příjmů.

Fyzické osoby musí po skončení kalendářního roku (v termínu do 1. dubna) podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. V případě využití služeb daňového poradce, kterému je dána plná moc

Elektronická evidence tržeb

Už téměř rok – od 1. prosince 2016 – běží u vybraných subjektů (ubytování, stravování, maloobchod) elektronická evidence tržeb. V roce 2018 by měly být spuštěny další fáze, kdy budou tržby evidovat další subjekty. Veškeré informace o této problematice jsou zveřejněny na stránkách www.etrzby.cz/.

Pouze na hotovostní tržby

V souvislosti s touto elektronickou evidencí bych chtěl upozornit na několik skutečností. Tato povinnost není žádným způsobem navázána na plátcovství k DPH, pouze na hotovostní tržby a typ činnosti. Subjektem jsou poplatníci daně z příjmů fyzických a právnických osob. Hotovostí se rozumí také platba kartou, šekem, směnkou nebo poukázkou.

Současně nedochází k žádné změně v oblasti daně z příjmů, je pouze zavedena nová povinnost evidence tržeb. Nedojde tedy ve změně u účtování ani stanovení základu daně.

Obecně platí, že evidenci podléhají pouze příjmy z podnikání, ne např. příjmy z nájmu. Příští fáze spuštění pro další typy činností by měly být 1. března 2018 (služby) a 1. června 2018 (zbytek). Architektonické činnosti by měly být evidovány od 1. března 2018. Od 1. října 2017 byla v souvislosti s elektronickou evidencí tržeb spuštěna tzv. úctenková loterie. Po zaregistrování účtenky má účastník šanci na výhru jedné z cen. První losování proběhlo v listopadu 2017.

Doporučuji sledovat výše uvedené stránky finanční správy, kde budou zveřejňovány veškeré informace.

na zpracování daňového přiznání, je kromě jiného posunutý termín pro podání daňového přiznání na 1. červenec.

Jak vyplývá z výše uvedeného, nejjednodušší je použití výdajových paušálů, kdy fyzická osoba vede pouze evidenci příjmů, není nutné sledovat žádné výdaje.

Již v minulých letech došlo v určitých případech k omezení využití výdajových paušálů a současně k omezení možnosti využití slevy na dani na manželku a děti. V roce 2017 dochází k dalším změnám.

Pro rok 2017 platí přechodné období, podle kterého si podnikatelé mohou vybrat, zda uplatní výdajové paušály podle starých podmínek, bez možnosti uplatnit daňové zvýhodnění na děti a slevu na manželku, nebo zda uplatní paušální výdaje s přísnějším nižším limitem účinným od roku 2018 a současně se na ně nebude vztahovat omezení u uplatňování slev na dani. Procentuální výše paušálů zůstává stejná, mění se jejich absolutní výše.

Podmínky podle starého znění zákona o daních z příjmů

První z omezení určuje maximální možnou výši výdajového paušálu, kterou je možné využít. Vztahuje se na použití výdajových paušálů ve výši 40 % a 30 %, kde je celková výše paušálu omezena na 800 000 Kč u paušálu ve výši 40 %, resp. 600 000 Kč u paušálu ve výši 30 %. To znamená, že pokud mám např. příjmy z výkonu nezávislého povolání ve výši 3 mil. Kč, kde 40 % je 1,2 mil. Kč, mohu jako paušál uplatnit maximálně částku ve výši 800 000 Kč. Stejně omezení se vztahuje na použití výdajových paušálů ve výši 80 % a 60 %, kde je celková výše paušálu omezena na 1 600 000 Kč u paušálu ve výši 80 %, resp. 1 200 000 Kč u paušálu ve výši 60 %.

Kontrolní hlášení k DPH podávají povinně všichni plátcí DPH

Již od 1. ledna 2016 existuje pro plátce DPH povinnost podávat kontrolní hlášení k DPH, tedy jakási záznamní povinnost, na základě které správce daně kontroluje správnost odvodu a uplatnění DPH. Mezi nejčastější chyby při podávání kontrolních hlášení patří:

- chybně vyplněné DIČ;
- chybně uvedené číslo dokladu;
- pokud je kontrolní hlášení podáno bez autorizace (bez elektronického podpisu nebo datové schránky), je nutné ho potvrdit e-tiskopisem;
- nárokování DPH k přijatému dokladu od neplátce DPH;
- chybné odpovědi na výzvu od správce daně.

V případě pochybností o správnosti si finanční úřad vyžádá doplňující informace. Na podání tohoto vysvětlení je stanovena lhůta pět kalendářních dní.

Pokud nejsou splněny povinnosti ve stanoveném termínu, vyměří správce daně plátcí DPH pokutu. Její výše je podle typu provinění od 1000 Kč do 50 000 Kč.

Informace jsou zveřejněny na stránkách Generálního finančního ředitelství (<http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane/dan-z-pridane-hodnoty/kontrolni-hlaseni-DPH>).

Druhé omezení je popsáno v § 35ca zákona o daních z příjmů a vztahuje se na všechny poplatníky využívající výdajové paušály. V zákoně je uvedeno:

- Uplatní-li poplatník výdajové paušály u příjmů z podnikání a příjmů z pronájmu a součet dílčích základů, u kterých byly výdaje tímto způsobem uplatněny, je vyšší než 50 % celkového základu daně, nemůže uplatnit slevu na manželku a nemůže uplatnit daňové zvýhodnění na děti.

Podmínky podle nového znění zákona o daních z příjmů

Nově bude možnost uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti bez omezení.

Na druhé straně jsou sníženy maximální možné výše výdajového paušálu, které je možné využít. Vztahuje se na použití všech, kde je celková výše paušálu omezena na 400 000 Kč u paušálu ve výši 40 %, na 300 000 Kč u paušálu ve výši 30 %, na 800 000 Kč u paušálu ve výši 80 % a na 600 000 Kč u paušálu ve výši 60 %. To znamená, že pokud mám např. příjmy z živnosti ve výši 3 mil. Kč, kde 60 % je 1,8 mil. Kč, můžu jako paušál uplatnit maximálně částku ve výši 600 000 Kč.

Jak už bylo řečeno výše, pro rok 2017 platí přechodné období a poplatník si může vybrat, který způsob použije.

Autorizované osoby – právnické osoby

Pokud autorizovaná osoba podniká jako právnická osoba, musí podle zákona o účetnictví vést účetnictví.

Dále je nutné prověřovat podmínky zákona o účetnictví i zákona o daních z příjmů, jak již bylo řečeno výše.

Solidární zvýšení daně podle § 16a zákona o daních z příjmů

V roce 2017 je také nutné prověřovat celkovou výši příjmů, a to z důvodu tzv. solidárního zvýšení daně. Jde o druhou sazbu daně, ze které musí odvádět daň osoby, jež splní podmínky uvedené v § 16a zákona o daních z příjmů.

Pokud je součet základu daně ze závislé činnosti a z podnikání větší než 48násobek průměrné mzdy, je poplatník povinen zaplatit z tohoto nadlimitního příjmu daň ve výši 7 %. Pro rok 2017 je hraniční hodnota, od které je nutné platit tuto zvýšenou daň, ve výši 1 355 136 Kč. Měsíčně jde o částku hrubé mzdy převyšující 112 928 Kč.

Současně pro tyto fyzické osoby platí, že si musí podat daňové přiznání, i když mají jen příjem ze závislé činnosti. V tomto případě zaměstnavatel nemůže provést roční zúčtování. Tato podmínka podání přiznání platí pouze v případě, že fyzická osoba přesáhne roční hodnotu příjmu, tedy 1 355 136 Kč. Pokud je určitý měsíční příjem vyšší než 112 928 Kč a roční výše příjmu nepřesáhne uvedenou hodnotu, povinnost podání daňového přiznání nevzniká.

Další informace z oblasti daně z příjmů a novinky pro rok 2017

Jako další informační zdroje (kromě tohoto článku a úplného znění zákona) ke správnému stanovení základu daně a správnému sestavení daňového přiznání bych doporučil pokyn Generálního finančního ředitelství D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona o daních z příjmů, kde jsou uvedeny příklady a vysvětlení k některým položkám zákona. Také je vhodné sledovat informace zveřejňované na stránkách Ministerstva financí a české daňové správy (www.financnisprava.cz).

Mezi nejvýznamnější změny v oblasti daně z příjmů v roce 2017 patří:

- Zvýšení slevy na dani na druhé a další dítě, celková roční sleva na dani na první dítě je 13 404 Kč, na druhé dítě 19 404 Kč a na třetí a další dítě 24 204 Kč. Novela zákona nabyla účinnosti až 1. července 2017, nicméně se zpětnou platností. Při podání daňového přiznání je tedy možné využít celou slevu a celá sleva bude uplatněna i zaměstnancům, kteří budou mít větší přeplatek na dani, protože sleva nemohla být na začátku roku uplatněna a zaměstnanci platili větší zálohy na daň.
- Sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení, která byla účinná již v minulých letech. V roce 2017 dochází k jejímu navýšení, protože maximální výše slevy je vztahována k minimální mzdě, která je v roce 2017 ve výši 11 000 Kč.
- Změny v uplatnění výdajových paušálů.
- Od roku 2017 jsou zvýšeny limity u penzijního a životního pojištění. Limit pro osvobození od daně u zaměstnance u plateb zaměstnavatele se zvyšuje z 30 000 Kč na 50 000 Kč. Limit pro odpočet příspěvků fyzických osob od základu se zvyšuje z 12 000 Kč na 24 000 Kč.
- Pokud provede jiná osoba než nájemce (např. podnájemce) stavební úpravy na nemovitosti, do roku 2016 nebylo možné tyto náklady odepisovat. Od roku 2017 je to již možné obdobně jako u nájemce.

Závěrem

K celé daňové problematice doporučuji sledovat informace Generálního finančního ředitelství na stránkách www.financnisprava.cz, kde se objevují informace k veškerým daním včetně samotných zákonů, daňových tiskopisů a ostatních dotazů k dané problematice.

Tento článek nemá za cíl „naučit“ daně a daňovou problematiku, ale pouze upozornit na skutečnosti týkající se daňové oblasti s jejími neustálými změnami a vyvíjejícími se názory. Při podnikání je tedy nutné znát nejen oblast předmětu podnikání, ale současně i daňovou a účetní oblast, abyste se v budoucnu vyhnuli případnému sankcionování ze strany správce daně, a to např. pouze z důvodu neznalosti zákonů.

Závěrem chci uvést jedno moje dlouhodobé přání z daňové oblasti, a tím je aspoň jeden rok bez mnohdy hektických změn v českých nejen daňových zákonech. Daňové zákony přináší neustálé dohady o tom, jakým způsobem správně a legálně zaplatit daně. Ze strany politiků zazněly v poslední době již několikrát sliby, že daňové zákony by se měly zjednodušit a že by již neměly probíhat rozsáhlé novelizace.

Změny v zákoně o daních z příjmů pro rok 2018

Tyto změny vycházejí z novely schválené s účinností od 1. července 2017, kdy některé změny jsou použitelné již v roce 2017 (a psal jsem o nich výše v textu) a jiné jsou účinné až od roku 2018.

Mezi nejvýznamnější změny v oblasti daně z příjmů v roce 2018 patří:

- Výdajové paušály – povinné použití nového způsobu.
- Rozšíření možnosti odvodu srážkové daně u zaměstnanců (obdobně jako u příjmů z dohody o provedení práce. Nově se tento způsob bude uplatňovat i na příjmy nepřesahující u zaměstnavatele za kalendářní měsíc částku 2500 Kč.
- Zpřísnění podmínek pro vyplácení daňového bonusu na vyživované děti. V současné době je nutné splnit limit příjmů, který je ve výši šestinásobku minimální mzdy, a tento limit se počítá ze všech příjmů. Nově se příjmy z kapitálového majetku a příjmy z nájmu nebudou započítávat do tohoto limitu. Daňový bonus na vyživované děti se nově poskytne pouze těm poplatníkům, kteří dosahují příjmů ze závislé činnosti (§ 6 zákona o daních z příjmů) nebo příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 zákona o daních z příjmů).
- Sleva na dani ve výši 5000 Kč na evidenci tržeb (lze využít v roce, kdy má poplatník poprvé povinnost tržby evidovat).
- Zvyšuje se sleva na první dítě od roku 2018.

Protože však máme po volbách, kdy každá ze stran má své plány, a to včetně plánů daňových, myslím si, že nyní jsme ve fázi klidu před bouří. Současně Evropská unie přichází stále s novými směrnici a požadavky, které musí členské státy zahrnout do svých zákonů (např. tzv. Country by Country Reporting – jedná se o vyměňování informací o transakcích mezi velkými nadnárodními korporacemi). Necháme se tedy překvapit, co nám rok 2018 v tomto ohledu přinese.

Jak jsem však uváděl již v minulých článcích, změny neustále probíhají, novely jsou schvalovány a je tedy potřeba nové věci stále studovat. Doufám, že k tomu napomůže i můj článek.

Ing. Radim Dvořák

daňový poradce, BETA Brno, a.s.

Jubileum: Jan Mašek slaví 65 let

Ing. Jan Mašek je členem výboru oblasti ČKAIT České Budějovice od roku 2015 a delegátem Shromáždění delegátů ČKAIT. Narodil se v Karlo-

vých Varech a základní a střední všeobecné vzdělání získal v Českých Budějovicích. V letech 1971–1976 vystudoval ČVUT v Praze,

Fakultu stavební, obor konstrukce a dopravní stavby. Praxi absolvoval při realizaci staveb jako asistent stavbyvedoucího, stavbyvedoucí, samostatný přípravič, vedoucí útvaru technické přípravy, ředitel a jednatel postupně ve firmách SSŽ – Stavby silnic a železnic Praha, Silnice České Budějovice, STRABAG Bohemia a.s. a Jihočeská obalovna, spol. s r.o. Je autorizovaným inženýrem v oboru dopravní stavby od roku 1993. Odborné vzdělání si doplňoval v postgraduálním studiu na ČVUT

v Praze a stále doplňuje v rámci programu ČŽV ČKAIT. Je člen výboru Oblastní pobočky ČSSI v Českých Budějovicích.

Blahopřejeme kolegu Maškovi k jubileu a přejeme hodně zdraví do dalších let.

Ing. František Hladík

předseda výboru oblasti ČKAIT České Budějovice

Změny v povolování technické infrastruktury

Novela stavebního zákona nově požaduje i dokumentaci pro provádění stavby. Vybraná technická infrastruktura už nesmí být realizována svépomocí a je nutný souhlas s užíváním stavby.

Technická infrastruktura dosud vyžadovala pouze posouzení umístění a bylo ji možné realizovat hned po nabytí právní moci vydaného územního rozhodnutí, stavebník tedy nemusel mít zpracované další stupně projektové dokumentace. Novela stavebního zákona přináší od 1. ledna 2018 změny v procesu povolování technické infrastruktury podle § 103 odst. 1 písm. e) bodů 4 až 8.

Paragraf 92 odst. 1 nově vyžaduje dokumentaci pro provádění některých staveb

- Územním rozhodnutím stavební úřad schvaluje navržený záměr, vymezí pozemky pro jeho realizaci, případně stanoví podmínky pro dělení nebo scelování pozemků, a stanoví podmínky pro využití a ochranu území, podmínky pro další přípravu a realizaci záměru, zejména pro projektovou přípravu stavby; vyžaduje-li to posouzení veřejných zájmů při provádění stavby, při kontrolních prohlídkách stavby nebo při vydávání kolaudačního souhlasu, může uložit zpracování dokumentace pro provádění stavby; tato dokumentace musí být zpracována vždy u stavebních záměrů podle § 103 odst. 1 písm. e) bodů 4 až 8. V rozhodnutí stavební úřad stanoví dobu platnosti rozhodnutí, má-li být delší, než stanoví tento zákon, a v odůvodnění vždy vyhodnotí připomínky veřejnosti. U staveb dočasných nebo v rozhodnutí o změně využití území pro dočasné činnosti stanoví lhůtu pro odstranění stavby nebo ukončení činnosti a následný způsob úpravy

území. V případech podle § 78 odst. 6 stanoví v potřebném rozsahu podmínky pro provedení záměru.

Důvodová zpráva MMR k předmětné změně

Z důvodů rozdílné aplikační praxe, kdy vznikaly spory, zda oddělení pozemku pro realizaci stavebního záměru musí být provedeno samostatně před rozhodnutím o umístění záměru, anebo toto lze provést současně, dochází k úpravě obsahu územního rozhodnutí. Do budoucna budou podmínky pro dělení nebo scelování pozemků provedeny v rámci rozhodnutí o umístění stavebního záměru. Současně se zavádí povinnost zpracování dokumentace pro provádění stavby pro záměry, které vyžadují pouze posouzení umístění a následně již z hlediska realizací nevyžadují nic. Tato dokumentace musí být stavebnímu úřadu předložena před zahájením stavby.

Poznámka Legislativní komise ČKAIT

Důvodová zpráva byla předložena poslancům před prvním čtením navrhované novely stavebního zákona v červnu 2016, kdy Ministerstvo pro místní rozvoj ještě navrhovalo, aby povinnost zpracování dokumentace pro provádění stavby byla u všech staveb uvedených v § 103 a tato dokumentace byla stavebnímu úřadu předložena před zahájením stavby. Po projednávání novely v garančních výborech Poslanecké

sněmovny PČR a samotnými poslanci ve druhém čtení novely návrh doznal výrazné změny, jak je uvedeno výše. Zda a jakým způsobem bude povinná dokumentace pro provádění staveb uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) body 4 až 8 předkládána stavebnímu úřadu, předpokládáme, vyřeší stanovisko/metodika MMR.

Navazující § 103 odst. 1 písm. e) body 4 až 8 se mění následovně

- ad bod 4) nadzemní a podzemní komunikační vedení sítí elektronických komunikací, jejich antény a stožáry, včetně opěrných bodů nadzemního, nebo vytyčovací bodů podzemního komunikačního vedení, telefonní budky a přípojná komunikační vedení sítí elektronických komunikací a související komunikační zařízení, včetně jejich elektrických přípojek, s výjimkou budov;
- ad bod 5) **distribuční soustava v elektroenergetice⁶⁹⁾** s výjimkou budov;
- ad bod 6) **distribuční soustava v plynárenství⁶⁹⁾** s výjimkou budov a těžební plynovody⁶⁹⁾;
- ad bod 7) **rozvodné tepelné zařízení⁶⁹⁾** s výjimkou budov;
- ad bod 8) vedení sítí veřejného osvětlení, včetně stožárů a systémů řídicí, zabezpečovací, informační a telekomunikační techniky;

Dalším krokem povolovacího procesu je povolení užívání dokončených staveb technické infrastruktury na základě kolaudačního souhlasu nebo kolaudačního rozhodnutí:

§ 119

(1) Dokončenou stavbu, popřípadě část stavby schopnou samostatného užívání, uvedenou v § 103 odst. 1 písm. e) bodech 4 až 8, nebo stavbu, u které postačí ohlášení stavebnímu úřadu podle § 104 odst. 1 písm. a) až d) a k) nebo podle zvláštního právního předpisu⁶⁹⁾, nebo pokud vyžaduje stavební povolení, a jedná-li se o:

- a) stavbu veřejné infrastruktury;**
- b) stavbu, jejíž vlastnosti nemohou budoucí uživatelé ovlivnit;**

c) stavbu, u které bylo stanoveno provedení zkušební provozu;

d) změnu stavby, která je kulturní památkou;

lze užívat pouze na základě kolaudačního souhlasu nebo kolaudačního rozhodnutí. Stavebník zajistí, aby byly před započítím užívání stavby provedeny a vyhodnoceny zkoušky a měření předepsané zvláštními právními předpisy⁴¹⁾.

(2) Kolaudační souhlas nebo kolaudační rozhodnutí vydává ten stavební úřad, který vydal povolení stavby.

(3) Dojde-li během provádění stavby ke změně českých technických norem nebo jiných technických předpisů, podle nichž byla zpracována dokumentace nebo projektová dokumentace, posuzuje se stavba podle technických norem nebo jiných technických předpisů, které platily v době, kdy byla dokumentace nebo projektová dokumentace zpracována.

U realizace staveb technické infrastruktury vyjmenované v § 103 odst. 1 písm. e) body 4 až 8 dochází od 1. ledna 2018 k následující změně:

§ 160

Provádění staveb

(3) Svěpomocí může stavebník sám pro sebe provádět:

- a) stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce uvedené v § 103, s výjimkou § 103 odst. 1 písm. e) bodů 4 až 8.**

Důvodová zpráva k předmětné změně

S ohledem na vysokou technickou náročnost prací a požadovanou odbornou kvalifikaci jednotlivých pracovníků vyčleňuje návrh ze skupiny stavebních záměrů, které může provádět stavebník sám pro sebe svěpomocí, technickou infrastrukturu uvedenou v § 103 odst. 1 písm. e) body 4 až 8.

Legislativní komise ČKAIT

Technický dozor stavebníka od 1. ledna 2018

U staveb financovaných z veřejného rozpočtu musí mít technický dozor stavebníka od 1. ledna 2018 autorizaci podle zákona č. 360/1992 Sb. Cílem je zvýšit kvalitu provádění staveb.

Od 1. ledna 2018 se mění § 152 odst. 4 stavebního zákona následovně:

U stavby financované z veřejného rozpočtu, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel, je stavebník povinen zajistit technický dozor stavebníka nad prováděním stavby fyzickou osobou oprávněnou podle zvláštního právního předpisu. (Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.) Pokud zpracovala projektovou dokumentaci pro tuto stavbu osoba oprávněná podle zvláštního právního předpisu, zajistí stavebník autorský dozor projektanta, případně hlavního projektanta nad souladem prováděné stavby s ověřenou projektovou dokumentací.

Důvodová zpráva MMR k předmětné změně

Nově se upravují kvalifikační požadavky na osobu vykonávající technický dozor stavebníka nad prováděním stavby financované z veřejného rozpočtu, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel. Jedná se o upřesnění a doplnění působení technického dozoru stavebníka za účelem prohloubení a zefektivnění kontrolní činnosti v průběhu provádění stavby s cílem zvýšit kvalitu provádění staveb.

Stanovisko Legislativní komise ČKAIT

Ze znění § 152 odst. 4 stavebního zákona vyplývá, že u stavby financované z veřejného rozpočtu, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel, je stavebník povinen zajistit technický dozor

stavebníka nad prováděním stavby fyzickou osobou, která má oprávnění podle autorizačního zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Fyzickými osobami oprávněnými provádět technický dozor stavebníka jsou podle § 2 odst. 1, § 12, § 17 písm. h), § 18 písm. j) a § 19 písm. e) autorizačního zákona autorizovaný architekt, autorizovaný inženýr a autorizovaný technik/stavitel. Autorizované osoby vykonávají vybrané i odborné činnosti v rozsahu oboru, popřípadě specializace, pro které jim byla autorizace udělena.

Rozsah a obsah této činnosti zákonodárce nestanovil. Pro případné použití doporučujeme členům ČKAIT materiál ČKAIT PROFESIS on-line v části MP 9.2 Technický dozor stavebníka.

Legislativní komise ČKAIT

Od října 2017 platí nové technické specifikace pro dobíjecí stanice

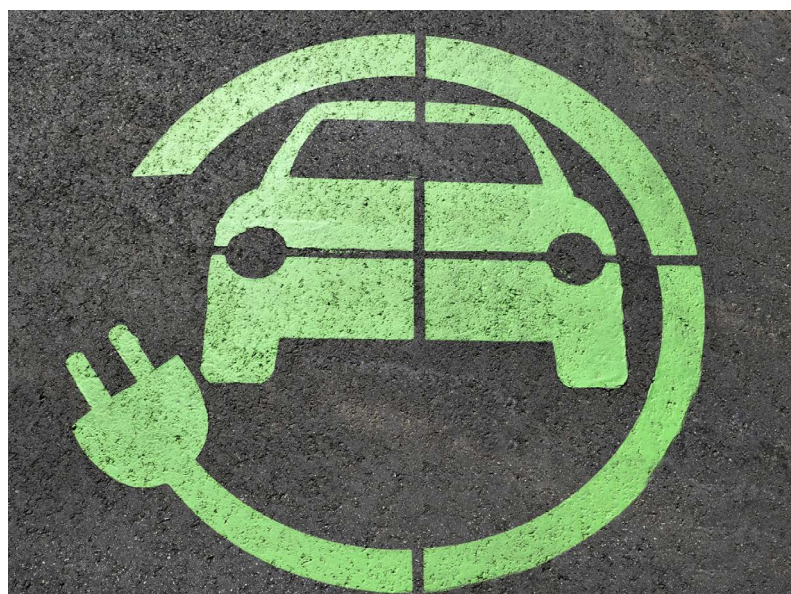
Novela vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby – specifikace pro dobíjecí stanice – byla ve Sbírce zákonů vyhlášena 26. září 2017, účinnost novely vyhlášky byla stanovena na patnáctý den po jejím vyhlášení.

Novela vyhlášky č. 268/2009 Sb. zahrnuje nově vložené ustanovení § 48a, jímž je implementována část směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/94/EU, kterou jsou stanoveny technické specifikace pro dobíjecí stanice a čerpací stanice pohonných hmot tak, jak jsou uvedeny v příslušných evropských normách.

V sedmi odstavcích paragrafu jsou stanoveny technické požadavky na běžné dobíjecí stanice a vysoce výkonné dobíjecí stanice na střídavý a stejnosměrný proud pro elektrická vozidla a požadavky na vodíkové plnicí stanice a plnicí stanice CNG pro motorová vozidla. Konkrétní technické podrobnosti jsou ponechány na českých technických normách, které jsou řešeny formou odkazu na „normovou hodnotu“. Odkazy na konkrétní české technické normy jsou uvedeny v poznámkách pod čarou.

Pojem „normová hodnota“ je definován v § 3 písm. k) vyhlášky č. 268/2009 Sb. jako konkrétní technický požadavek, zejména limitní hodnota, návrhová metoda, národně stanovené parametry, technické vlastnosti stavebních konstrukcí a technických zařízení, obsažený v příslušné české technické normě, jehož dodržení se považuje za splnění požadavků konkrétního ustanovení této vyhlášky.

Přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/94/EU ze dne 22. října 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva vyplynula povinnost provést transpozici části směrnice v oblasti technické specifikace pro dobíjecí stanice, vodíkové plnicí stanice a plnicí stanice se zemním plynem do prováděcího předpisu ke stavebnímu zákonu, tj. do vyhlášky č. 268/2009 Sb. Ve směrnici je uloženo členským státům zajistit, aby plnicí a dobíjecí stanice zavedené nebo obnovené od 18. listopadu 2017 splňovaly požadavky čl. 4 odst. 4, čl. 5 odst. 2 a čl. 6 odst. 9, tj. aby běžné dobíjecí stanice pro elektrická vozidla splňovaly alespoň technické specifikace stanovené v bodě 1.1 přílohy II, aby vysoce výkonné dobíjecí stanice pro elektrická vozidla splňovaly technické specifikace stanovené v bodě 1.2 přílohy II, aby veřejně přístupné vodíkové plnicí stanice splňovaly technické specifikace stanovené v bodě 2.1, 2.3 a 2.4 přílohy II a aby CNG plnicí stanice pro motorová vozidla splňovaly technické specifikace stanovené v bodě 3.3 přílohy II. Konkrétní technické požadavky jsou ve směrnici ponechány na normách EN 62196-2, EN 62196-3, ISO 17268 a ISO 14469 v části I a II, které jsou přijaty jako české technické normy v anglické verzi. Výjimkou je norma uvedená ve směrnici ISO/TS 20100, která je již zrušena a nahrazena normou ČSN P ISO/TS 19880.

Zdroj: <http://www.publicdomainpictures.net>

Legislativní komise ČKAIT

ČKAIT připomínkovala prováděcí vyhlášky k novele stavebního zákona

Komora se se svými zásadními připomínkami zapojila v září a říjnu 2017 do meziresortního připomínkovacího řízení dvou prováděcích vyhlášek již schválené novely stavebního zákona. Ke dni uzávěrky tohoto čísla nebylo vypořádání připomínek k dispozici.

Připomínkový řízení vyhlášky č. 500/2006 Sb.

Připomínkována byla vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti.

Prvním cílem předkladatele je významná úprava části druhé vyhlášky týkající se územně analytických podkladů. V první řadě jde o přehlednější uspořádání souborné dokumentace územně analytických podkladů jako povinně pořizovaného územně plánovacího podkladu ve dvojí podrobnosti, na úrovni obcí s rozšířenou působností a na úrovni krajů.

Druhým cílem navrhované právní úpravy jsou dílčí úpravy v části třetí vyhlášky týkající se územně plánovací dokumentace. Ty jsou vyvolány jednak novelou stavebního zákona a dále také požadavky aplikační praxe. Z novely stavebního zákona vyplývá především zavedení povinnosti zajistit vyhotovení úplného znění územně plánovací dokumentace po vydání poslední aktualizace nebo změny a dále též možnost zpracovat územní plán s prvky regulačního plánu. Z aplikační praxe dále vyvstal požadavek, aby vyhláška stanovovala nejen obsah, ale též strukturu závazných částí územně plánovací dokumentace.

Třetím cílem navrhované právní úpravy je úprava příloh vyhlášky. Ty jsou upravovány jednak ve vazbě na změny vyvolané novelou stavebního zákona a změny dalších právních předpisů, jednak s ohledem na potřeby aplikační praxe. Přitom je kladen důraz na zachování dosavadní základní struktury obsahových náležitostí zejména územně plánovacích dokumentací.

Ze zásadních připomínek odeslaných Komorou uvádíme zejména:

• vymezení zastavěného podzemí

Požadavek na vytvoření dalšího funkčního vymezení podzemí zastavěného území vychází ze skutečností, že územně analytické podklady jsou zdrojem cenných informací

pro urbanisty, politickou reprezentaci či stavební úřady. ÚAP rozebírají stav a vývoj v různých tématech – od životního prostředí, zástavby či pohybu po městě až po ekonomickou situaci či sociální podmínky. ČKAIT se už delší dobu pokouší různými způsoby poukázat na skutečnost, že v ÚAP podzemní část zastavěných území chybí, a proto navrhuje, aby byla jedna vrstva ÚAP plánu věnována podzemí, kde se výrazně rozvíjí například tunely, kolektory, parkovací kapacity a další infrastruktura. Tato vrstva napomůže přehledu volných kapacit pro další využití. Tato připomínka byla ze strany MMR akceptována jinak – podzemí zastavěného území je součástí různých jevů v rámci celé přílohy č. 1 (zejména jevů technické infrastruktury, dopravní infrastruktury). Nově byl v rámci jevů technické infrastruktury zařazen nový sledovaný jev 82b „kolektorové sítě“. Nově navrhovaný jev 82b jsme doporučili nazvat sdružené liniové sítě (zde patří kolektory, kabelovody, apod.). Samostatnou vrstvu pro podzemí historických budov z pohledu MMR není možné uplatnit do doby, než bude ze zákona známý poskytovatel této služby.

• územní plán versus autorizační zákon

Požadavek na vypuštění písm. f) v příloze č. 7 odst. 2 (*vymezení architektonicky nebo urbanisticky významných staveb, pro které může vypracovávat architektonickou část projektové dokumentace jen autorizovaný architekt*). Zastáváme stanovisko, že znění písm. f) nemá ve stavebním zákoně zmocnění. Je v rozporu s úkoly územního plánování podle § 19 stavebního zákona i s obsahem a účelem územního plánu § 43 téhož zákona. Konkrétní úkoly, kterými se musí pořizovatel zabývat, musí být v relevanci s cílem zmíněných ustanovení. Smyslem ani cílem územního plánování není stanovit, kdo jedinec smí vypracovávat projektovou dokumentaci v řešeném území. K tomu jsou určeny § zákona č. 360/1992 Sb. V meziresortním

připomínkovacím řízení jsme snad s MMR dospěli ke kompromisu, kdy se v textu přílohy č. 7 objeví jenom „vymezení architektonicky nebo urbanisticky významných staveb“. Oprávněnost na zpracování projektové dokumentace těchto staveb bude stanovena poznámkou pod čarou – odkazem na oprávnění jak autorizovaných architektů, tak i autorizovaných inženýrů podle dotčených § 17 a § 18 autorizačního zákona.

Připomínkový řízení vyhlášky č. 503/2006 Sb.

Připomínkována byla vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu.

V návaznosti na novelu stavebního zákona, která obsahuje rozsáhlé věcné změny a úpravy, bylo tyto skutečnosti nezbytné zohlednit v prováděcí vyhlášce, neboť novela stavebního zákona zavádí kromě jiného i nové druhy řízení.

Ve vazbě na změny stavebního zákona je nezbytné u každého z těchto nových druhů řízení upravit obsahové náležitosti jednotlivých žádostí a změny promítnout též do příloh k vyhlášce, které obsahují formuláře pro podávání žádostí. Dále je nezbytné upravit obsahové náležitosti nových nebo významně novelizovaných rozhodnutí a jiných opatření. Nezbytné je též zohlednit některé změny stávajících správních aktů a požadavků na obsahové náležitosti těchto správních aktů a žádostí o ně.

Návrh novely vyhlášky obsahuje nová ustanovení o obsahových náležitostech níže uvedených žádostí a jejich příloh a nové formuláře k těmto typům žádostí:

- žádost o vydání územního rozhodnutí s posouzením vlivů na životní prostředí,
- žádost o vydání společného povolení,
- žádost o vydání společného povolení s posouzením vlivů na životní prostředí,
- oznámení záměru,
- společné oznámení záměru.

Návrh novely vyhlášky obsahuje nová ustanovení o obsahových náležitostech níže uvedených rozhodnutí nebo opatření a jejich příloh:

- společné povolení,
- společné povolení s posouzením vlivů na životní prostředí,
- společný územní souhlas a souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru,
- kolaudační rozhodnutí.

Do návrhu novely vyhlášky je také nezbytné promítnout zrušení některých typů

řízení a opatření, které jsou nahrazeny novými typy řízení nebo jinými opatřeními. Přílohy obsahují patnáct formulářů pro jednotlivé typy žádostí a podání. U některých z nich dochází jen k úpravě stávajících formulářů, zaváděny jsou i některé zcela nové formuláře pro nové typy řízení, ale dochází též ke zrušení některých stávajících formulářů.

Osm zásadních připomínek ČKAIT k předmětné novele se týkalo vesměs ukotvení technického dozoru stavebníka do dotčených

paragrafů a příloh tak, aby byla zřejmá návaznost na novelu § 152 odst. 4 stavebního zákona, kdy stavebník od 1. ledna 2018 má za povinnost na stavbách financovaných z veřejného rozpočtu ustanovit v osobě technického dozoru stavebníka autorizovanou osobu podle zákona č. 360/1992 Sb. Naše připomínky byly MMR akceptovány.

Legislativní komise ČKAIT

Výrobci požárních zařízení již nemají monopol

Vyhláška o požární prevenci jde proti monopolu některých výrobců. Nově již neodkazuje na způsob stanovený v průvodní dokumentaci výrobce, zůstává pouze obecně u rozsahu.

Žádost ČKAIT o vysvětlení § 7 odst. 4 novelizované vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci) ve znění č. 221/2014 Sb.:

Podle názoru některých autorizovaných osob vypuštění slova „způsobem“ vzbuzuje dojem, že zákonodárce akceptuje dnes již jistě silný hlas proti monopolu výrobců vybraných požárních zařízení, kteří si v drtivé většině ponechávají možnost namontovaná zařízení revidovat u sebe tím, že odmítají proškolit jiné požárně způsobilé osoby. Vyhláška se nově už neodkazuje na způsob stanovený v průvodní dokumentaci výrobce, zůstává pouze obecně u rozsahu. Takové kritérium je schopna naplnit odborně způsobilá osoba (jmenovaná MV ČR na základě osvědčení) obecně.

Stanovisko GRH HZS souhlasí s názorem ČKAIT

S názorem autorizovaných osob lze souhlasit, ale s upřesněním. Kontrolu provozuschopnosti,

údržbu a opravy požárně bezpečnostního zařízení je oprávněn provádět pouze ten, kdo je odborně způsobilou osobou nebo technikem požární ochrany podle ustanovení § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Uvedené činnosti může odborně způsobilá osoba nebo technik požární ochrany provádět u každého požárně bezpečnostního zařízení bez ohledu na to, kdo je výrobcem konkrétního požárně bezpečnostního zařízení.

Řešení stávající právní úpravy v uvedené věci lze nalézt na stránkách www.hzscr.cz/clanek/sjednoceni-aplikacni-praxe-pri-provadeni-kontroly-provozuschopnosti-pozarne-bezpecnostnich-zarizeni.aspx, kde je uveden i rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 21 Cdo 1502/2016-138, který upřesňuje výklad a aplikaci výše uvedeného zejména na str. 7 a 8.

plk. Ing. Vladimír Machander
vedoucí oddělení kontrolní činnosti,
odbor prevence MV-GRH HZS ČR

§ 7

Provoz, kontroly, údržba a opravy požárně bezpečnostních zařízení

(4) Kontrola provozuschopnosti požárně bezpečnostního zařízení **se provádí v rozsahu stanoveném právními předpisy, normativními požadavky a průvodní dokumentací jeho výrobce nejméně jednou za rok, pokud výrobce, ověřená projektová dokumentace nebo prováděcí dokumentace anebo posouzení požárního nebezpečí nestanoví lhůty kratší.**

Předchozí znění odst. (4) do 31. října 2014:
Kontrola provozuschopnosti požárně bezpečnostního zařízení se provádí v rozsahu a způsobem stanoveným právními předpisy, normativními požadavky a průvodní dokumentací jeho výrobce nejméně jednou za rok, pokud výrobce, ověřená projektová dokumentace nebo podrobnější dokumentace anebo posouzení požárního nebezpečí nestanoví lhůty kratší.

Kdo je oprávněn zpracovávat dokumentaci?

Uvádíme zde sporný názor odborného nakladatelství Verlag Dashöfer, které tvrdí, že v případě, kdy povinnost zpracovat dokumentaci pro provádění stavby neuloží stavební úřad, nelze trvat na tom, aby ji zpracovala AO ve smyslu ustanovení § 158 stavebního zákona.

V povolovacích a dalších procesech vedoucích k realizaci určitého stavebního záměru dochází běžně ke zpracování několika

druhů dokumentací, a to v různých stupních podrobnosti a s různými obsahovými náležitostmi. Hovoříme-li o povinně zpracovávaných

dokumentacích podle stavebního zákona, lze za základní dokumentace označit dokumentaci pro územní řízení a dokumentaci pro sta-

vební povolení, která je o poznání podrobnější. Náležitosti těchto dokumentací stanoví vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb.

Ke kolaudaci předloží stavebník dokumentaci skutečného provedení stavby pouze v případě, došlo-li při provádění stavby k nepodstatným odchylkám oproti ověřené projektové dokumentaci. Povinnost zpracovat podrobnější dokumentaci pro provádění stavby stavební zákon v obecné rovině nestanoví, neboť ve většině případů taková dokumentace nepředstavuje nezbytný podklad pro ověření zákonných požadavků v jednotlivých fázích povolení procesů.

Povinnost zpracovat tuto dokumentaci může stavební úřad uložit pouze v rámci územního rozhodnutí, a to v případě, vyžaduje-li to posouzení veřejných zájmů při provádění stavby, při kontrolních prohlídkách stavby nebo při vydávání kolaudačního souhlasu. Požadavek na zpracování prová-

decké dokumentace může vyplynout také ze závazných stanovisek dotčených orgánů.

Vzhledem k tomu, že v rámci územního rozhodování se neřeší provádění stavby, plán kontrolních prohlídek apod., ale pouze její umístění, je tato možnost uložení povinnosti zpracovat dokumentaci provádění stavby ve fázi územního rozhodování poněkud nelogická, naproti tomu v rámci stavebního povolení stavební úřad takovou možnost nemá. V praxi jsou tedy případy, kdy stavební úřad uloží povinnost zpracovat podrobnou dokumentaci k provádění stavby, spíše ojedinělé. Pokud tak učiní, musí dokumentaci zpracovat autorizovaná osoba podle ustanovení § 158 odst. 2 písm. g) stavebního zákona.

I když však stavební úřad povinnost zpracování prováděcí dokumentace stavby nestanoví, neboť pro vydání příslušných rozhodnutí a následné postupy shledá předložené dokumentace dostačující, je ve většině případů

na místě, aby byla pro provádění stavby tato dokumentace zpracována a v zájmu bezproblémové realizace stavby předána investorem jejímu zhotoviteli. Realizace mnohých záměrů není bez prováděcí dokumentace prakticky ani možná, proto je v takových případech vhodné ošetřit povinnost takovou dokumentaci zpracovat a předat zhotoviteli smluvně.

Na základě toho je pak zhotovitel stavby schopen zpracovat dodavatelskou, realizační a podobné podrobné dokumentace, které bývají naopak smluvně vyžadovány po něm. V případě, že povinnost zpracovat dokumentaci neuloží stavební úřad, nelze trvat na tom, aby ji zpracovala autorizovaná osoba ve smyslu ust. § 158 stavebního zákona.

Mgr. Martina Pavelková

spolupracovnice vydavatelství Verlag Dashöfer

Podle Ministerstva pro místní rozvoj musí i dokumentaci pro provádění stavby zpracovat autorizovaná osoba

Odbor stavebního řádu MMR vyjádřil na základě žádosti předsedy ČKAIT Ing. Pavla Křečka nesouhlas s článkem Mgr. Pavelkové, týkající se dokumentace pro provádění stavby.

Mgr. Pavelková vyslovuje názor, že pokud stavební úřad neuloží zpracování dokumentace autorizovanou osobou ve smyslu § 158 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, může tuto dokumentaci zpracovat kdokoliv.

Ve zmíněném článku je však nepochybně myšlena projektová dokumentace ve smyslu § 158 odst. 2 stavebního zákona. Podle tohoto ustanovení je zpracování projektové dokumentace vybranou činností ve výstavbě, tedy činností, kterou může vykonávat pouze fyzická osoba, která získala oprávnění k jejímu výkonu podle zvláštního předpisu. To je kogentní ustanovení stavebního zákona, které neumožňuje odchýlný výklad. Stejně tak nejsou z tohoto ustanovení umožněny

výjimky. Tato skutečnost je dána především tím, že se jedná o činnosti, jejichž výsledek ovlivňuje ochranu veřejných zájmů ve výstavbě. Platí tedy, že projektová dokumentace ve smyslu stavebního zákona je pouze taková dokumentace, která je zpracována příslušnou osobou a splňuje všechny podmínky, jež právní předpisy ukládají.

Názor Mgr. Pavelkové, který vyslovila ve svém článku, tak pokládám za mylný

Určité pochybnosti může vzbudit pojem dokumentace pro skutečné provedení stavby. Stavební zákon uvádí tento pojem ve stavebním zákoně dvakrát, pokaždé s jiným významem.

V § 121 stavebního zákona je dokumentace skutečného provedení stavby myšlena jako dokumentace, kterou stavebník předloží stavebnímu úřadu, pokud při provádění stavebního záměru došlo k nepodstatným odchylkám oproti vydanému stavebnímu povolení, ohlášení nebo oproti ověřené projektové

dokumentaci. Stavebník tak musí provést úpravu projektové dokumentace, která potřebuje stejnou míru kvalifikace jako samotná projektová dokumentace. V tomto případě je její zpracování možné pouze oprávněnou osobou.

Dále se tento pojem objevuje v § 125 stavebního zákona. Stavební zákon v tomto případě hovoří o dokumentaci skutečného provedení stavby, nicméně svou podstatou se jedná o zcela jiný institut. V tomto případě jde o dokumentaci, kterou vlastník stavby pořizuje v situaci, kdy dokumentace stavby nebyla pořízena, nedochovala se nebo není v náležitém stavu. Jedná se o dokumentaci ve smyslu vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, kde v § 4 je uveden přímý odkaz na § 125 stavebního zákona. V tomto případě se jedná o činnost, kterou nemusí vykonat oprávněná, resp. autorizovaná osoba.

JUDr. Vladimíra Sedláčková

pověřená řízením odboru stavebního řádu MMR

Podobné odstrašující příklady se bohužel objevují stále poměrně často. Jsou jasným důkazem nedostatečné kvalifikace pracovníků na všech úrovních.

Postavit bezpečné lešení neumí každý

Českomoravská komora lešenářů usiluje o právní vyjasnění požadavků na odbornou způsobilost osob pracujících v oblasti dočasných stavebních konstrukcí. První autorizační zkoušky pro projektanty lešení a instruktory lešenářské techniky jsou naplánovány na duben 2018.

Bez lešení se zpravidla neobejde žádná stavba, proto je potřeba jeho návrhu, montáži, používání, demontáži a údržbě věnovat náležitou pozornost. Lešení většinou dodává a montuje specializovaná odborná firma a předává jej dalšímu subjektu, který ho dále v rámci stavby využívá, nezřídka za současného provozu veřejnosti. Je zřejmé, že taková konstrukce musí splňovat obecné požadavky na únosnost a stabilitu, nelze zanedbat ani bezpečnost pracovníků a dalších osob vyskytujících se v oblasti stavby. Technické požadavky jsou dostatečně pokryty evropskými i národními normami, které jsou průběžně novelizovány. Větší obtíže nastávají v oblasti kvalifikace osob pracujících s lešením.

Českomoravská komora lešenářů, z.s. (ČMKL) proto po deseti letech své existence přichází se zásadní novinkou: stala se první autorizovanou osobou pro zkoušky profesních kvalifikací projektant lešení a instruktor lešenářské techniky. ČMKL sdružuje téměř 80 právnických či fyzických osob, které mají vztah k oboru dočasných stavebních konstrukcí (DSK), zejména lešení.

Jaké jsou požadavky na kvalifikaci osob pracujících s lešením?

V současné době platí pro lešení nařízení vlády č. 362/2005, o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky. V jeho příloze se v části VII, která je věnována dočasným stavebním konstrukcím,

mluví o odborně způsobilých osobách, přičemž žádný předpis neudává, jakým způsobem se tato způsobilost získává a ověřuje. Zaměstnavatel, který potřebuje vyškolit lešenáře, provést odbornou prohlídku lešení apod., může v zásadě touto činností pověřit kohokoliv, koho za odborně způsobilého považuje, nebo kdo se za takového prohlásí. Případné problémy, způsobené nedostatečnými znalostmi takového „odborníka“, pak řeší orgány dozoru nad bezpečností práce nebo také policie a soud.

V České republice přesto existuje dlouhá tradice vzdělávání instruktorů lešenářské techniky a následně i lešenářů. Školení a potřebnou odbornost zajišťoval původně Ústav pro vzdělávání pracovníků ve stavebnictví, následně společnost Gradua-CEGOS, s.r.o., a od roku 2010 ČMKL. Absolventi kurzů, instruktoři lešenářské techniky, resp. odborně způsobilé osoby pro dočasné stavební konstrukce, získají odborné znalosti, jsou z nich přezkoušeni a obdrží příslušné osvědčení. Problémem je, že rozsah takového vzdělání není nikde oficiálně stanoven a následně není taková odbornost ani povinně vyžadována.

ČMKL našla řešení v zákoně č. 179/2006 Sb.

Tento stav není dobrý a Českomoravská komora lešenářů se od svého vzniku snažila jej zlepšit. Byly zvoleny dvě cesty. První směřovala k mezinárodní spolupráci a převzetí pravidel pro vzdělávání a kvalifikaci, která by byla společná pro více zemí Evropské unie.

Českomoravská komora lešenářů se spolupodílela na založení Evropské unie lešenářských organizací, přičemž jedním z očekávaných cílů bylo sjednocení požadavků na kvalifikaci lešenářů a odborně způsobilých osob v EU. Evropské organizace se k tomuto záměru hlásí, nicméně praktické řešení se zdá být ještě daleko. Jednotlivé státy mají své vlastní, národní postupy, kterými prokazují odbornou způsobilost pro činnosti související s dočasnými stavebními konstrukcemi, a změny v zavedených postupech by jim přinesly i řadu problémů.

ČMKL proto hledala jinou cestu, jak vyřešit potřebu právní úpravy pro získání odborné způsobilosti. Našla ji v zákoně č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Na základě tohoto zákona průběžně vzniká Národní soustava povolání a Národní soustava kvalifikací (NSK). Tvorba kvalifikací je soustředěna v tzv. sektorových radách, rozdělených podle oblasti působnosti. Bližší informace lze nalézt například na webových stránkách <http://nsp.cz> a www.narodnikvalifikace.cz.

Profesní kvalifikace v oblasti lešení

V rámci Národní soustavy kvalifikací byly vytvořeny profesní kvalifikace pro osoby, jejichž odbornost souvisí s lešením. Vznikly tak následující kvalifikace:

- **Projektant lešení**, jehož odbornost mu umožní podílet se na navrhování složitých konstrukcí u prostorově komplikovaných objektů, lešení se složitým založením, extrémní výškou nebo složitých vysunutých a zavěšených lešení. Možná je i jeho účast na vývoji nových typů lešení, podíl na navrhování doplňkových dílců pro existující lešeňové systémy, apod.
- **Instruktor lešenářské techniky**, což je pracovník s průřezovými znalostmi z oblasti dočasných stavebních konstrukcí, který může plnit úkoly v kanceláři, ale v případě potřeby i na stavbě. Jeho znalosti mu umožní školit další osoby. Uvedená odbornost se dobře uplatní i u prodejců lešení, kteří by měli poskytovat kvalifikované informace pro všechna lešení, která nabízejí k prodeji nebo k pronájmu.
- **Lešenář-šéfmontér**, jehož kvalifikace se částečně překrývá s kvalifikací instruktora lešenářské techniky a v některých povinnostech se mohou vzájemně zastupovat. Na rozdíl od instruktora ale zkoušky šéfmontéra zahrnují také praktickou část, kdy musí před zkušební komisí připravit a řídit montáž sestavy lešení. Důraz bude kladen i na reálné zajištění bezpečnosti práce ve výšce v průběhu montáže, což je v současnosti bolavým místem na většině staveb.
- **Lešenář-montážník**, pro nějž nejsou nároky nastaveny nijak extrémně a odpovídají činnostem, které by měl reálně provádět. Vedle základních znalostí z oblasti prací ve výškách a lešeňových konstrukcí musí v rámci zkoušky prakticky předvést montáž několika typů lešení. Pracovník s touto kvalifikací by měl být zárukou kvalitního a bezpečného provedení potřebných lešenářských prací.

ČMKL je první autorizovanou osobou pro zkoušky profesních kvalifikací pro lešenáře

První dvě kvalifikace, tedy projektant lešení a instruktor lešenářské techniky, už prošly celým schvalovacím procesem, další dvě ještě čekají na definitivní schválení. ČMKL mezitím prošla dlouhým řízením pro udělení autorizace pro ověřování odborné způsobilosti pro již schválené výše uvedené kvalifikace. V září 2016 zástupci MPSV konstatovali, že komora splnila všechny požadavky a udělili jí autorizaci a pravomoc k pořádání ověřovacích zkoušek. První autorizační zkoušky pro projektanty lešení a instruktory lešenářské techniky jsou

Nástavbový kurz pro uchazeče o zkoušku profesní kvalifikace

Instruktor lešenářské techniky: 19.–23. 3. 2018

Projektant lešení: 9.–13. 4. 2018

Zkouška profesní kvalifikace

Instruktor lešenářské techniky: 5. 4. 2018

Projektant lešení: 26. 4. 2018

Více informací: www.komoralesenaru.cz

naplánovány na 26., resp. 5. dubna příštího roku. Zkouškám vždy předchází přípravný kurz, který je koncipován zcela v souladu s hodnotícím standardem zveřejněným na stránkách Národní soustavy kvalifikací.

Je ovšem nutno připomenout, že ačkoliv jsou dnes již první dvě kvalifikace zařazeny do soustavy NSK a ČMKL získala oprávnění pro zkoušky uchazečů, celý proces nabude skutečného významu až v okamžiku, kdy dojde ke změně nařízení vlády č. 362/2005 Sb. a požadavky na odbornost pracovníků se přesně specifikují. Členové ČMKL jsou si tohoto faktu dobře vědomi a komora již podniká konkrétní kroky pro novelizaci nařízení ve výše zmíněném smyslu.

Závěrem

ČMKL dlouhodobě usiluje o vyjasnění termínu odborně způsobilá osoba zmiňovaného v nařízení vlády č. 362/2005 o práci ve výškách, které je pro lešenáře určující. Podařilo se jí učinit zásadní kroky v jasném definování požadavků pro čtyři lešenářské profesní kvalifikace vycházející z právních předpisů, dále obdržela autorizaci pro ověřování odbornosti u prvních dvou kvalifikací a připravila kurzy a zkoušky pro uchazeče o jejich získání. ČMKL bude i nadále svou činností směřovat ke zvyšování odborné úrovně pracovníků v oblasti dočasných stavebních konstrukcí.

doc. Dr. Ing. Jakub Dolejš

ČVUT v Praze, Fakulta stavební, katedra ocelových a dřevěných konstrukcí, člen představenstva ČMKL, člen TNK 92 Lešení, autorizovaný inženýr v oboru statika a dynamika staveb

Ing. Karel Škréta

VÚBP v.v.i., člen představenstva ČMKL, člen TNK 92 Lešení

Zdeněk Picke

PKL servis s.r.o., člen představenstva ČMKL

Statické problémy podzemných priestorov

Z 19. konferencie Zakladanie stavieb 2017, ktorá sa konala 11. až 13. októbra 2017 v Starej Lesnej, kde sa zišlo 80 odborníkov zo štyroch krajín, tu uverejňujeme jeden zo zaujímavých príspevkov, ktorý sa týka statiky stavieb. Význam ich podzemných priestorov sa bude v mestských podmienkach zväčšovať, preto sú cenné všetky informácie o problémoch, ktoré sa môžu na takýchto stavbách vyskytovať.

Pri vytváraní podzemných priestorov sa v Bratislave využíva existencia relatívne nepriepustného prírodného podložja tvoreného neogénnymi zeminami v nevelkej hĺbke na zaviazanie podzemných stien, čím sa dajú významne redukovať prítoky vody do stavebných jám. Podzemné steny sa vytvárajú ako železobetónové monolitické, prefabrikované, alebo steny z prerezávaných pilót. Ich stabilita sa zabezpečuje kotvením, alebo rozpernými systémami. V centrálnej časti mesta kolíšu hladiny podzemných vôd v štrkovitých zeminách v závislosti na vodných stavoch Dunaja. V takýchto podmienkach sa bežne vytvárajú štyri podzemné podlažia pre garáže či skladovacie priestory. Stabilitu podzemných priestorov proti vztlaku zabezpečujú obvykle zaťaženia od nadzemných konštrukcií budov. Problémy vznikajú vtedy, keď povrch územia nie je zaťažený stavebnou konštrukciou. Vtedy je potrebné redukovať účinky vztlaku. V príspevku sú uvedené problémy, ktoré bolo potrebné riešiť pre bratislavské garáže Opera, Carlton a Centrum.

Garáž Opera

Táto garáž je vybudovaná v blízkosti historickej budovy Slovenského národného divadla. Jej problémy sú naznačené na obr. 1. Podľa pôvodného projektu bola stavebná jama pre tri podzemné podlažia zabezpečená monolitickou podzemnou stenou, kotvenou v jednej úrovni, zaviazanou do nepriepustného podložja. V čase, keď už bola stavebná jama vyhlbená, sa rozhodlo o dodatočnom vytvorení štvrtého podzemného podlažia.

Stavebná jama sa prehĺbila len v strede a zabetónovala sa v nej časť základovej dosky. Zemné klíny pri stenách zabezpečovali ich stabilitu. Následne sa vytvorili časti stropov nad štvrtým a tretím podlažím; plnili funkciu rozpier. Klíny sa potom odstránili, základová doska sa skompletizovala až ku stenám a dokončila sa podzemná časť konštrukcie.

Na obr. 2 je vidieť zmrznuté prítoky vody cez hlavy kotiev z podložja blízkeho objektu základnej školy. Sú dôsledkom porušenia starého vodovodného potrubia. Potrubie bolo pravdepodobne porušené pri vytváraní novej stavebnej jamy. Podzemná stena však jed-

noznačne usmernila prúdenie vody, nasýtili sa hlinité zeminy pod základmi starej budovy, zväčšilo sa jej sadanie, vznikli nerovnomerné deformácie, popraskala obvodová stena a skomplikovala sa prevádzka.

Jednotlivé lamele podzemnej steny zrejme neboli dokonale utesnené, pretože cez niektoré z nich vtekala do podzemných priestorov voda. Preto boli po obvodu stien štvrtého podlažia garáže vytvorené

odvodňovacie žliabky. Zamáčané polohy sa v súčasnosti objavujú len vo veľmi malom rozsahu. Povrchové úpravy stien garáže sú v okolí netesných škár narušené, začali sa prekryvať panelmi s vkusnými grafitmi.

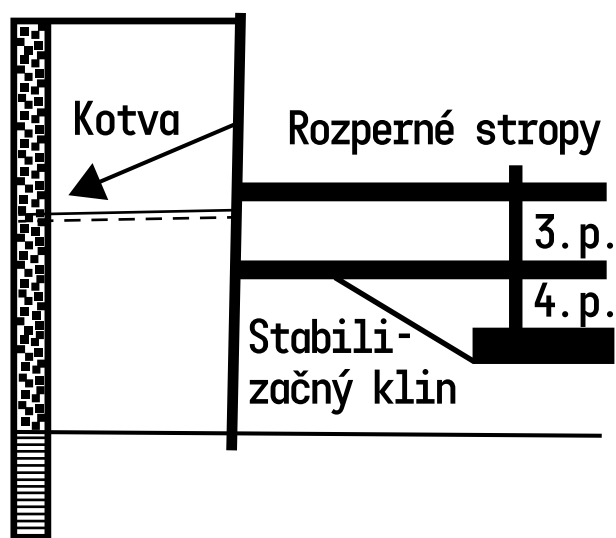
Garáž Carlton

Podzemná garáž pred hotelom Carlton v bezprostrednej blízkosti Dunaja je zvláštna tým, že jej strop nie je zaťažený stavebnou konštrukciou, tvorí ho povrch Hviezdoslavovho námestia. Garáž si preto vyžiadala zvláštne stabilizačné opatrenia na zabezpečenie stability proti vztlaku. V pôvodnom projekte boli navrhnuté dva rady kotiev. Po problémoch s vytváraním druhého radu kotiev bolo treba zabezpečiť stabilitu stien inak. Najprv sa zabudovala časť základovej dosky, pri stenách sa ponechal stabilizačný klin zeminy, do dosky boli votknuté oceľové stĺpiky, o ktoré boli opreté rozperry. Po odstránení klina sa skompletizovala základová doska a rozperry sa odstránili.

Stabilita stavebnej jamy bola zabezpečená v hornej časti klincami s torkretovaným svahom, nižšie prefabrikovanými podzemnými stenami. Prefabrikáty podzemných stien s rovnakou dĺžkou boli s vystuženými medzerami osadzované do samotvrdnúcej suspenzie, ktorou sa eliminovali depresie v povrchu neogénu.

Po odstavení stavebného čerpania vnikli značné množstvá vody do najnižšieho podlažia cez porušené hydroizolácie. Miesta prítokov v základovej doske sa v krátkom čase úspešne utesnili polyuretanovými živcami. Po obvode stien sa vytvorili odvodňovacie žliabky, ktoré odvádzajú vodu presakujúcu niekedy cez zvislé škáry v stenách.

Pri povodni v roku 2002 bola hladina vody 0,5 m pod povrchom Hviezdoslavovho námestia. Vynechaním druhého radu kotiev sa zmenšila kapacita zvislých zložiek kotviacich síl, redukcia vztlaku sa stala veľmi vážnym stabilizačným problémom. Využilo

Obr. 1 Schéma dodatočného prehĺbenia stavebnej jamy pre vytvorenie štvrtého podzemného podlažia garáže Opera v Bratislave

sa veľmi dobré utesnenie stavebnej jamy podzemnými stenami a prakticky nepriepustný prírodný neogén, ponechali sa studne na odvodnenie stavebnej jamy a čerpacím systémom sa umožnilo podľa potreby znížiť vztlak v priestore pod základovou doskou garáže.

Ďalší problém vznikol v súvislosti s ochranou blízkeho amerického veľvyslanectva po udalostiach z 11. septembra 2011. Pôvodný vstup do garáží pri veľvyslanectve sa musel zrušiť a vytvoriť nový.

Garáž Centrum

Garáž je postavená v stiesnenom priestore medzi Františkánskym kostolom, kláštorom Uršulinek, hlavnou poštou a budovou bratislavského magistrátu. Cirkevní hodnostári nesúhlasili s použitím kotiev, ktorými by sa mohli znehodnotiť podzemné priestory ich stavieb. Pred začatím stavby bolo treba venovať veľkú pozornosť pasportu okolitých stavieb, pretože sa na nich vyskytovali mnohé porušené polohy. Dodatočná požiadavka magistrátu na podzemné garáže medzi jeho budovou a kláštorom Uršulinek spôsobila značné predĺženie doby výstavby súvisiace s potrebou archeologického prieskumu v historickom centre mesta.

Na zabezpečenie stability stavebnej jamy a okolitých stavieb boli použité steny z prerezávaných pilót postupne rozopierané

stropmi garáže a základovou doskou. Postup výstavby bol spomalený aj potrebou použitia malej mechanizácie, ktorou sa odstraňovala zemina pod jednotlivými rozpernými stropmi.

Technický stav garáže je v súčasnosti pomerne dobrý. Podobne ako aj v iných podzemných priestoroch spôsobujú netesnosti v stenách znehodnocovanie povrchových úprav.

Záver

Stručný prehľad problémov, ktoré sa vyskytli v Bratislave pri vytváraní podzemných priestorov svedčí o tom, že stavebné spoločnosti ich vyriešili úspešne. Pri doterajšej prevádzke podzemných garáží či skladovacích priestorov sa neprejavili vážnejšie ťažkosti. Prakticky vo všetkých prípadoch sa vyskytli v podzemných stenách či v základových doskách po skončení stavebného čerpania lokálne prítoky vody do vnútorných priestorov. Po vnútorných obvodoch stien sa vytvárali žliabky na odvedenie vody k čerpacím systémom umiestneným v najnižších podlažiach. Prítoky do podzemných priestorov sú v súčasnosti už nepatrné, na

Obr. 2 Časť stavebnej jamy pre garáž Opera so stabilizačnými klinmi a armatúrou základovej dosky pod štvrtým podlažím

ich elimináciu postačuje prirodzené odparovanie vody. Veľkú pozornosť treba venovať nezaťaženým podzemným priestorom v blízkosti vodných tokov, kde ich stabilita môže byť porušená vztlakom. Prítoky vody do vnútorných priestorov zanechali za sebou znečistené povrchy, ktoré sa vyskytujú najmä v najnižších podlažiach. Takéto polohy však tvoria viac estetické ako technické problémy. Osvedčili sa obklady stien s umeleckými či reklamnými motívmi, ktoré značne redukovávajú nepriaznivé dojmy.

Prof. Ing. Jozef Hulla, DrSc.

Katedra geotechniky SvF STU Bratislava

Nové krovy

Autoři: Lubomír Jelínek, Petr Červený, František Řáha

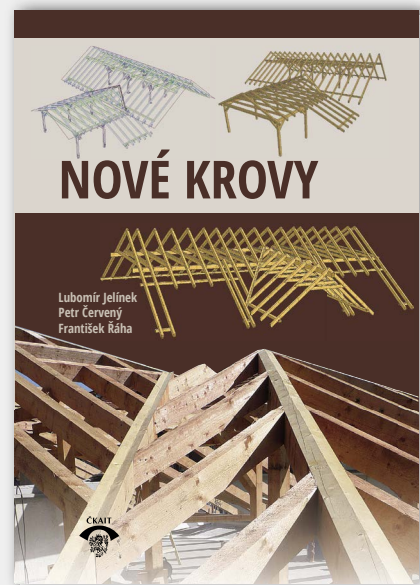
Vydavatel: IC ČKAIT, 2017

Rozsah: 252 stran, 300 obrázků, 21 tabulek

Na konstrukci dřevěných krovů jsou dnes kladeny nové požadavky v souvislosti s využitím podkrovních prostorů jak u novostaveb, tak u stávajících budov. Z nedostatečné znalosti při navrhování krovů dochází v praxi k chybám, které mohou poškodit samotnou dřevěnou konstrukci. Publikace *Nové krovy* může pomoci tento nepříznivý stav napravit, neboť vede projektanty ke správnému pochopení statického a prostorového působení krovu.

Struktura publikace o třinácti kapitolách byla volena přehledně, aby čtenář načerpal nejprve základní odborné informace, na které se bude dále navazovat. V první kapitole jsou

uvedeny české normy pro návrh krovů. Kapitoly 2 až 10 seznamují se zatížením sněhem a větrem, s konstrukčním řešením nejběžnějších typů krovů a statickým posouzením všech jednotlivých prvků krovu. Autoři se dále v popise i výpočtech zaměřují podrobně na krov vaznicový a novodobý hambalkový. O bohatých zkušenostech autorů publikace svědčí uvedení velkého množství názorných obrázků, statických výpočtů i řešení konkrétních příkladů z praxe. Právě při úpravě starých dřevěných krovů může neodborný zásah do konstrukce krovu způsobit problémy. V knize jsou taková kritická místa popsána a zároveň autoři definují nejvhodnější řešení bez nepříznivého ovlivnění statické funkce krovu. Jedenáctá kapitola je věnována zateplení střechy nad půdní vestavbou. Dvanáctá kapitola pojednává o konstrukční a chemické ochraně dřeva krovu a o ochraně dřeva proti požáru.

Autoři zpracovaným obsahem navazují na úspěšnou publikaci *Tesařské konstrukce*, vydanou nakladatelstvím IC ČKAIT v roce 2014.

Zatímco lustr je výrobkem vždy, střešní konstrukce z dřevěných vazníků není výrobkem nikdy (zdroj: <http://www.publicdomainpictures.net>)

Co je stavební výrobek a co konstrukce?

Hovoříme-li o stavebních výrobcích, jedná se o výrobky, které jsou výrobcem určeny pro použití ve stavbách a vznikají, až na výjimky, průmyslovou nebo řemeslnou výrobou ve výrobním závodě nebo dílnách, ale vždy podle dokumentace výrobce. Výrobce za výrobky nese odpovědnost v rozsahu požadavků právních předpisů, které se na výrobek vztahují (většinou prováděcí vyhlášky zákonů ústředních orgánů státní správy), jím deklarovaných vlastností v rozsahu určeného použití výrobků ve stavbě.

Stavební výrobky, které mohou ve zvýšené míře ohrozit oprávněný zájem, tedy zdraví, bezpečnost osob, majetku nebo životní prostředí nebo i jiný veřejný zájem, jsou výrobky stanovenými ve smyslu zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. Jsou stanoveny takové stavební výrobky, které mohou ohrozit stavbu nenaplněním jednoho nebo více základních požadavků, tedy mohou ohrozit mechanickou pevnost a stabilitu stavby, její požární bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví uživatelů a životního prostředí, bezpečnost a přístupnost při užívání stavby, ochranu proti hluku a úsporu tepla při užívání stavby. Aby stát mohl hájit

veřejný zájem, což je jeho povinností, stanovila vláda skupiny vybraných stavebních výrobků svým nařízením č. 163/2002 Sb. ve znění nařízení vlády č. 312/2005 Sb. a č. 215/2016 Sb. Obdobně se tak stalo i na evropské úrovni, kdy Evropská komise svým nařízením č. 305/2011 stanovila harmonizované podmínky pro uvádění stanovených výrobků na evropský trh a odkazem na harmonizované evropské normy stanovila skupinu regulovaných výrobků.

Obecně platí, že výrobky regulované na evropské úrovni jsou samozřejmě regulovanými výrobky i v členských státech EU včetně České republiky; v tomto případě

se logicky u těchto výrobků nařízení vlády č. 163/2002 Sb. nemůže uplatnit.

Obecně též platí, že u stanovených stavebních výrobků musí výrobce nebo dovozce provést povinné posouzení výrobku k technickým požadavkům před tím, než uvede výrobek na trh. Toto obecné pravidlo platí jak pro výrobky regulované na evropské úrovni, tak i pro výrobky regulované na národní úrovni. Rozsah regulace stanoví příslušný právní předpis nebo technická norma, která se k němu vztahuje, je k němu určena nebo harmonizována.

Technické požadavky na stavební výrobky stanovené nařízením vlády č. 163/2002 Sb. konkretizují normy určené Úřadem pro

technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví k tomuto nařízení, publikované ve věstníku úřadu. Technické požadavky na stavební výrobky označované CE sdílí Evropská komise ve svém Úředním věstníku publikováním názvů norem harmonizovaných k nařízení EU č. 305/2011, které konkretizují ve své zvláštní příloze požadavky na výrobky při jejich uvádění na trh. Příloha je obvykle označována ZA.

Jsou dřevěné vazníky vyráběné průmyslovým způsobem výrobkem, či nikoliv?

Konstrukční (tedy nosné) stavební výrobky z rostlého dřeva jsou ve výše uvedeném smyslu stanovenými stavebními výrobky, průmyslově vyráběnými, které zajišťují plnění základního požadavku č. 1, tedy musí být výrobcem navrženy tak, aby zajišťovaly mechanickou pevnost a stabilitu stavby.

Z hlediska regulace konstrukčních stavebních výrobků z rostlého dřeva při jejich uvádění na trh rozlišujeme dvě skupiny výrobků podle konstrukčního řešení.

1) Dřevěné prefabrikované nosné prvky s kovovými styčnickovými deskami s prolisovanými trny – na tyto výrobky se vztahuje z hlediska jejich uvádění na trh nařízení Evropské unie č. 305/2011 a k němu harmonizovaná norma ČSN EN 14250:2010 Dřevěné konstrukce – Požadavky na prefabrikované nosné prvky s kovovými styčnickovými deskami s prolisovanými trny. Norma v příloze ZA uvádí harmonizované požadavky pro uvádění na trh, stanoví úkoly (povinnosti) výrobce a označeného subjektu (třetí strany) při ověřování stálosti vlastností. Na základě provedení posouzení výrobku je výrobce povinen vydat v češtině prohlášení o vlastnostech (PoV) neboli Declaration of Performance (DoP) a tento dokument, obsahující určené použití a deklarované vlastnosti, zpřístupnit na svých webových stránkách nebo na základě žádosti objednatele přiložit k výrobku v tištěné podobě. Označený subjekt (notifikovaná osoba) provádí u těchto výrobků prověrku řízení výroby v místě výroby (systém posuzování 2+).

Na jaké stavební výrobky se ČSN EN 14250:2010 vztahuje či nikoli, je zřejmé z jejího předmětu:

Norma stanovuje materiálové, výrobové a dokumentační požadavky na prefabrikované nosné prvky (např. příhradové vazníky pro střechy, stěny a stropy, rámy, složené nos-

níky a průvlaky) určené pro pozemní stavby vyrobené z rostlého konstrukčního řeziva podle EN 14081-1 (se zubovitými spoji nebo bez těchto spojů) a spojované kovovými styčnickovými deskami s prolisovanými trny. Tento dokument platí pro příhradové nosníky s délkami do 35 m a pro další prefabrikované nosné prvky s rozpětím do 12 m.

Norma rovněž stanovuje postupy zkoušek a/nebo výpočtu pro hodnocení shody, požadavky pro označení těchto prvků a venkovní podmínky (třída použití/provozu 3 podle EN 1995-1-1 nebo třídy užití 3, 4 a 5 podle EN 335-1). S ohledem na odolnost proti biologickým organismům se tato norma vztahuje na prefabrikované nosné prvky vyrobené buď z neošetřeného dřeva, nebo ze dřeva ošetřeného pro zlepšení jeho přirozené trvanlivosti.

Tato norma nezahrnuje prefabrikované nosné dřevěné prvky určené pro použití v konstrukcích s převážně dynamickým zatížením (např. mostech) nebo pro použití v nechráněných venkovních podmínkách (tj. třídě užití 3 podle EN 335-1). Norma dále nezahrnuje prvky ošetřené pro zlepšení jejich působení při požáru.

2) Ostatní konstrukční prefabrikované výrobky z rostlého dřeva určené pro pozemní stavby, jiné než uvedené ad 1). Na tyto výrobky stanoví požadavky pro jejich uvádění na trh nařízení vlády č. 163/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně se jedná o tyto skupiny výrobků:

Konstrukční výrobky z rostlého dřeva. Mostní prvky, příhradové prvky, pražce (mostnice), podlahové prvky, stěnové prvky, střešní prvky, stropní prvky jako jsou nosníky, obloukové prvky, stropnice, krokve, sloupy, stožáry, piloty. Příhradové nosníky, podlahy, stěny, střechy, rámy, na které se vztahují požadavky reakce na oheň s předepsanou úrovní: A11, A21, B1, C1, A12, A22, B2, C2, D, E, (A1 až E3), F.

Výrobky mohou nebo nemusí být upraveny proti ohni nebo biologickému napadení.

U těchto stanovených výrobků, které jsou regulovány na národní úrovni, musí český výrobce provést povinné posouzení shody postupem podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů č. 312/2005 a č. 215/2016, a to vždy za povinné účasti autorizované osoby (osoby autorizované k činnosti státního zkušebnictví podle zákona č. 22/1997 Sb.). Na základě provedení povinného posouzení shody je výrobce povinen vydat prohlášení o shodě v rozsahu § 13 nařízení vlády č. 163/2002 Sb., které obsahuje

název výrobku a určené použití, ale v tomto případě neobsahuje deklarované vlastnosti výrobku. Technické požadavky na výrobky v tomto případě stanoví stavební technické osvědčení (STO) vypracované autorizovanou osobou, která postupuje podle technického návodu 03.01.04.

Při provádění prověrky systému řízení výroby v místě výroby u výrobků ad 1) provádí oznámený subjekt, popř. u výrobků ad 2) autorizovaná osoba, také existenci statického výpočtu vybraného vzorku výrobku, vypracovaného k tomu kompetentní osobou; v ČR autorizovaným inženýrem v oboru statika a dynamika staveb. Neprověřuje jeho správnost.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že:

- u konstrukčních výrobků z rostlého dřeva určených pro pozemní stavby (výrobky ad 1) je každý výrobce v EU (tedy i český)/dovozce do EU, potažmo i distributor povinen u prefabrikovaných výrobků z nosného rostlého dřeva s kovovými styčnickovými deskami s prolisovanými trny doložit prohlášení o vlastnostech a k výrobku musí připojit označení CE (existují výjimky);
- u konstrukčních výrobků z rostlého dřeva určených pro pozemní stavby (výrobky ad 2) je každý český výrobce/dovozce, potažmo i distributor povinen doložit prohlášení o shodě v rozsahu § 13 nařízení vlády č. 163/2002 Sb. Na výrobce usídlené v EU mimo ČR se tato povinnost logicky nemůže vztahovat. Takový výrobce, v návaznosti na § 13b zákona č. 22/1997 Sb., o vzájemném uznávání, by měl doložit, že uvedl řádně svůj výrobek na národní trh podle národních právních předpisů, které se na něj vztahují a platí v zemi, kde je jako výrobce usídlen. Je třeba poznamenat, že distributor (dodavatel) je osoba, která v dodavatelském řetězci – kromě výrobce nebo dovozce – dodává stavební výrobek na trh EU, a dovozcem je osoba usazená v členském státě Evropské unie, která uvede na trh výrobek z jiného než členského státu EU. Podle nařízení vlády č. 215/2016 Sb., jež novelizuje nařízení vlády č. 163/2002 Sb., může (dobrovolně) i výrobce usídlený v EU požádat o posouzení shody podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb. a prokázat se jak certifikátem autorizované

osoby, tak vydat i prohlášení o shodě. V tomto případě autorizovaná osoba postupuje stejně jako u českého výrobce.

Výrobce nese odpovědnost za shodu stavebního výrobku s vlastnostmi uvedenými v prohlášení o vlastnostech u výrobků označených CE a za shodu s technickými požadavky, které musí výrobek splňovat podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb., aby mohl být uveden a dodáván na trh.

Jsou dřevěné konstrukce výrobkem, či nikoliv?

V úvodu jsme hovořili o stavebních výrobcích jako takových. Je zřejmé, že stavební konstrukce, která vzniká na stavbě stavební/montážní činností prováděnou stavebním dodavatelem podle projektové dokumentace, nemůže být považována za stavební výrobek. Typickým příkladem je dřevěný krov. Dřevěný krov jako konstrukce vzniká na stavbě montážním způsobem pracovníky zhotovitele. Je

však třeba poznamenat, že zhotovitel stavby je povinen používat při provádění stavby jen stanovené výrobky řádně uvedené na trh (dokladem je výrobcem vydané prohlášení o shodě nebo prohlášení o vlastnostech), a přitom se ujistit, že jím uvažované použití výrobku ve stavbě je ve shodě s určeným použitím výrobku deklarovaným výrobcem. Za návrh krovu odpovídá projektant a za montáž krovu na stavbě a za to, že krov byl proveden podle projektové dokumentace, odpovídá zhotovitel části stavby, např. tesař. Zhotovitel stavby ani její části není výrobcem, nemůže tedy vydat na krov prohlášení o shodě podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb., ani prohlášení o vlastnostech výrobku.

Jiným příkladem může být montáž nosné střešní konstrukce z dřevěných, průmyslově vyráběných vazníků. Zhotovitel stavby nebo její části provádí střešní konstrukci podle příslušné projektové dokumentace vypracované projektantem. Zhotovitel stavby musí použít střešní vazníky podle specifikace projektanta, řádně uvedené na trh, a použít je v souladu

se způsobem určeným výrobcem. Zhotovitel stavby nemůže bez souhlasu výrobce výrobek upravovat podle svých potřeb. Ani v tomto případě nemůže zhotovitel stavby vydat prohlášení o shodě na střešní konstrukci, i když na tuto konstrukci použil stanovené stavební výrobky.

Zhotovitel může vydat, je-li to požadováno, prohlášení, že na střešní konstrukci z dřevěných střešních vazníků použil výrobky řádně uvedené na trh v souladu s určeným použitím výrobce a k tomuto prohlášení přiloží prohlášení o shodě nebo prohlášení o vlastnostech vydané výrobcem výrobků, které použil ve stavbě.

Ing. Lubomír Keim, CSc.

Výzkumný ústav pozemních staveb,
autorizovaný inženýr v oboru pozemní
stavby a zkoušení a diagnostika staveb
člen Technické komise ČKAIT

Dana Školová

Výzkumný ústav pozemních staveb –
Certifikační společnost, Praha

Jubileum: Pavel Stoužil slaví osmdesátiny

Inženýr Pavel Stoužil patří k našim předním odborníkům v oblasti železniční infrastruktury, a to zejména v oboru dopravních staveb. Po absolvování

Stavební fakulty Vysoké školy železniční v Praze v roce 1960 nastoupil k výkonné jednotce ČSD – Mostnímu obvodu Plzeň, který později vedl. Od roku 1973 pracoval na federálním ministerstvu dopravy, nejprve jako vedoucí oddělení umělých a pozemních staveb, později ve funkci ředitele odboru drah. Zkušenosti z mezinárodní spolupráce získal především z členství v mostním výboru Mezinárodní železniční unie a výboru znalců v oboru železničních mostů současného ERRI (Evropský výzkumný železniční úřad). Byl rovněž členem mezinárodních pracovních skupin pro tvorbu evropských norem. Jeho činnost se vždy vyznačovala vysokou odborností, konstruktivním přístupem a věcným jednáním.

V době svého působení na ministerstvu dopravy byl rovněž autorem koncepce

rekonstrukcí železničních mostů v osmdesátých a devadesátých letech. Později se věnoval přípravě realizace modernizace tranzitních železničních koridorů. Byl hlavním zpracovatelem materiálů pro vládu ČR ke schválení postupné modernizace čtyř železničních koridorů. Plnil funkci gestora této náročné investice, která se dokončuje a jejíž celkový objem bude činit cca 200 mld. Kč. Podílel se rovněž na první etapě transformace ČD formou kompromisního zákona č. 77/2002 Sb., kterým byly ČD rozděleny podle směrnice EU na dva subjekty, a to ČD a.s. a SŽDC s.o. Svou úspěšnou činnost v oblasti železniční dopravy ukončil v roce 2003 ve funkci náměstka ministra dopravy ČR.

Během své bohaté odborné a organizační činnosti vždy spolupracoval s dopravními katedrami na fakultách ČVUT v Praze a Univerzity Pardubice. Po založení Fakulty dopravní ČVUT v Praze se stal jejím významným spolupracovníkem z technické praxe. Od devadesátých let byl členem Vědecké rady FD ČVUT v Praze a svými radami významně přispíval k tvorbě jejího

studijního programu v oblasti dopravní infrastruktury. Zároveň se aktivně podílel na pedagogické činnosti a přípravě fakultních projektů týkajících se železniční dopravy. Je dlouholetým členem zkušební komise pro obhajoby diplomových a disertačních prací.

Za zásluhy o rozvoj Fakulty dopravní ČVUT v Praze v oblasti pedagogické a výzkumné v oboru železniční dopravy mu byla v roce 2007 udělena medaile prof. F. J. Gerstnera. V současné době se zabývá expertní, poradenskou a pedagogickou činností zaměřenou na výstavbu, modernizace a správu železničních staveb. Je místopředsedou Autorizační komise ČKAIT pro dopravní stavby a členem aktivu pro dopravní stavby. Současně aktivně působí v technologické platformě Interoperabilita železniční infrastruktury, kde jako odborný poradce usiluje o rozvoj železničního interoperabilního systému.

Přejeme jubilantovi pevné zdraví a další roky plodné práce.

Ing. František Mráz
místopředseda ČKAIT

Zpráva z profesního aktivu statiků

Aktiv statika sdružuje autorizované osoby v oborech statika a dynamika staveb, mosty a inženýrské konstrukce a zkoušení a diagnostika staveb. Aktiv se dlouhodobě zabývá zejména normalizační činností, přípravou podpůrných materiálů a rovněž postavením autorizovaných osob (AO) ve sdružovaných oborech v procesu výstavby.

Normalizační činnost rozvíjí aktiv zejména delegací členů do technických normalizačních komisí (TNK). Zástupci ČKAIT z řad aktivu působí v TNK Spolehlivost konstrukcí, Ocelové konstrukce, Zděné konstrukce, Geotechnika, Vláknobeton a dalších, aktivně se účastní jak na tvorbě nových ČSN, tak na přejímání EN. Členové aktivu dále připravují technické pomůcky a publikace vydávané INFORMAČNÍM CENTREM ČKAIT s.r.o. a publikované v systému PROFESIS, podílejí se na procesu přípravy publikací (recenze a připomínky) a směrnic Komory (metodické pokyny, technické pomůcky).

V oblasti postavení AO v procesu výstavby se hlavní problémy v současnosti týkají především AO v oboru statika a dynamika staveb, kde dochází dlouhodobě k problémům způsobeným přesahy s oborem pozemní stavby nebo dokonce s prací autorizovaných architektů. V poslední

době je tato snaha směřována k aktualizaci komorových materiálů (metodických pokynů) a pomůcek pro výkon činností autorizovaných osob. Aktiv na této problematice spolupracuje s technickou komisí, odbornými společnostmi ČSSI, odbornými firmami i řadou odborníků z akademické sféry i praxe.

Příkladem konkrétních problémů řešených v rámci aktivu statika je např. snaha o standardizaci podoby statických výpočtů, resp. statických posouzení tak, aby byly statické výpočty přehledné, kontrolovatelné s informacemi, které budou využitelné jak pro navazující dokumentace, tak i v případě stavebních úprav v budoucnosti. Cílem je tedy mimo jiné optimalizace obsáhlých a ne vždy přehledných strojových výstupů.

Dalšími intenzivně diskutovanými tématy jsou nastupující nové technologie a materiály v oblasti stavebních konstrukcí, se kterými přichází

do kontaktu většina AO. Ukázkovým příkladem je v současnosti velmi používané zdívo prováděné na pěnu nebo lepidlo, což je technologie, která není podložena platnými standardy a u níž nejsou ověřeny dlouhodobé reologické změny a limity.

V neposlední řadě je řešena nezbytná (minimální) podrobnost pro jednotlivé stupně projektových prací v daném oboru i možný vliv stavebních úřadů na kvalitu projektů, zejména ve světle nového stavebního zákona. V návaznosti na snahu o standardizaci podoby statických výpočtů a navazujících dokumentací je řešena i možnost vlivu Komory na autorizované osoby a případné další jiné cesty, jak dosáhnout diskutovaných cílů.

Ing. Daniel Lemák, Ph.D.

člen aktivu statika

Ing. Michal Drahorád, Ph.D.

vedoucí aktivu statika, člen Představenstva ČKAIT

Eva Jiříčná přednášela pro členy ČKAIT

O svém celoživotním díle přednášela světoznámá architektka Eva Jiříčná v říjnu v Lékařském domě v Praze. Při unikátní přednášce představila s vysokým elánem své realizované návrhy. Přednáška nadchla posluchače nadhledem, přístupem a zkušeností paní architektky. Přítomné překvapila nejen zajímavými informacemi, ale i pokorou ke statickému řešení stavby. Opakovaně vyzdvihovala spolupráci architekta a statika během celého procesu návrhu a realizace díla, která je za hranicemi naší republiky běžná. Eva Jiříčná vyprávěla nejen o tom, jak své nápady od počátku konzultuje se statiky, ale i o tom, jak podrobně se zabývá materiálovými vlastnostmi navrhovaných prvků a spojů. Na dotaz z publika, jaký je rozdíl mezi prací architekta v ČR a zahraničí, vyzdvihla právě zahraniční způsob spolupráce mezi architekty a statiky.

Foto: Tomáš Malý

Páté zasedání Představenstva ČKAIT

Podzimní zasedání Představenstva ČKAIT se konalo 14. září 2017 v Praze. Projednával se na něm mimo jiné pracovní návrh rozpočtu na rok 2018 nebo stav průběžného hospodaření, přednesena byla také zpráva z pojišťovací komise. Aktuální počet AO k 12. září 2017 činí 30 819 a podaných žádostí o autorizaci bylo 452.

Průběžné výsledky hospodaření ČKAIT v letošním roce a porovnání s rozpočtem

Ekonomický mandatář ČKAIT Ing. Motyčka předal písemné podklady o hospodaření ČKAIT k 31. červenci 2017. Stav průběžného hospodaření je následující:

- příjmová část převážně sestávající z příjmů za členské příspěvky odpovídá 94 %;
- výdajová část v kapitolách limitované části rozpočtu je čerpána na úrovni 51 % schváleného rozpočtu na rok 2017.

Hospodaření IC ČKAIT, s.r.o., v roce 2017 je ziskové

Společně s ředitelkou IC ČKAIT Ing. Šárkou Janouškovou a ekonomickým mandatářem ČKAIT Ing. Motyčkou provedl místopředseda ČKAIT Ing. Mráz rozbor nákladů IC ČKAIT za rok 2016 na zakázkách časopis Stavebnictví a časopis Zprávy + informace (Z+i) ČKAIT. Výsledná cena obou časopisů je opodstatněná. Představenstvo rovněž rozhodlo o pokračování vydávání časopisu Energeticky soběstačné budovy, přestože jeho vydávání je pro IC ČKAIT z ekonomického pohledu ztrátové. Ekonomická komise připraví pro další jednání představenstva návrh na vhodné použití zisku vytvořeného IC ČKAIT.

Zpráva z pojišťovací komise

Ing. Pejchal informoval o jednání pojišťovací komise. Počet přihlášených členů ke zvýšenému skupinovému pojištění je 1456. Podmínky roku 2017 jsou splněny a téměř je splněna podmínka roku 2018. Škodní průběh včetně zvýšeného pojištění a individuálního připojištění je dobrý. Cena za jednoho člena u základního pojištění zůstává pro příští rok stejná. Pojišťovací makléř pro rok 2018 se nemění.

Představenstvo dále schválilo

- Ing. Najdekra předsedou autorizační rady a Ing. Jaroslava Šafránka místopředsedou autorizační rady;
- Ing. Jana Musila jako nového člena komise malého a středního podnikání;
- záštity pro mezinárodní konferenci Centra pasivního domu 2018 a Týden Facility Managementu 2017;
- přechod PROFESIS na off-line verzi, pro propagaci doporučuje vydat PROFESIS na USB flash disk;
- organizaci soutěže o dostavbu budovy v Sokolské ulici zajistit společnost Deltaplán spol. s r.o.;
- na návrh DR odebrat autorizaci Vítězslavu Janků, který předložil falešný diplom z FD ČVUT v Praze datovaný z roku 2003.

Různé

Ing. Křeček doporučuje opravit některé paragrafy vnitřních řádů ČKAIT a předložit je na Shromáždění delegátů ČKAIT.

Prof. Ing. Materna zpracoval požadavek ECEC – stanovisko k užívání norem.

Ing. Mráz informoval o pozvání na jednání o vysokorychlostních tratích.

Ing. Špalek informoval o jednání komise, která se věnuje zákonu o zadávání veřejných zakázek, tvoří metodiku.

Ing. Hladík informoval o připomínkovacím procesu ČKAIT k návrhu novely vyhlášky č. 499/2006 Sb.

Ing. Loukota informoval o VI. dopravní konferenci v Pardubicích s účastí přes 150 účastníků.

Ing. Hnízdil informoval o GDPR, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679, které vstupuje v platnost už 25. května 2018 a přináší dosud největší revoluci v ochraně osobních údajů pro celou EU. Dále informoval o usnesení Policie České republiky o zahájení trestního stíhání dvou autorizovaných osob. Kancelář před jednáním o pozastavení jejich autorizace požádá oba trestně stíhané o vyjádření.

Ing. Klepáčková informovala o případu žaloby hostujících osob.

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.
ředitel Kanceláře ČKAIT

Foto: Ing. Alena Štiková

Odborná exkurze ČKAIT do Paříže

Na přelomu října a listopadu vycestovali zájemci z řad ČKAIT na odbornou exkurzi, kterou uspořádalo INFORMAČNÍ CENTRUM ČKAIT s.r.o. Zástupce společnosti Sipral, dodavatele obvodového pláště, poskytl odborný výklad ohledně konstrukce opláštění Muzea moderního umění (Fondation Louis Vuitton) v Bouloňském lesíku. Na vstup do této fascinující budovy se stojí více než dvouhodinové fronty.

Zamyšlení nad postavením a podmínkami činnosti Stavovského soudu ČKAIT

Čas od času dochází k pochybnostem o striktní závaznosti ustanovení správního či soudního řádu pro činnost Stavovského soudu ČKAIT. Jaké má tedy kompetence?

Zřízením profesních komor za jasně stanovených podmínek přenesl stát část svých pravomocí v odborně vymezených oblastech na nepolitické, stavovské samosprávy. Komory mají samostatnou disciplinární odpovědnost za bezchybný výkon svých členů v daném oboru – přenesená osobní odpovědnost členů se týká jak odborné, tak etické působnosti autorizovaných osob a představuje základní kodex ochrany veřejného zájmu. Komory však nemají jednotné označení disciplinárních orgánů. V jednotlivých komorách je disciplinárním řízením pověřena např. čestná rada (stomatologové, lékaři, lékárníci a veterináři), kárná komise (advokáti, notáři a auditoři) nebo disciplinární komise (daňoví poradci). Pouze v ČKAIT a ČKA je to stavovský soud, což může vyvolávat více puristický právní náhled na jejich činnost.

Činnost a postavení Stavovského soudu ČKAIT (dále jen StS ČKAIT), vč. jeho disciplinárních senátů, vymezují jednak § 20, 21, 22 a 28 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (tzv. autorizační zákon), jednak vnitřní řády ČKAIT, zejména Disciplinární a smírní řád (dále jen DSŘ). Jak v autorizačním zákoně (§ 21, čl. 3) tak v DSŘ (§ 9, čl. 2) se shodně uvádí: *Nestanoví-li zákon, řády a další vnitřní předpisy Komory něco jiného nebo nevyplývají-li něco jiného z povahy věci, použijí se v disciplinárním řízení ustanovení správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.).* Povinnost řídit se obecně platným soudním řádem však žádná právní norma naší Komoře neukládá.

V nedávné profesní kauze řešilo Představenstvo ČKAIT odvolání autorizované osoby, podané prostřednictvím StS ČKAIT proti rozhodnutí disciplinárního senátu stavovského soudu již šestý den po ústním jednání, vedeném v rámci disciplinárního

řízení (kde byl oznámen pouze výrok rozhodnutí), tzn. před obdržení písemného rozhodnutí s podrobným zdůvodněním – přičemž autorizační zákon (analogicky i DSŘ) stanoví: *Proti rozhodnutí o uložení disciplinárního opatření... může autorizovaná osoba, které bylo disciplinární opatření uloženo ... podat písemné odvolání, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí... Řádně a včas podané odvolání má odkladný účinek.* DSŘ ještě doplňuje v § 27, odst. 1b: *Rozhodnutí je pravomocné a zároveň vykonatelné, jestliže ... odvolání nebylo podáno ve lhůtě.* Zdravý rozum inženýra či technika říká: není-li rozhodnutí, nemůže existovat ani odvolání proti němu – odvolání nebylo podáno řádně. Přesto se opak stal pravdou, neboť disciplinárně obviněný se dovolává znění § 83, odst. 1 správního řádu: *Odvolání lze podat teprve poté, co bylo rozhodnutí vydáno. Bylo-li odvolání podáno před oznámením rozhodnutí odvolateli, platí, že bylo podáno v první den odvolací lhůty.* Poslední citovaná věta v autorizačním zákoně i DSŘ chybí, přestože jinak obě legislativní normy prakticky přejímají celý text odvolací problematiky. I přes výše uvedené bylo odvolání (na doporučení právního poradce Komory) raději formálně přijato. Tento příklad uvádím pouze k zamyšlení, jako ukázkou toho, jak snadno již podléháme snaze o (bohužel falešnou) právní korektnost, aniž se jako Komora alespoň pokusíme uplatnit vlastní náhled, vyplývající z povahy věci.

Z negativních ohlasů autorizovaných osob opakovaně vyplývá, že činnost stavebních inženýrů a techniků je stále víc determinována omezeními nebo právními výklady, kdy právní rámec odborných činností nabobtnává rychleji, než postupuje technický rozvoj. Např. bez spolupráce právníka dnes nelze stavbu snad ani zahájit (výběrové řízení, smlouva o dílo), ani dokončit (přejímka stavby, reklamace vad,

vrácení zádržného). Praxe bohužel ukazuje, že sebesložitější, stále se měnící legislativa není ku prospěchu věci – rozhodně nepřispívá ke zvýšení obecného právního vědomí a místo jednoznačných, jasných formulací nabízí větší možnosti zneužití. Vousatý vtíp, že bez přítomnosti advokáta si v budoucnosti nekoupíme ani rohlík, se pomalu stává skutečností...

Ing. Jan Korbel

předseda Stavovského soudu ČKAIT

Konference STATIKA STAVEB 2018 v Plzni

Místo: Congress Center Parkhotel Plzeň,
U Borského parku 3
Termín konání: čtvrtek 12. dubna 2018,
od 9.00 do 17.00 hod

Konferenci připravuje oblast ČKAIT Plzeň ve spolupráci s IC ČKAIT. Konference je zaměřena na problematiku navrhování a posuzování nosných konstrukcí pozemních staveb, zejména na praktické příklady z jednotlivých oborů statiky. Konference je určena pro projektanty, statiky a další odborníky, kteří se zabývají právě navrhováním pozemních staveb a nosných stavebních konstrukcí z jednotlivých materiálů. Hlavním tématem konference pro rok 2018 budou Eurokódy, jejich používání v praxi a další vývoj.

Přihlášky: Hana Hričinová, tajemnice oblasti ČKAIT Plzeň, tel.: 377 423 826.

Ing. Luděk Vejvara, Ph.D.

předseda oblasti ČKAIT Plzeň

Deklarace ze setkání zemí visegrádské čtyřky

Již 24. jednání inženýrských komor a organizací zemí visegrádské čtyřky (V4) se konalo 5.–8. října 2017 v Brně a informovalo o změnách právního prostředí, situaci ve stavebnictví a úloze komor a inženýrských organizací v členských zemích.

Stavební zákon a zákon o veřejných zakázkách

Po diskusi o novelách stavebního zákona v členských zemích V4 bylo přijato rozhodnutí o vzájemném poskytnutí aktuálních textů stavebních zákonů a prováděcích vyhlášek k nim. V souvislosti s revizemi směrnice EU čelí jmenované organizace tlakům na využívání kritéria nejnižší ceny u veřejných zakázek, což vede ke snižování kvality projektů a staveb. Problém oceňování projektových a stavebních prací a neexistence honorářových řádů přetrvává ve všech členských zemích V4.

Směrnice o vzájemném uznávání profesní kvalifikace

Zúčastněné organizace implementovaly do svých právních předpisů evropskou směrnici 2013/55/EU. K aplikaci jednotlivých ustanovení konstatují, že osoby usazené mají stejná práva a povinnosti jako autorizované osoby členských států V4. Shodují se

v názoru, že evropská směrnice nevysvětlila u hostujících osob pojem dočasná a příležitostná činnost. Uznávací orgány států V4 přijaly následující výklad: Problematiku výkonu regulované činnosti v režimu dočasnosti a příležitostnosti si účastníci delegací vysvětlují stejně. Dočasnost definují jako činnost časově omezenou, příležitostnost se týká jedné konkrétní stavby.

Centra technické normalizace, normy pro stavební výkresy, BIM

Zúčastněné organizace se budou vzájemně informovat o aktivitách v normotvorné oblasti (zejména v oblasti norem pro stavební výkresy). Budou koordinovaně podporovat elektronickou archivaci projektové dokumentace a prosazování informačních modelů staveb (BIM), využitelných v celém cyklu životnosti staveb.

Závěr

Deklaraci visegrádské čtyřky podepsali tito účastníci: Ing. Pavel Křeček, FEng.,

předseda České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT); Ing. Pavel Štěpán, prezident Českého svazu stavebních inženýrů (ČSSI); Mgr. inž. Stefan Czarniecki, vice-prezident Polské inženýrské komory (PIIB); Dr. Inž. Zygmunt Rawicki, předseda komise pro zahraničí z Polského svazu stavebních inženýrů (PZITB); Prof. Dipl.-Ing. Dr. Vladimír Benko, PhD., předseda Slovenské komory stavebních inženýrů (SKSI); Ing. Juraj Nagy, PhD., prezident Slovenského zväzu stavebných inžinierov (SZSI) a Ing. Csaba Holló, viceprezident Maďarské inženýrské komory (MMK).

Všichni zúčastnění pracovního jednání s radostí akceptovali pozvání SKSI na 25. setkání inženýrských komor a organizací V4 na Slovensku v prvním říjnovém týdnu 2018.

prof. Ing. Alois Materna, CSC., MBA

1. místopředseda ČKAIT
a předseda oblasti ČKAIT Brno

ČKAIT má již pět let tiskovou manažerku

Potřeboval bych, abyste pracovala jako tisková manažerka ČKAIT. Tuto větu pronesl předseda Ing. Pavel Křeček v září 2012. Pracovala jsem v ČKAIT od roku 2006.

Nechala jsem si tři měsíce na rozmyšlenou a během té doby jsem si zjišťovala, co tahle práce představuje. Kontaktovala jsem tiskové mluvčí z České advokátní komory (PhDr. Iva Chaloupková) a Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR (Mgr. Alena Čechová), zařídila a zaplatila si několik kurzů v ČTK, které byly zaměřeny právě na tuto profesi. A měla jsem a mám velkou podporu u Marie Báčové, odborné poradkyně předsedy ČKAIT. DAMU, tedy školu, kterou jsem vystudovala, předchozí zaměstnání a zkušenosti jsem v nové práci využít mohla na sto procent. Pan předseda měl představu, že budu monitorovat to, co se o ČKAIT píše v tisku; přesvědčila jsem

ho, že pokud bych měla dělat tuto práci, tak s celým zaměřením.

Přehled nejdůležitějších činností

- Prezentace v médiích, kde jsem zprostředkovávala rozhovory pro tisk, rádia a televizi k nejrůznějším odborným tématům, ke kterým se vyjadřovali přední pracovníci ČKAIT.
- Tiskové konference ČKAIT – první se uskutečnila v roce 2013 (Co změny předpisy o energetické náročnosti budov z pohledu odborníků ČKAIT). Celkem jsem připravila s kolektivem spolupracovníků od roku 2013 do roku 2017 čtrnáct tiskových konferencí. Jako interní materiál pro

přednášející na tiskových konferencích jsem vytvořila Kodex vystupování v médiích. V prosinci 2017 se připravuje tisková konference – kulatý stůl (Rychlá spojení v České republice z pohledu odborníků ČKAIT). Garantom této tiskové konference je Ing. František Mráz, místopředseda ČKAIT.

- Tiskové zprávy – jsou součástí tiskových konferencí, nebo je připravuji na základě významných událostí v ČKAIT. Obrátit se na média je jistě nejrychlejší a nejúčinnější způsob, jak informovat odbornou veřejnost o problému, ke kterému se ČKAIT nutně potřebuje vyjádřit, případně navrhnout řešení.

- Aktualizace databáze novinářů, zpravodajů, televizních a rozhlasových redaktorů jako nejcennějšího zdroje kontaktů.
- Monitoring médií – udržuji přehled o tom, jak se o ČKAIT píše, upozorňuji na zajímavé věci kolegy, reaguji na nesprávné údaje a fakta. Při přípravě tiskové konference využívám monitoring médií ke shromáždění článků a údajů k určitému tématu.
- Fotodokumentace – mám archiv, ze kterého čerpám pro potřebu svoji i svých spolupracovníků. Fotografie bývají součástí tiskových zpráv a využívají se také do publikací ČKAIT nebo do výročních zpráv ČKAIT atd.
- Webové stránky ČKAIT – na hlavní stránce uveřejňuji zajímavé akce, tiskové konference, články atd.
- Filmové šoty k Cenám Inženýrské komory. S Ing. Josefem Velískem organizačně zajišťujeme a připravujeme scénáře pro natáčení filmů. Ing. Velíšek je také průvodcem v těchto filmech.

- Prozatím byly z chystané série deseti filmů připraveny tři. První je o O₂ areně v Praze (2015) a film jsme natáčeli s Ing. Vladimírem Janatou, CSc. Druhý je o koncové odlehčovací komoře kmenové stoky C v Praze – Bubenči (2016) a natáčeli jsme jej s Ing. Michalem Sedláčkem, Ph.D. Třetí film je o rekonstrukci Znojemského viaduktu (2017) a natáčeli jsme s Ing. Davidem Rose. Přípravuje se čtvrtý film o obnově kláštera premonstrátů Teplá (2017). Natáčet budeme s architektem Petrem Okleškem a Ing. Alešem Markem. Filmy připravuje Regionální televize CZ s.r.o. ve spolupráci s ČKAIT.
- Výroční zpráva ČKAIT – jsem její editorkou.
- Spolupráce při setkání čestných členů ČKAIT, setkání tajemnic ČKAIT atd.

Organizačně jsem zařazena ve Středisku informačních technologií ČKAIT. Dělán práci, kterou mám moc a moc ráda.

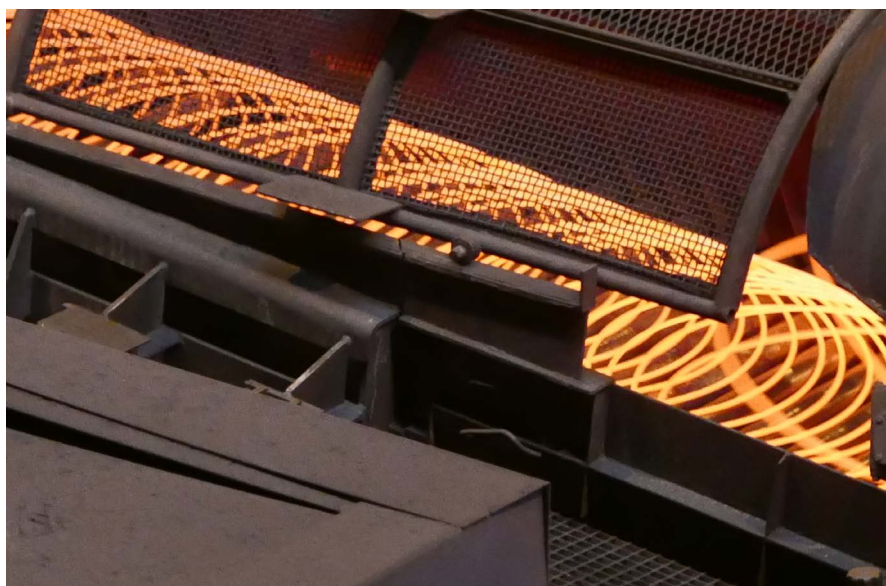

Mgr. Soňa Rafajová
mediální manažerka ČKAIT

Rada pro podporu rozvoje profese

Pravidelné podzimní zasedání Rady pro podporu rozvoje profese (RPRP) ve dnech 5. až 6. září 2017 probíhalo v Ostravě podle obvyklého programu, avšak v neobvyklém prostředí regionu Třinec.

V areálu Třineckých železáren a.s. přivítal celou takřka třicetičlennou skupinu RPRP generální ředitel společnosti Ing. Jan Czudek (autorizovaný v oboru TZS), a to přímo v Muzeu TŽ a.s. Členům rady byla umožněna prohlídka těžkých provozů kontidrátové tratě a kontijemné tratě. Z areálu společnosti se rada přesunula na MÚ Třinec. Následně byla přijata starostkou města RNDr. Věrou Palkovskou. Témata probíraná během dvouhodinové diskuse zajímala obě strany: veřejné zakázky, Třinecká výzva proti minimálním cenám VZ, BIM, Smart City, obchvaty měst a výkupy pozemků. Program pokračující již v OK ČKAIT Ostrava zahrnoval novinky a aktualizace pomůcek PROFESIS, činnost profesních aktivů oborů a specializací, činnost pracovních skupin oborů PS a TZS v oblasti standardů služeb, shrnutí činnosti komisí ČKAIT (CŽV, KPMS, LK, ER), náměty na zkvalitnění profesní podpory autorizovaných osob při výkonu vybraných činností po novele stavebního zákona, která nabude účinnosti od 1. ledna 2018, a problematiku

Ukázka kontidrátové tratě v Třineckých železárnách a.s. (foto: Karel Vaverka)

doplnění on-line verze PROFESISu o off-line verzi (viz předchozí článek).

Zápis z celého dvoudenního jednání RPRP je umístěn na stránkách www.ckait.cz v záložce Zápis z jednání.

Ing. Jindřich Pater
předseda Rady pro podporu rozvoje profese,
předseda Ediční rady, místopředseda ČKAIT

Z činnosti oblasti České Budějovice

Program celoživotního vzdělávání jsme ve třetím čtvrtletí 2017 zaměřili na předání informací našim členům přímo od poskytovatelů služeb a výrobců stavebních hmot. Cílem bylo ukázat časté vady staveb a chyby při projektování.

Seminář, jenž proběhl 11. září 2017, se věnoval otázce přístupu k normám na webu, likvidaci pojistných událostí a otázce knihovny pro BIM.

Přístup k normám

Ing. Jiří Kaška poskytl účastníkům praktický návod na přístup k normám na webu tak, aby to pro ně bylo srozumitelné a co nejrychleji se dostali k potřebným informacím.

Vada nemusí být škoda

Zástupci pojišťovacího makléře, firmy GrECo JLT Czech Republic s.r.o., Ing. Petra Bartoníčková a Mgr. Jakub Doležel se věnovali postupům při likvidaci pojistných událostí v návaznosti na základní i rozšířené pojištění našich AO. Upozornili na vazbu pojmu vada versus škoda – ne každá vada znamená škodu – a na souvislosti mezi příčinou, vznikem škody, nahlášením škody a její likvidací. Zdůraznili vazbu mezi deníkem AO a stavebním deníkem a doporučili vždy před uznáním škody naši AO kontaktovat pojišťovacího makléře předem.

Knihovna BIM

Ing. Pavel Seidl, zástupce firmy WAVIN Ekoplastik s.r.o., předvedl v části semináře nazvané Wavin knihovny pro program Revit (BIM) praktické ukázky práce s produkty

firmy ve vztahu k použití jejich knihoven pro TZB instalace. Poskytnutí podkladů je pro zájemce zdarma. Seminář navazoval praktickou ukázkou na seminář BIM – co je metoda BIM v navrhování, provádění a provozu staveb organizovaný naší kanceláří 13. dubna 2017.

Cihelné konstrukce v pasivních domech

Praktickou ukázkou a návodem, jak používat produkty výrobních firem, byl rovněž seminář konaný 12. října 2017 s názvem Navrhování a realizace zděných konstrukcí z cihelného systému HELUZ. Ing. Zdeněk Kobza z firmy HELUZ cihlářský průmysl v.o.s., pojednal o jednovrstvém zdivu pro obvodové konstrukce staveb s nízkou spotřebou energie na vytápění (včetně keramo-betonových šikmých střech). Předvedl pomůcku na tepelně technické posouzení těchto konstrukcí. Pojednal též o projektových a realizačních chybách při návrhu a provádění těchto konstrukcí. Účastníky seznámil s aspekty ovlivňujícími navrhování vnějších omítek a dalších povrchových úprav pro tyto konstrukce, např. obklady na kotveném roštu. Ve druhé části prezentoval poznatky z realizace a provozu pasivních domů vyhotovených v systému HELUZ a představil nejnovější možnosti navrhování akustických mezibytových dělicích příček a jejich parametrů. V závěru upozornil a předvedl

na fotografiích řadu chyb, z nichž mnohé mají příčinu již v projektové dokumentaci.

Exkurze za stavbami PRESTA

Stavby a historie byl název každoroční odborné exkurze, uspořádané Oblastní pobočkou ČSSI České Budějovice ve spolupráci s oblastní kanceláří ČKAIT ve dnech 28. až 30. září 2017 do regionů Táborska, Benešovska a Jindřichohradecka. Cílem exkurze bylo seznámit účastníky se zajímavými stavbami oceněnými v soutěžní přehlídce PRESTA Jižní Čechy a s vodohospodářskými stavbami ve Středočeském kraji. Prohlédli jsme si a hodnotili tyto stavby: sportovně rekreační areál Kozský potok v Sezimově Ústí, obnovu sportovně rekreačního areálu pod stadionem Míru v Táboře, protipovodňová opatření na Blanici včetně dvou nově vybudovaných jezů s rybími přechody ve Vlašimi, vodní dílo Želivka-Švihov – zdroj pitné vody pro Prahu a okolí – a návštěvnické středisko Vodní dům v Hulicích, kde jsme se seznámili jak s hospodařením s vodou, tak s vlastním životem v povodí řeky Želivky. Zhlédli jsme rovněž nově otevřenou, významnou dopravní stavbu Jihočeského kraje, přeložku silnice I/34 Božejov – Ondřejov, která významně zkrátí cestu z Pelhřimova do Českých Budějovic a odlehčí dopravě v přilehlých obcích. Poslední zastávka na zpáteční cestě do Českých Budějovic byla v Jarošově nad Nežárkou na rekonstrukci původního dřevo-kamenného jezu. Zrekonstruovaný jez zajišťuje přítok k malé vodní elektrárně a je opatřen nově vybudovaným rybím přechodem. Stavba též získala titul PRESTA.

Poděkování patří organizátorům Ing. Janu Maškovi a Kateřině Kovalovské a rovněž pracovníkům státního podniku Povodí Vltavy Ing. Jiřímu Stratílkovi a Radovanu Synkovi za odborný výklad ve Vlašimi a na vodním díle Želivka-Švihov.

Ing. Jan Mašek

člen výboru oblasti ČKAIT České Budějovice

Účastníci exkurze nad bezpečnostním šachtovým přelivem vodního díla Želivka-Švihov (foto: Jan Mašek)

Členové oblasti Pardubice navštívili v rámci odborné exkurze stavbu letiště Pardubice – terminál Jana Kašpara

Představujeme oblast Pardubice

Oblast Pardubice je v počtu členů třetí nejmenší oblastí, v těsném závěsu za Libercem a s mírným náskokem před oblastmi Jihlava a Karlovy Vary. Již několikátým rokem se počet členů naší oblasti pohybuje těsně nad hranicí jednoho tisíce a pomalu klesá, přestože bylo podáno kolem dvaceti žádostí. Důvodem je velký počet starších osob, které autorizaci ukončují. Ne každý je také při skládání autorizační zkoušky úspěšný.

Od vzniku Komory prošla oblast několika změnami – jak změnou umístění kanceláře, tak i změnou personálu. Z původní adresy Masarykovo nám. 1484 v Pardubicích byla kancelář v roce 2004 přesunuta o pár desítek metrů vedle do budovy s číslem popisným 1544 na téže náměstí. Prvním přednostou oblasti byl zvolen Ing. Vlastimil Moucha, jenž byl v roce 2009, poté co se rozhodl dále ne kandidovat, nahrazen nově zvoleným přednostou, později předsedou výboru oblasti Ing. Radimem Loukotou. Od počátku fungování oblastní kanceláře pracovala na pozici tajemnice Iva Francírková, která v roce 2007 podala výpověď a na uvolněné místo nastoupila současná tajemnice Michaela Brožková. Na rok 2018 připadají opět volby do výborů oblastí a následně volba předsedy. Byli bychom rádi, kdyby naši oblastní kancelář kontaktovaly osoby, které by měly zájem o práci ve výboru oblasti.

O semináře je v Pardubicích velký zájem

Významnou úlohou výboru oblasti je výběr témat seminářů a námětů na exkurze v rámci

celoživotního vzdělávání. V roce 2016 to bylo jedenáct seminářů a dvě exkurze, kterých se účastnilo 689 osob. OK Pardubice také spolupřádala Silniční veletrh v areálu SÚS Pardubického kraje, kterého se účastnilo okolo 600 osob.

V letošním roce jsme uspořádali také webinář na téma ochrana proti hluku a vibracím a další s názvem Dozory. Stavbyvedoucí. Obecné požadavky na výstavbu. Kvalifikace účastníků. se uskutečnil na konci října. Tématy dalších letošních seminářů byly dokumentace staveb, navrhování a realizace zděných konstrukcí z cihelného systému Heluz, novela stavebního zákona, dopravní konference, nové zeměměřičské podklady a geografické databáze pro projektování. Navštívili jsme přednádraží v Pardubicích před dostavbou, rozestavěný letištní terminál a budovu administrativního a vývojového centra firmy ERA, která byla přihlášena do soutěže Stavba roku Pardubického kraje 2017 a získala následně titul.

Spolupráce s institucemi a školami

Pozvánky na naše akce pravidelně posíláme zástupcům měst a obcí Pardubického kraje,

případně i do přilehlých měst okolních krajů – to vše s větším či menším ohlasem protistran.

Spolupracujeme s institucemi, jako je Krajská hospodářská komora nebo Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR, máme uzavřenou smlouvu o plánované pomoci s Hasičským záchranným sborem Pardubického kraje, oslovujeme zástupce Magistrátu města Pardubic, zástupce Pardubického kraje, poslance, senátory, starosty obcí a samozřejmě akademické pracovníky DFJP Univerzity Pardubice a ředitele škol se stavebním zaměřením v našem kraji (jedná se o VOŠS a SŠS Vysoké Mýto, SPŠ stavební Pardubice – Rybitví a PSŠ v Letohradě). Příležitostně máme možnost některé z pozvaných osob na našich akcích uvítat. Některé publikace s odbornou tematikou, které dostáváme z IC ČKAIT pro potřeby oblastní kanceláře, a DVD PROFESIS jsme věnovali uvedeným školám k rozšíření knihovny a tím snad k rozvíjení vědomostí studentů.

Ing. Radim Loukota

předseda výboru oblasti ČKAIT Pardubice,
člen Představenstva ČKAIT

Revitalizace Tyršových sadů – podzámeckého parku v Pardubicích získala nejen titul Stavba roku Pardubického kraje, ale i titul Stavba roku 2017 v celostátní soutěži. Porotu zaujal mimo jiné i odvodňovací systém s přečerpáváním do řeky Labe.

Stavba roku Pardubického kraje 2017

Revitalizace Tyršových sadů získala nejen hlavní cenu v krajské soutěži Stavba roku Pardubického kraje, ale i prestižní ocenění Stavba roku v celorepublikové soutěži.

Do letošního 8. ročníku soutěže Stavba roku Pardubického kraje bylo přihlášeno třináct staveb v pěti kategoriích. Do soutěže se mohla hlásit pouze ta stavební díla, která byla zhotovena, zkolaudována nebo uvedena do provozu v období od 1. července 2015 do 30. června 2017. Přihlášené práce posuzovala porota ve složení: Ing. Roman Línek, MBA, předseda poroty, a Michal Kortýš (oba za Pardubický

kraj), Ing. Radim Loukota, místopředseda poroty a Ing. Drahomír Ježek (oba za ČKAIT), Josef Mikyska a Matouš Pořícký za Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR a za odbornou veřejnost Ing. arch. František Příborský a Ing. arch. Ondřej Teplý. Hodnocení probíhalo dvoukolově. Stavby byly posuzovány podle architektonické kvality stavby, začlenění do okolního prostředí, kvality stavebních prací i spokojenosti

stavebníka. Porota navštívila všech třináct staveb. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo 19. září 2017 v reprezentativních prostorách Pardubického kraje – budově Reálky v sále Jana Kašpara. Porota udělila pět hlavních cen, dvě čestná uznání a jednu Cenu veřejnosti.

„Anketu o Cenu veřejnosti jsme vyhlásili už podruhé. Je to neoficiální cena, která má hlavně probudit zájem veřejnosti o tyto stavby. Překvapil nás počet hlasů, který překročil hranici 12 000. S celkovým počtem 5627 hlasů zvítězila kaple v Mladoňovicích – Deblově. Těsně za ní se umístila dostavba Piaristické koleje. Vítězná stavba má tu přidanou hodnotu, že na realizaci myšlenky architekta Jana Klimeše se podílelo mnoho místních občanů a firem a společně vybrali i na nový zvon, který nyní v Deblově zvoní poledne,“ uvedl místopředseda poroty Ing. Radim Loukota.

Stavba roku Pardubického kraje – historie

První ročník soutěže byl vyhlášen v roce 2004 ve spolupráci tří subjektů: Krajského úřadu Pardubického kraje, Svazu podnikatelů ve stavebnictví Pardubického kraje a naší oblastní kanceláře ČKAIT. Stavby byly rozděleny do čtyř kategorií – Rodinné a bytové domy, Stavby občanské vybavenosti, Stavby pro průmysl, zemědělství a vodní hospodářství a Stavby inženýrské a dopravní; veřejná prostranství. Od roku 2013 přibyla ještě pátá kategorie – Obnova nemovitých kulturních památek. Až na výjimku, kdy byla soutěž vyhlášena v roce 2010 a následně v roce 2011, je interval vyhlášení dvouletý.

Stavba roku Pardubického kraje v kategorii Stavby inženýrské a dopravní; veřejná prostranství

Titul Stavba roku 2017 v celostátní soutěži

• Revitalizace Tyršových sadů – podzámeckého parku v Pardubicích

Návrh: New Visit s.r.o. (Ing. et Ing. Tomáš Jiránek, Ing. arch. Marek Lehmann, spoluautoři Ondřej Černík, DiS., Ing. arch. Pavla Červová, Ing. Jitka Jiráňková, Ing. Kateřina Jonášová, Ing. Vlastimil Koupal, Ing. Kateřina Ludvíková, DiS., Ing. arch. Jan Malec)
Zhotovitel: BAK stavební společnost, a.s.
Stavebník: statutární město Pardubice

Park s odkazem na pernštejnskou historii i moderní evropské město po rekonstrukci vytváří nejenom prostor pro aktivní odpočinek lidí, ale také prostor pro respekt k přírodě. Podzámecký park je koncipován jako přírodně krajinářské kulturní dílo s dlouhodobým cílem preferovat listnaté stromy s podhlednými korunami a vizuální kontakt se zámeckými hradbami. Ze třicátých let 20. století byla převzata koncepce promenádní cesty, spojující centrum města (Třída Míru) s městskou částí Polabiny včetně univerzitního kampusu. Na jižním konci promenády byla citlivě situována kavárna (Galerie Café) s prosklenou fasádou a bezbariérovým přístupem. Pro dětské návštěvníky byl zřízen Relax park. Porota ocenila, že v rámci stavby došlo ke skloubení přírodních hodnot, včetně kontinuity přírodních složek a nové betonové promenády s chodníkem z tropického dřeva, vegetačními prvky, zastřešením pergolami a Relax parkem. Unikátní je i navržený odvodňovací systém s přečerpáváním do řeky Labe.

Stavba roku v kategorii Stavby pro průmysl, zemědělství a vodní hospodářství

• Nové administrativní a vývojové centrum firmy ERA Pardubice

Projektant: Jiří Bíza, Pavel Táborský, Ondřej Hilský (Bíza Hilský Táborský Architekti s.r.o., AED project, a.s.)
Zhotovitel: Chládek a Tintěra, Pardubice a.s.
Stavebník: ERA a.s.

Nová administrativní budova v Pardubicích v průmyslové zóně v části Pardubičky, poblíž bývalé továrny TESLA, je součástí výrobního areálu firmy. Je umístěna v těsné blízkosti vzrostlých stromů. Čtyřpodlažní budova s členitým půdory-

Nová montážní hala TMT spol. s r.o., Chrudim byla oceněna čestným uznáním v rámci soutěže Stavba roku Pardubického kraje 2017. Porotu zaujala návaznost na stávající průmyslovou zástavbu.

sem, který rozděluje stavbu na drobnější objemy, nabízí zajímavé průhledy a zákoutí. Vnitřní prostor budovy je navržen velmi přehledně s jednou centrální halou. Základní modulovou jednotkou je uzavřená kancelář pro dva zaměstnance. Střecha budovy je technologickou korunou s vybavením pro vnitřní prostředí budovy a testování zařízení vyvíjené firmou.

Porotci vyzdvihli půdorysné uspořádání ve tvaru sněhové vločky i dispoziční členění na drobnější objemy se zajímavými průhledy. Ocenili použití vysoce kvalitních přírodních materiálů v interiéru, jednoduché členění fasády budovy s kompozicí velkých skleněných ploch i sadové úpravy v okolí s návazností na stávající zeleň.

Stavba roku v kategorii Stavby občanské vybavenosti

• Dostavba Piaristické koleje v Litomyšli

Projektant: Aleš Burian, Gustav Křivinka;
spolupráce: Radka Neumanová
Zhotovitel: PKS stavby a.s. (NEOL – STAV, s.r.o., FIRESTA-Fišer, rekonstrukce, stavby a.s., SANOSTAV s.r.o., ALBO okna – dveře s.r.o., B & V GIPS s.r.o., Kamenictví a Kamnářství KUBALA, TESAŘI OSÍK s.r.o., Truhlářství Urban, s.r.o., LGI PODLAHY s.r.o., MS BETON s.r.o., KLIMAMONT KOPELANT, s.r.o., Sodoma Perfecta s.r.o.)
Stavebník: město Litomyšl

Přístavba Piaristické koleje v Litomyšli je situována do historické proluky před litomyšlským zámekem u vstupu do klášterních zahrad.

Na tomto pohledově exponovaném místě je zhotovena částečně zapuštěná dvoupodlažní stavba s malým pavilonem v úrovni podkrovní, která vyřešila urbanistické vztahy v území a poskytla Fakultě restaurování Univerzity Pardubice potřebné prostory.

Porota ocenila navázání soudobé přístavby na významnou barokní stavbu, kde zůstala zachována původní stavební čára i výška stávajících sousedních řím. Dispoziční vazba na stávající budovu je bezkolizní a logická, úpravy respektují původní konstrukce a provedení. Prostory nové fakultní knihovny jsou přehledné se zajímavě řešeným interiérem. Některé použité stavební prvky a detaily provedení jsou výjimečné a umocňují celkový příznivý dojem z celé stavby.

Stavba roku v kategorii Obnova nemovitých kulturních památek

• Vyhlídková na hradě Lichnice

Návrh: DESIGN s.r.o. (technická dokumentace CODE spol. s r.o.)
Zhotovitel: SOSTAF s.r.o. (NOPO s.r.o.; Truhlářství Novák s.r.o.)
Stavebník: Mikroregion Železné hory

Původní vyhlídková terasa byla pro nevyhovující technický stav v roce 1997 odstraněna. Nová vyhlídka je tvořena dřevěným přístupovým schodištěm k vlastní věži vyhlídky. Základ věže tvoří tři ocelové pilíře kotvené do základu. Dva pilíře jsou nosným prvkem vyhlídkových podest, třetí pilíř je vřetenem přístupového

Obecní kaple se zvonící Mladoňovice – Deblov vznikla adaptací bývalé trafostanice a získala Cenu veřejnosti v rámci soutěže Stavba roku Pardubického kraje 2017.

točitého schodiště. Konstrukce vyhlídky je samonosná a není spojena se zděm hradní věže.

Velikost a umístění vyhlídkové věže se výrazně neprojevuje do hlavního panoramatu hradu a svým tvarem a použitím materiálu je současným vstupem do historického prostředí, který svým pojetím okolí vizuálně nepoškozuje. Porota ocenila smělý přístup zadavatelů a projektantů, který místu opětovně vrátil panoramatický výhled do kraje.

Stavba roku v kategorii Rodinné a bytové domy

• Rodinný dům Pelinka v Žamberku

Návrh: Kokeš Partners

Zodpovědný projektant: MgA. Přemysl Kokeš
Projektant dokumentace: atelier ai5,
vedoucí projektu: Petr Krčál

Stavebník: Jiří Pelinka

V těsném kontaktu s historickým centrem Žamberka je ve velmi prudkém svahu umístěno osm parcel pro výstavbu rodinných domů. Rodinný dům Pelinka je prvním z nich. Jedná se o dřevěný hranol konstruovaný z masivního dřeva. Kompozičně a prostorově se dům podobá spíše pavilonu, abstraktnímu kvádru, který levituje, vznáší se nad okolní krajinou a ačkoliv je jednoduchý a nenápadný, dominuje svahu i městu svým architektonickým gestem. Porota ocenila přesvědčivý architektonický výraz domu s využitím atraktivity stavebního místa. Rozměrná prosklená plocha v obytné části rámuje výhled z domu jako ničím nerušený obraz historického centra. Ocenění se dostalo i konstrukčnímu řešení a kvalitě stavebních prací. Stavba sama vytváří náročný vzor pro řešení výhledové okolní zástavby.

Další ocenění v soutěži Stavba roku Pardubického kraje 2017

Cena veřejnosti

• Obecní kaple se zvonící Mladoňovice – Deblov

Projektant: Ing. arch. Jan Klimeš,

Ateliér Zelený dům Pardubice

Zhotovitel: Jaroslav Blažek, Pavel Gregor,

Jiří Bleha, Jaroslav Koblížek, ETNA Praha,

Josef Švadlenka, Vítězslav Novák, František

Pilař, Jan Brdčíčko a syn, František Teplý

a syn, Pavel Meduna, OMIS – Martin Kalous,

Zvonařská dílna Tomášková Dytrychová

a Rostislav Bouchal – BOROKO

Realizaci kaple byla vyřešena mnohaletá otázka, co s dvěma nefunkčními trafostanicemi. Trafostanice na návsi v Deblově byla rekonstruována a dostavěna z cihel ze zbourané trafostanice v Mladoňovicích.

Čestné uznání v kategorii Stavby pro průmysl, zemědělství a vodní hospodářství

• Nová montážní hala TMT spol. s r.o., Chrudim

Projektant: Ing. arch. Tomáš Med, Ph.D.,

Ing. arch. Lukáš Pavlík (ATEKO a.s.)

Na průmyslové hale porotu zaujala návaznost na stávající průmyslovou zástavbu, elegantní propojení krčkem, osvětlení haly i kovové opláštění čelní části, které vytváří lehký závoj, jenž je současným jazykem na jinak klasickém tvarosloví budovy se sedlovou střechou.

Čestné uznání v kategorii Stavby inženýrské a dopravní; veřejná prostranství

• Chrudim obchvat, úsek Medlešice – silnice I/17

Návrh: SUDOP PRAHA a.s.

Zhotovitel: „Sdružení Chrudim“, EUROVIA CS, a.s.,

M - SILNICE a.s., Pražské silniční a vodo-

hospodářské stavby, a.s.

Stavebník: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Porota ocenila trasu komunikace mimo obytná území města s elegantním řešením estakády přes údolí řeky a železniční trať. Trasa prochází bezkolizně zastavěnou částí města bez zásahu do jejího funkčního propojení.

Michaela Brožková

tajemnice Oblastní kanceláře ČKAIT Pardubice

s použitím doprovodných materiálů

k přihlašovaným stavbám

Foto: Stavba roku Pardubického kraje 2017

25 let spolupráce ČKAIT s veřejnou správou

Zamyšlení nad historií a činností Komory inženýrů za 25 let její existence. Své současné postavení a respektování státní správou i samosprávou si musela postupně vydobýt.

Dne 7. května 1992 přijala Česká národní rada autorizační zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Autorizační zákon upravil postavení, práva a povinnosti autorizovaných osob ve výstavbě, způsob a podmínky autorizace i vznik, pravomoc a působnost České komory architektů a České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Zákon byl publikován ve Sbírce zákonů, částka 73 ze dne 7. července 1992 a jeho účinnost byla stanovena ke dni vyhlášení. Souběžně s tím byla přijata novela zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), a to pod číslem 262/1992 Sb., uveřejněná ve Sbírce zákonů, částka 56 z 10. června 1992. Zákonem č. 262/1992 Sb. byl do stavebního zákona vložen nový paragraf č. 46a, jehož první odstavec zněl: *(1) Vybrané činnosti ve výstavbě, které mají rozhodující význam pro ochranu veřejných zájmů při přípravě, projektování nebo provádění staveb, mohou vykonávat pouze osoby, které k nim prokázaly odbornou způsobilost zkouškou a obdržely průkaz odborné způsobilosti (autorizaci).*

Přijetí autorizačního zákona předcházely přípravné práce iniciované profesními a zájmovými svazy ve výstavbě, které vznikly nebo obnovily svou činnost po roce 1989, zejména Českým svazem stavebních inženýrů, Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR, Obcí architektů a dalšími. Rozhodující roli sehrál a největší podíl práce v tomto ohledu přinesl Český svaz stavebních inženýrů.

Autorizace po roce 1992 má kořeny již v roce 1860

Autorizační zákon znamenal návrat k tradici, jejíž kořeny sahají do roku 1860, kdy byl v tehdejším Rakousku přijat první živnostenský zákon, rušící cechy a cechovní předpisy. Z působnosti živnostenského zákona byly však vyňaty profese advokátů, notářů, inženýrů, lékařů a další, u nichž – podle důvodové zprávy živnostenského zákona – zvláštní veřejný zájem vyžaduje, aby výkon těchto povolání nebyl posuzován podle živnostenského řádu.

V roce 1913 byly v Rakousku zákonem zřízeny inženýrské komory v jednotlivých zemích. Inženýrská komora Československé republiky byla zřízena zákonem č. 185 z 18. března 1920.

Komory byly rozpuštěny nacisty i komunisty

V roce 1943 bylo rozpuštěno představenstvo Inženýrské komory a zemský výbor jmenoval na jeho místě trvalou radu. Činnost Inženýrské komory byla obnovena po roce 1945. Oprávnění stavebních inženýrů bylo zrušeno zákonem z 11. července 1951, současně byla rozpuštěna Inženýrská komora.

Éra politické vlády jedné strany a centrálně řízené ekonomiky neznala a nepotřebovala nevládní organizace, natož nevládní organizace s přenesenou působností státní správy – v žargonu Evropské unie „orgány veřejné moci“. Přesto tu určité výjimky – vedle politicky

ovládaného Revolučního odborového hnutí – existovaly. Byla to především Československá vědeckotechnická společnost (ČSVTS), která se vytvářela od roku 1955 jako rada oborových vědeckotechnických společností při Československé akademii věd (ČSAV). V roce 1959 byly tyto společnosti z ČSAV vyčleněny a byla vytvořena jedna samostatná celostátní organizace při ROH. ČSVTS mohla soustřeďovat svůj zájem na oblast vědy a techniky, mohla pořádat konference a sympozia včetně mezinárodních, organizovala zájezdy na zahraniční veletrhy a výstavy a plnila tak nezastupitelnou úlohu v získávání informací a znalostí o technickém vývoji v mezinárodním srovnání, v daném případě v omezeném prostředí totalitního státu.

Sdružení pro výstavbu silnic bylo jedinou nevládní organizací ve výstavbě před rokem 1990

Snad jedinou nevládní organizací ve výstavbě, která vznikla před rokem 1990, je Sdružení pro výstavbu silnic. Sdružení bylo založeno v dubnu 1981, mj. z iniciativy státu, který potřeboval podporu a spolupráci stavebních firem v oboru dopravních staveb při řešení vleklých problémů dopravních staveb zejména v Severočeském kraji. Svou roli nevládní organizace zvládlo sdružení velmi dobře – s důrazem na hájení zájmů svých členů navenek a kvalitní informační servis pro své členy. Sdružení působí v českém stavebnictví nepřetržitě od roku 1981; v roce 1997 se stalo řádným členem EAPA (European Asphalt Pavement Association – Evropské asociace pro asfaltové vozovky).

Po roce 1989 vznikaly desítky nevládních organizací

Po roce 1989 vznikaly jen ve stavebnictví desítky nevládních profesních a zájmových organizací, počínaje Svazem podnikatelů ve

Setkání zástupců ČKAIT a Rakouské inženýrské komory (1994)

V roce 1994 byla v prostorách kláštera v Teplé podepsána smlouva o spolupráci s Bavorskou inženýrskou komorou STAVBA, která byla vůbec první mezinárodní smlouvou o spolupráci nejen pro ČKAIT a ČSSI, ale i pro Bay IK. Na fotografii zleva Ing. Václav Mach, Prof. Dr.-Ing. Karl Kling a Ing. Miloslav Pavlík, CSc.

stavebnictví v ČR a konče řemeslnými cechy a sdruženími či profesními asociacemi fyzických osob. Několik z nich vytvořilo v roce 1999 sdružení SIA ČR – Radu výstavby za účelem koordinace svého úsilí a činnosti v oblasti výstavby v České republice. Ustavujícím členem SIA ČR se stala i Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. České nevládní organizace ve výstavbě postupně získávaly členství v evropských a mezinárodních sdruženích ve své oblasti působnosti. Obdobný proces jako u vybraných činností ve výstavbě proběhl po roce 1989 u dalších profesí, pro které je charakteristická vysoká odborná náročnost profese a vysoká osobní odpovědnost při výkonu povolání. V letech 1990–1992 bylo v České republice zákonem zřízeno dvanáct profesních komor, a to analogicky s převažující praxí v zemích Evropské unie se záměrem dosažení kompatibility v rámci sjednocující se Evropy.

První žádosti o autorizace byly z 13. ledna 1993

V průběhu roku 1992 byly zřízeny oblastní kanceláře ČKAIT a Kancelář ČKAIT v Praze. Dne 28. listopadu 1992 se konalo první Shromáždění delegátů ČKAIT, byly zvoleny řádné orgány Komory, schváleny první řady ČKAIT. Dne 13. ledna 1993 Komora zahájila příjem žádostí o autorizaci. V lednu 1993 jmenoval ministr hospodářství Karel Dyba první autorizační radu.

První roky působení Komory se soustřeďovaly, vedle organizačního a odborného zvládnutí procesu autorizace, na obhájení obsahu autorizačního zákona, významu a smyslu autorizace a posílání profesních komor ve vztahu k exekutivě, která argumentovala volným trhem a omezováním přístupu k povolání. Postupně se utvářely vnitřní struktury a procedury Komory, byly vypracovány a přijaty vnitřní řady upravující proces autorizace, práva a povinnosti autorizovaných osob.

Komory začaly působit jako subjekt veřejného práva

Další úsilí Komory směřovalo k upevnění jejího postavení jako subjektu veřejného práva, k ovlivnění legislativního procesu zejména v případech přípravy a schvalování nových právních norem, týkajících se výstavby. Představitelé Komory se zúčastnili přípravy euronovely

autorizačního zákona, nového stavebního zákona, podíleli se na návrhu prováděcích vyhlášek k novému stavebnímu zákonu. K dalším prioritám Komory patřilo navázání spolupráce oblastních výborů ČKAIT s představiteli krajů a krajskými úřady a příprava na vstup do Evropské unie.

V legislativní oblasti obě profesní komory působící ve výstavbě – Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a Česká komora architektů – z titulu svého působení a směřování od počátku úspěšně spolupracovaly s útvary územního plánování a stavebního řádu (v letech 1990–1992 na Ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj ČR, v letech 1992–1996 na Ministerstvu hospodářství ČR a následně na Ministerstvu pro místní rozvoj ČR), jmenovitě s Ing. arch. Martinem Tunkou, JUDr. Václavou Koukalovou a JUDr. Zdeňkou Vobrátilovou. V Parlamentu ČR se vazby vytvářely nejnázemně s poslanci a senátory stejného profesního zaměření, případně s těmi, kteří měli předchozí zkušenosti z komunální politiky, jako tomu bylo v případě Ing. arch. Václava Mencla, Ing. Jaromíra Schlinga, Ing. Hany Orgoníkové, RNDr. Miloše Vystrčila, PaedDr. Aleny Gajdůškové a dalších.

I když formálně dosáhly profesní komory v České republice obdobného právního postavení jako v zemích s tradiční vyspělou tržní ekonomikou, své postavení a respektování státní správou i samosprávou si musely postupně vydobýt. Představitelé a úředníci státní správy, případně samosprávy, hledali po roce 1990 formu přístupu a způsob spolupráce se vznikajícími nevládními organizacemi, především s profesními komorami, což jistě nebylo jednoduché v podmínkách tradičně konzervativního vrchnostenského pojetí vztahu občana a státu, na nějž platí aforismus Komu dal pánbůh úřad, tomu dal i rozum.

Odborná síla Komory se projevila při povodních v letech 1997 a 2002

O tom, v čem spočívá odborná síla inženýrské komory a její důležitost pro veřejnou správu v kritických situacích přesvědčila Komora mj. v červenci a srpnu 1997 a v srpnu 2002, kdy poskytla účinnou odbornou pomoc při povodních a odstraňování jejich následků. V únoru 1998 se ČKAIT podílela na přípravě a průběhu pracovního semináře na téma pomoci územím postiženým povodněmi v roce 1997, jehož hlavním pořadatelem byla Kancelář prezidenta republiky. Do tohoto období se také datuje počátek spolupráce Integrovaného záchranného systému a zejména Hasičského záchranného sboru ČR s inženýrskou komorou.

Osvětové aktivity při opravách panelových domů od roku 2000

ČKAIT podpořila a aktivně se podílela na přípravě a otevření programu podpory oprav, modernizací nebo regenerací bytových domů postavených panelovou technologií v roce 2000 (program PANEL) a trvale věnuje tomuto programu a souvisejícím technickým problémům pozornost zejména ve své publikační a vzdělávací činnosti. Nezanedbatelné byly také osvětové aktivity, kdy Komora své odborné poradenství poskytla bezplatně majitelům a uživatelům panelových domů. V listopadu 2000 byla ustavena při oblastních kancelářích Poradenská informační střediska ČKAIT pro program podpory oprav panelových domů.

Od roku 2009 odborná podpora programu Zelená úsporám

Podobně tomu bylo při vyhlášení programu Zelená úsporám v roce 2009; prvního programu, který při splnění stanovených podmínek poskytoval finanční podporu na zlepšení tepelně technických vlastností rodinných domů. Snaha Ministerstva životního prostředí vyhlásit urychleně první program Zelená úsporám přinesla na druhé straně řadu procedurálních chyb ve vyhlášených podmínkách, které ne vždy respektovaly stavební předpisy. Tyto nedostatky se dařilo ve spolupráci Komory a Státního fondu životního prostředí postupně odstraňovat.

Navázaná spolupráce s nositeli programů PANEL a Zelená úsporám – Státním fondem rozvoje bydlení a Státním fondem životního prostředí – úspěšně pokračovala a pokračuje i v současnosti.

Pokud se týče spolupráce s ústředními orgány státní správy, spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu se dařilo v devadesátých letech a do roku 2006, kdy na MPO existovala samostatná sekce, případně samostatný odbor stavebnictví a investičního rozvoje. Intenzivní byla spolupráce s MPO v době, kdy odbor stavebnictví a investičního rozvoje řídil Ing. Jaromír Kovář, CSc. Odbor pod jeho vedením organizoval a financoval zpracování podrobných analýz stavu panelových domů a návrhů vhodných technických řešení pro jejich opravy a modernizace. Výstupní studie vydala následně ČKAIT jako odborné publikace pro technickou veřejnost zapojenou do programu PANEL. Odbor stavebnictví a investičního rozvoje se stal po roce 2006 jen oddělením stavebnictví. Tato situace se změnila až v roce 2014, kdy byl jmenován Ing. Jiří Koliba do funkce náměstka ministra, řídícího sekci stavebnictví.

Pohled na nevládní organizace ve výstavbě u vrcholných představitelů ústředních orgánů se změnil zejména s nástupem prof. Ing. Jaromíra Císaře, CSc., do funkce ministra pro místní rozvoj v roce 1998, který s vedením ČKAIT ve své funkci úzce spolupracoval a změnil „ministrský“ názor na nevládní organizace. Jeho přístup k nevládním organizacím byl ovlivněn mimo jiné tím, že na vzniku jedné z nich se sám aktivně podílel, a to České společnosti pro rozvoj bydlení.

V roce 2014 zřídila vláda jako stálý poradní orgán vlády v oblasti stavebnictví Radu vlády pro stavebnictví ČR. Předsedou Rady je ministr průmyslu a obchodu, místopředsedou ministr pro místní rozvoj, ministr životního prostředí a náměstek ministra průmyslu a obchodu pro sekci stavebnictví, a to z titulu svých funkcí. Jejimi členy jsou vedle předsedy ČKAIT představitelé dalších nevládních organizací ve výstavbě. V pracovních skupinách Rady vlády pro stavebnictví ČR působí členové Představenstva ČKAIT.

Od 1. ledna 2015 jsou komory připomínkovým místem Legislativní rady vlády

Na základě novely legislativních pravidel vlády se profesní komory staly k 1. lednu 2015 připomínkovými místy, která se vyjadřují k návrhu nových nebo k novelám stávajících právních předpisů. Dvakrát ročně se profesní komory setkávají se zástupci vlády (premiérem, ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu). Profesní komory jsou zastoupeny také v Radě vlády pro koordinaci boje s korupcí. Na jednání s premiérem navázala ČKAIT dopisem (25. května 2016), ve kterém předseda Komory nastínil základní východiska pro celkovou rekodifikaci stavebního práva v ČR.

Komora spolupracuje s hejtmany a kraji

Na úroveň a hloubku spolupráce oblastních kanceláří ČKAIT s vedením jednotlivých krajů lze usuzovat mimo jiné podle účasti krajských představitelů na valných hromadách oblastí. Hejtmani nebo jejich zástupci se pravidelně zúčastňují valných hromad v Pardubicích, ve Zlíně a v Jihlavě. V Kraji Vysočina má tato spolupráce podobu dlouhodobé formální smlouvy. V minulosti pravidelná účast jihomoravského hejtmána na valné hromadě v Brně skončila se změnou politického zastoupení ve vedení kraje. Dlouhodobě se nedaří oblasti ČKAIT Praha spolupráce se Středočeským krajem a Magistrátem hlavního města Prahy. Valných hromad v oblastech se nepravidelně, s různou intenzitou, zúčastňují také poslanci a senátoři daného regionu. Pravidelné pracovní kontakty udržují oblastní výbory ČKAIT a krajské stavební úřady (odbory územního plánování a stavebního řádu).

Stále není výkonový a honorářový řád

Zakotvení profesních komor ve veřejném životě, v legislativních procesech a exekutivě nedosahuje ještě úrovně vyspělých průmyslových zemí s tradiční tržní ekonomikou. Nemáme výkonový a honorářový řád pro projektové práce ani jako doporučenou pomůcku, natož jako součást právního pořádku, jako je tomu v sousedním Německu. Metodické pomůcky a standardy ČKAIT nemají oporu v procesech zadávání veřejných zakázek, jako je tomu v Rakousku, Německu či Velké Británii. Britská obdoba ČKAIT – Institution of Civil Engineers, ICE – vydává vzory smluv ve výstavbě, které nejsou závazné, pouze doporučené, ale používá je celá Velká Británie. Nevládní organizace v německy mluvících zemích vydávají tzv. směrnice (Richtlinien), nezávazné doporučené dokumenty, obsahující technické pokyny, metodické či technologické návody v oblasti působnosti vydavatele, opět obecně respektované. Podobně jsou ve Velké Británii vydávány tzv. technické specifikace. Přesto však můžeme říci, že cesta, kterou ČKAIT urazila za uplynulých 25 let, přinesla ve spolupráci s veřejnou správou dobré výsledky. Z nich můžeme vycházet, navazovat na ně a rozvíjet je v dalších letech.

Marie Báčová

odborná poradkyně předsedy ČKAIT

Setkání zástupců inženýrských komor zemí V4 v Olomouci (1995)

Oslavná plavba po labské vodní cestě

Odborná konference na téma splavnění dolního Labe na území ČR, která je dlouhodobě předmětem různých diskusí, se spojila s oslavou 25. výročí existence ČKAIT.

Při plavbě měli účastníci možnost vidět stávající technické prvky na řece i vlastní krásu údolí řeky Labe. Vypluli jsme proti vodě a prohlédli si poslední realizovanou stavbu, která byla vybudována na Labi již v roce 1936 – Masarykova zdymadla, návrh arch. Františka Vahaly, jejichž maximálně konstrukčně možná hrazená výška je 10,90 m. Z toho je naprosto zřejmé, že na rozdíl od našich předků nejsme do dneška schopni dotáhnout myšlenku splavnění řeky na území České republiky do konce. Toto vodní dílo má kromě funkce splavnění i velký energetický přínos. Je vybaveno malou vodní elektrárnou s dosažitelným výkonem 15 MW již od samotné realizace na rozdíl od stupňů nad tímto profilem, u kterých jsou malé vodní elektrárny instalovány až v současné době.

Cestou, při které nám náramně přálo počasí, jsme míjeli řadu zajímavých technických staveb, které komentovali jednotliví odborníci z řad členů. Hlavním komentátorem byl Ing. Michael Trnka, který zval k mikrofonu jednotlivé odborníky. Podplouvali jsme řadu silničních, železničních i potrubních mostů, k nimž podával výklad Ing. Josef Filip, Ph.D., jak po technické stránce konstrukcí mostů, tak z hlediska jejich odolnosti vůči velké vodě. Velmi zajímavé informace podala Pavla Zajícová, která je velmi dobře obeznámena s vlastním řečištěm a myslím, že všem zúčastněným dokázala, že současný stav koryta Labe už dávno není přírodní, jak velmi často používají oponenti staveb pro splavnění. Dozvěděli jsme se i méně známé informace o systému protivodní plavby lodí – řetězové plavbě. K dokončení pokládky řetězu

v úseku Mělník – Hamburk došlo v roce 1887, jeho délka činila 720 km. Nosnost člunů před řetězovou plavbou byla pouze 60 t (maximálně 150 t). Při řetězové plavbě měly nové nákladní čluny průměrnou nosnost 275 t, největší 600 až 750 t.

Při organizaci této oslavy na vodě jsme mysleli i na její společenskou stránku. Ochutnávka vín z polabských vinic se dobře hodila jak pro zlepšení nálady, tak pro účely poznání plodů „zahrady Čech“. O přednostech této oblasti pro pěstování vína pohovořil Ing. Tomáš Rapp a vrátil nás do regionální geologie, která říká, že se v těchto místech nacházejí prvohorní usazeniny (břidlice, buližníky, červené jíly) kryté druhohorním křídovým útwarem.

Výstava projektů nových staveb v podpalubí

Při dosažení profilu příčných staveb (jezů) podal Ing. Trnka odborný výklad o stavu příprav a projektování těchto vodních děl. V prostorách lodi byly vystaveny vizualizace a výkresy staveb, ze kterých byly patrné i detaily. Účastníkům se dostalo informací o dlouhodobé přípravě, zapracování technických i ekologických připomínek a komentován byl i současný stav navrhovaných staveb. Veškeré stavby reagují i na poměrně velký rozdíl mezi velkou vodou a suchem a situací na dolním toku řeky – včetně města Děčín – řeší i esteticky. Pro odborníky je z toho patrná technická, ekonomická i ekologická prospěšnost staveb nejen pro celoroční splavnění, ale i významný energetický přínos naprosto čisté energie z vodní elektrárny

o výkonu 7,9 MW, která umí vyrobit za rok 47 GWh, což by uspokojilo polovinu Děčína. Pro samotný Děčín budou mít nové stavby i výrazný estetický přínos.

Při plavbě po německé části Labe jsme se mohli přesvědčit o velkém rozdílu mezi užitkovostí řeky a jejího přilehlého území a prospěšnosti z údržby vodní cesty ve srovnání s českou stranou. Připadalo nám, jako bychom překročili „železnou oponu minulosti“, protože na řece a v jejím okolí bylo mnohem rušnější.

Ing. Jiří Zima

předseda oblastní pobočky
ČSSI Ústí nad Labem

Lod' Beskydy (foto: Pavel Štěpán)

Zdymadlo Střekov, též známé jako Masarykova zdymadla v Ústí nad Labem, bylo dokončeno v roce 1936 (foto: Vladimír Hůda)

*Poslední stavba na Labi byla dokončena před 81 lety!
Redakční rada přeje čtenářům, aby se jim dařilo prosadit
a zrealizovat i „novější“ projekty.*

PF 2018

Stavba roku Pardubického kraje 2017

Revitalizace Tyršových sadů – podzámeckého parku v Pardubicích se stala Stavbou roku v kategorii Stavby inženýrské a dopravní; veřejná prostranství

Dostavba Piaristické koleje v Litomyšli – Stavba roku v kategorii Stavby občanské vybavenosti

Vyhledka Milada na hradě Lichnice – Stavba roku v kategorii Obnova nemovitých kulturních památek

Administrativní a vývojové centrum firmy ERA – Stavba roku v kategorii Stavby pro průmysl, zemědělství a vodní hospodářství

Rodinný dům Pelinka v Žamberku – Stavba roku v kategorii Rodinné a bytové domy